

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง



รักพงษ์ ขอลือ

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม

กุมภาพันธ์ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง



วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม

กุมภาพันธ์ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

APPROACHES TO DEVELOPMENT AND PROMOTION OF NATURAL TOURISM IN RANONG  
PROVINCE, THAILAND



A Thesis Submitted to University of Phayao  
in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Master of Arts Degree in Tourism and Hotel Management  
February 2021  
Copyright 2020 by University of Phayao

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง

ของ รักษ์พงษ์ ขอลือ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูษณะ เตชคณา)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

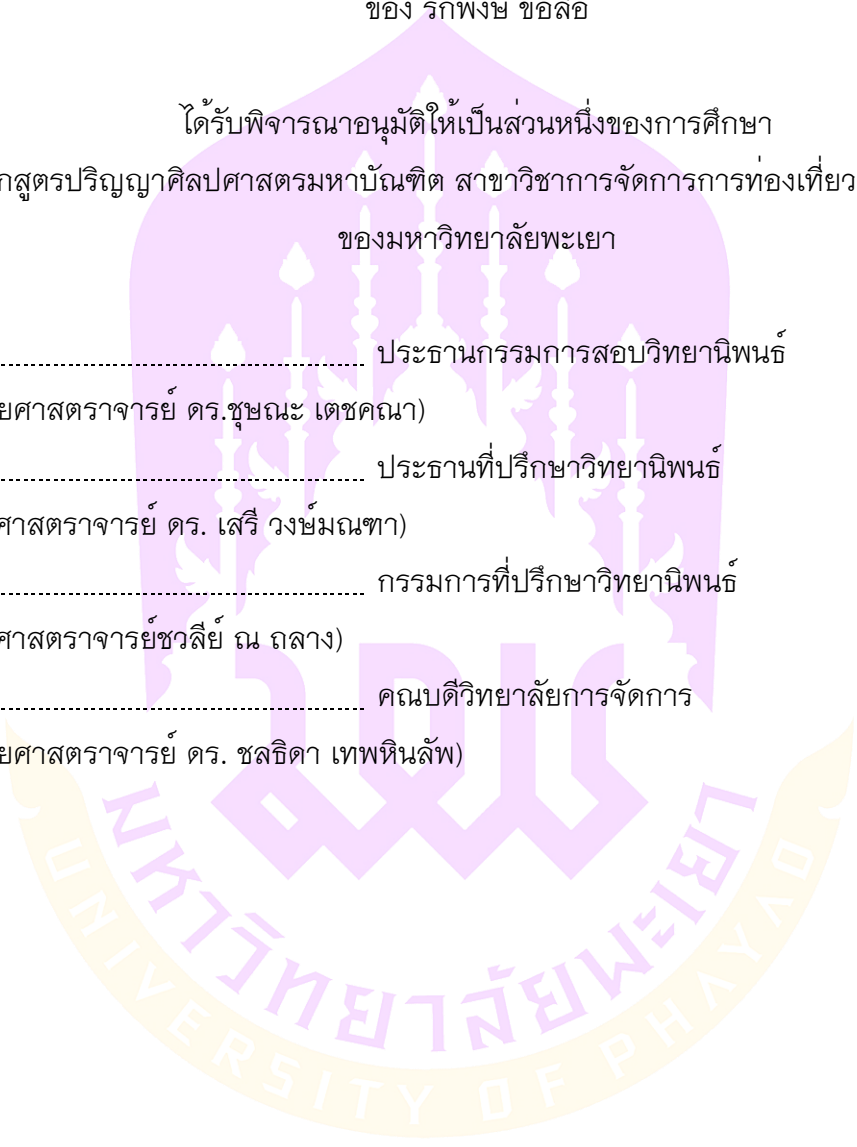
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี วงษ์มณฑา)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ชวลีย์ ณ ถลาง)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิดา เทพหินลับ)



|                          |   |
|--------------------------|---|
| <b>เรื่อง:</b>           | แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง                              |
| <b>ผู้วิจัย:</b>         | รักพงษ์ ขอลือ, วิทยานิพนธ์: ศศ.ม. (การจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563 |
| <b>อาจารย์ที่ปรึกษา:</b> | รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี วงษ์มณฑา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ชวลีย์ ญิตกลาง          |
| <b>คำสำคัญ</b>           | การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ, ระนอง                          |

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง 2) เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง 3) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองบนฐานชุมชน 4) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความพร้อมและศักยภาพในการท่องเที่ยวที่หลากหลาย นอกเหนือจากนั้นยังสามารถสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชน จังหวัดระนองอยู่ติดทะเลอันดามัน ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นทั้ง ทะเล ภูเขา น้ำตก มีแหล่งค่าน้ำ ซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว และจังหวัดระนองนั้นยังมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติอยู่ในหลายพื้นที่ มีพื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าชายเลนแห่งแรกของโลก มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มประเภทของธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดระนอง มีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นจำนวนมาก ภาพรวมของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอิทธิพลและสามารถตอบสนองความต้องการและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวและยังเกิดความภาคภูมิใจแก่คนในชุมชน เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่มีประวัติและเรื่องราวมาเป็นเวลานาน การศึกษาวิจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดระนองโดยวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's) และส่วนประสมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (7 P's) การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก (SWOT Analysis) ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีความพร้อมและศักยภาพในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและยังเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้สัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนในส่วนนี้ผู้วิจัยนำผลที่ได้วิเคราะห์สรุป เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ซึ่งสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ได้ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการคมนาคมขนส่ง 2) ควรส่งเสริมและควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การจัดทำรายการนำเที่ยวให้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย 3) การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว ให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกช่องทาง 4) เพิ่มศักยภาพกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวจังหวัดระนองพัฒนารูปแบบการให้บริการ และมีมาตรฐานการให้บริการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และ 5) สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นของจังหวัดระนองเอง

**Title:** APPROACHES TO DEVELOPMENT AND PROMOTION OF NATURAL TOURISM IN RANONG PROVINCE, THAILAND

**Author:** Rakphong Kholue, Thesis: M.A. (Tourism and Hotel Management), University of Phayao, 2020

**Advisor:** Associate Professor Dr. Seri Wongmonta Co–advisor Associate Professor Chawalee Na thalang

**Keyword** Tourism Development and Promotion, Natural Tourism, Ranong

### ABSTRACT

Subject research Guidelines for the Development and Promotion of Natural Tourism in Ranong Province Objective 1) To study the tourism resources of Ranong Province 2) To seek for the development and promotion of tourism resources of Ranong Province. 3) To promote tourism in Ranong on a community base 4) To propose guidelines for tourism development and promotion of Ranong Province. This research study was a qualitative research. Data collected by interviewing 25 key informants

The research results were found that Ranong tourism resources There is a wide variety of tourism availability and potential and also gives visitors the opportunity to learn Clearly Besides that, you can also experience the way of life. Community culture Ranong is adjacent to the Andaman Sea. Fertility Natural resources A variety of sea, mountains, waterfalls, dive sites, which are well known among tourists. And Ranong Province still has natural hot spring water in many areas of the province has the world's first mangrove biosphere reserve called Ranong Biosphere Area Are Abundant And biodiversity Tourism resources belonging to the category of nature in Ranong province. There is a lot of variety and interest. Can attract tourists as well. The study and research of tourism resources in Ranong Province by analyzing the elements of tourism development for building tourism potential (7 A's) and marketing mix for promoting tourism (7 P's) Study of strengths, weaknesses, opportunities and obstacles, analyzes the internal and external environment. (SWOT Analysis) The tourism resources of Ranong province are readily available and diverse in tourism potential, and also provide opportunities for visitors to learn and experience lifestyle. The culture is clearly defined in this section. To seek ways to develop and promote tourism resources of Ranong Province Which can summarize the guidelines for the development and promotion of tourism resources of Ranong Province as follows 1) Infrastructure development should be promoted. Logistics system and transportation 2) Should promote and control the quality of tourist attractions. Making tour guides that are interesting and suitable for each target group of tourists 3) Public relations and tourism stories 4) Increase the potential of tourism activities in Ranong Province, develop a service model. Tourism is full and has the same standard of service and 5) create a product identity that belongs to Ranong itself.

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้นั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. เสรี วงษ์มณฑา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เหมาะสม มีความถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชวลีย์ ณ ถลาง และ ดร.พกามาตย์ ชัยรัตน์ ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสพการณ์และให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณ คุณเอมอร อุปชีวะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนชนกบางนา ที่คอยให้คำปรึกษาคำแนะนำ ความห่วงใย และข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และบุคคลรอบข้างทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจและสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยพะเยาเพื่อใช้ในการดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประสบการณ์ ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษา ทำให้ได้ประโยชน์ ผู้วิจัยจะนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อเพิ่มทักษะให้เกิดความเชี่ยวชาญ และถ่ายทอดองค์ความรู้ในวิชาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อไป

รักพงษ์ ขอสื่อ

## สารบัญ

|  | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย .....                              | ง    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....                           | จ    |
| กิตติกรรมประกาศ.....                               | ฉ    |
| สารบัญ.....  | ช    |
| สารบัญตาราง .....                                  | ญ    |
| สารบัญภาพ .....                                    | ฎ    |
| บทที่ 1 บทนำ.....                                  | 1    |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                | 1    |
| คำถามในการวิจัย.....                               | 3    |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....                      | 3    |
| ขอบเขตของการวิจัย .....                            | 4    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                               | 4    |
| ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....                | 5    |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....       | 6    |
| แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว .....                 | 6    |
| แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว .....         | 13   |
| แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว .....     | 15   |
| แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน.....             | 18   |
| แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว .....          | 20   |
| แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน .....     | 23   |
| แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ..... | 25   |

|   |     |
|---|-----|
| บริบทและทรัพยากรการทอ้งเกี่ยวกับจังหวัดระนอง.....               | 28  |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....                                     | 58  |
| กรอบแนวคิดการวิจัย.....   | 64  |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....                                 | 65  |
| ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....   | 65  |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....                                | 66  |
| การตรวจสอบเครื่องมือ .....                                      | 66  |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล .....                                       | 67  |
| การวิเคราะห์ข้อมูล .....  | 67  |
| บทที่ 4 ผลการวิจัย .....  | 70  |
| การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์.....                            | 70  |
| บทที่ 5 บทสรุป.....   | 131 |
| สรุปผลการวิจัย.....   | 131 |
| อภิปรายผล .....   | 143 |
| ข้อเสนอแนะ.....   | 157 |
| บรรณานุกรม .....  | 159 |
| ภาคผนวก .....   | 162 |
| ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....                             | 163 |
| ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ .....      | 165 |
| ภาคผนวก ค คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ .....               | 169 |
| ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์.....                                      | 173 |
| ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้ข้อมูล .....                             | 180 |
| ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ..... | 183 |
| ประวัติผู้วิจัย.....  | 209 |

## สารบัญตาราง

หน้า

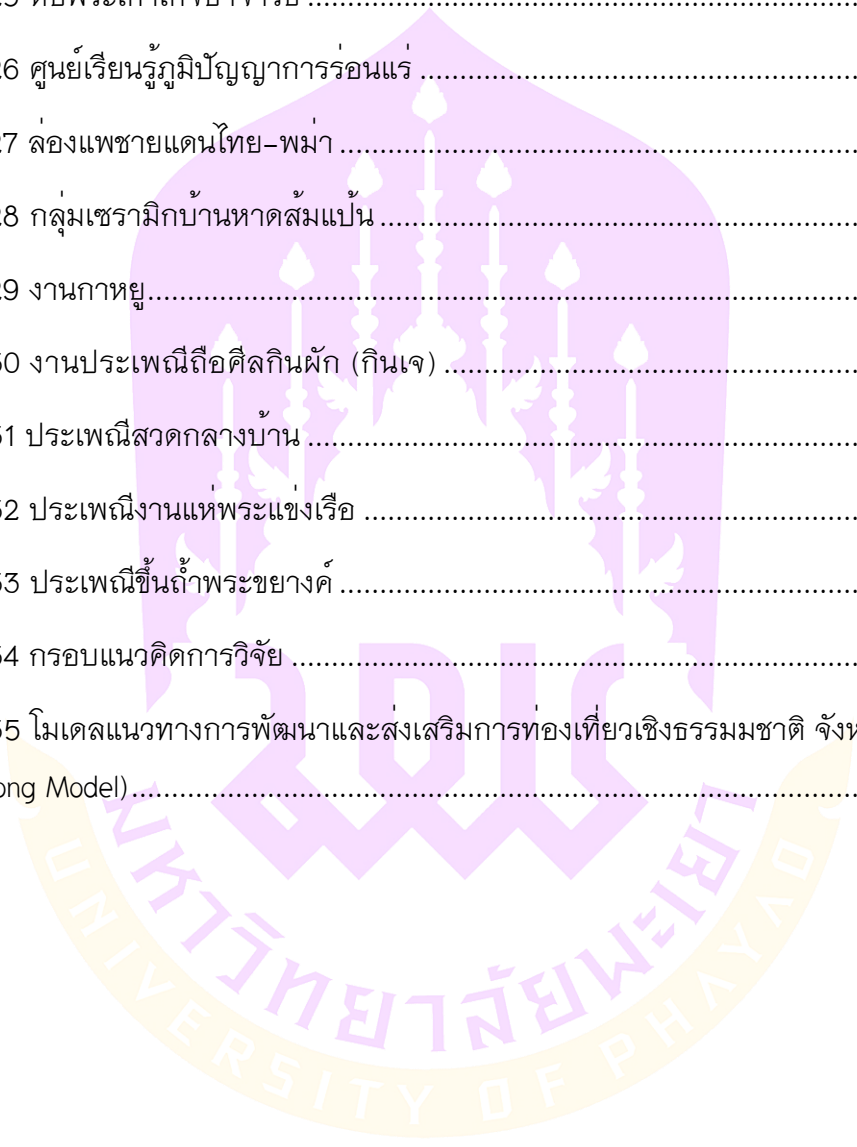
|  |     |
|--|-----|
| ตาราง 1 สรุปผลสัมฤทธิ์องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's).....    | 123 |
| ตาราง 2 สรุปผลสัมฤทธิ์ส่วนประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว                                     | 125 |
| ตาราง 3 สรุปผลสัมฤทธิ์การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) .....                          | 127 |
| ตาราง 4 สรุปผลสัมฤทธิ์.....  | 129 |
| ตาราง 5 สรุปผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ..... | 142 |
| ตาราง 6 สรุปนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง (TOWS Matrix) .....                      | 155 |
| ตาราง 7 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมฤทธิ์โดยผู้เชี่ยวชาญ .....  | 170 |



## สารบัญภาพ

|  | หน้า |
|--|------|
| ภาพ 1 องค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ..... | 10   |
| ภาพ 2 แผนภูมิการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ..... | 14   |
| ภาพ 3 อาณาเขตจังหวัดระนอง .....            | 29   |
| ภาพ 4 ภูเขาหญ้า.....                       | 36   |
| ภาพ 5 บ่อน้ำร้อนสวนสาธารณะรักษะวาริน ..... | 37   |
| ภาพ 6 บ่อน้ำพุร้อนพรรั้ง .....             | 38   |
| ภาพ 7 เกาะพยาม .....                       | 38   |
| ภาพ 8 อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว .....        | 39   |
| ภาพ 9 น้ำตกปุญญาบาล .....                  | 40   |
| ภาพ 10 หาดประพาส .....                     | 41   |
| ภาพ 11 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา..... | 41   |
| ภาพ 12 น้ำตกบกกกราย .....                  | 42   |
| ภาพ 13 คอคอดกระ .....                      | 43   |
| ภาพ 14 ถ้ำพระขยงค์ .....                   | 44   |
| ภาพ 15 อุทยานแห่งชาติแหลมสน.....           | 44   |
| ภาพ 16 เขาฟ้าชี.....                       | 45   |
| ภาพ 17 ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว .....       | 46   |
| ภาพ 18 วัดบ้านหงาว .....                   | 47   |
| ภาพ 19 พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง).....  | 48   |
| ภาพ 20 จวนเจ้าเมืองระนอง .....             | 48   |
| ภาพ 21 บ้านเทียนสื่อ .....                 | 49   |

|  |     |
|--|-----|
| ภาพ 22 วัดหาดส้มแป้น .....   | 50  |
| ภาพ 23 ศาลหลักเมืองระนอง .....   | 51  |
| ภาพ 24 วัดวาฬบรรอด.....  | 52  |
| ภาพ 25 หอพระเก้ายกเจ้าจารย์ .....  | 52  |
| ภาพ 26 ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ .....  | 53  |
| ภาพ 27 ล่องแพชายแดนไทย-พม่า .....  | 54  |
| ภาพ 28 กลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้น .....  | 54  |
| ภาพ 29 งานกาหอย.....   | 55  |
| ภาพ 30 งานประเพณีถือศีลกินผัก (กินเจ) .....  | 55  |
| ภาพ 31 ประเพณีสวดกลางบ้าน .....  | 56  |
| ภาพ 32 ประเพณีงานแห่พระแข่งเรือ .....  | 57  |
| ภาพ 33 ประเพณีขึ้นถ้ำพระขยางค์ .....   | 57  |
| ภาพ 34 กรอบแนวคิดการวิจัย .....  | 64  |
| ภาพ 35 โมเดลแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จังหวัดระนอง (Raenong Model)..... | 156 |



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวได้มีการขยายตัวมากกว่าเศรษฐกิจโลกเป็นปีที่ 6 ติดต่อกันที่ 3.3% สร้างรายได้ทั่วโลกราว 7.6 ล้านล้านดอลลาร์ หรือ 263.4 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนราว 10.2% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ของโลกแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของอุตสาหกรรมนี้ และความกระตือรือร้นของผู้คนที่จะเดินทาง และค้นพบสถานที่ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง แม้จะมีความท้าทายทางด้านเศรษฐกิจ และปัญหาทางด้านการเมืองที่เกิดขึ้นทั่วโลก การเติบโตของการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องนั้นให้ถึงความสำคัญของการเดินทางเพื่อธุรกิจและพักผ่อน ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างงานทั่วโลก หากพิจารณาเป็นรายประเทศดับเบิลยูทีทีซี คาดว่า ประเทศขนาดใหญ่ที่จะมีการเติบโตด้านการท่องเที่ยวและเดินทางเร็วที่สุด ได้แก่ จีน อินเดีย ไทย และอินโดนีเซีย และคาดว่าในปี พ.ศ. 2570 ประเทศจีนจะก้าวแซ่งสหรัฐอเมริกา ในด้านการใช้จ่ายและการลงทุนด้านการท่องเที่ยว และการเดินทางภายในประเทศ รวมถึงสัดส่วนในอุตสาหกรรมนี้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) โดยรวมสำหรับประเทศไทยนั้น คาดว่าจะสามารถรักษอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็วต่อไปได้ และจะกลายเป็นตลาดส่งออกนักท่องเที่ยวรายใหญ่ เป็นอันดับ 3 ของโลก ภายในปี พ.ศ. 2570 (เดวิด, 2561)

จากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองโดยให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ และมีการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชนด้วยการผลักดันให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงจากเมืองหลักสู่ “เมืองรอง” มากขึ้น เพื่อให้เกิดการกระจายไปสู่ท้องถิ่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดแนวทางด้านการตลาดเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง โดยกระตุ้นการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ภายใต้แคมเปญ “Amazing Thailand Go Local เที่ยวท้องถิ่นไทย ชุมชนเติบโต เมืองไทยเติบโต” เพื่อเป็นการกระจายโอกาสในเชิงพื้นที่อีกทั้งกระจายโอกาสในเชิงรายได้จากการท่องเที่ยวให้ลงสู่เศรษฐกิจฐานรากด้วย การท่องเที่ยววันนี้ไปต้องเป็นการท่องเที่ยวที่รับใช้ชุมชน ให้ท่องเที่ยวช่วยกระจายรายได้ผ่านการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้เสริมแก่คนในชุมชน โดยที่คนในชุมชนไม่จำเป็นต้องทิ้งอาชีพหลักเพื่อมาทำท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่สามารถทำควบคู่กันไปได้ นอกจากช่วยสร้างรายได้เสริม กระจายความเสี่ยง สนับสนุนให้คนในชุมชนได้เรียนรู้

การมีรายได้จากหลากหลายช่องทางแล้ว ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำภายในสังคม ยกเว้น รายได้ในชุมชนและท้องถิ่นให้ดีขึ้น เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจไทย อย่างยั่งยืน จาก 55 เมืองรองที่รัฐบาลประกาศเพื่อสนับสนุนให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กระจายรายได้เข้าไปสู่เมืองรอง ด้วยการวางโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ เชื่อมกับการเดินทางและเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เห็นได้ว่ารัฐบาลเร่งลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ (Mega Project) เช่น การวางโครงข่ายการคมนาคม สร้างระบบรางรถไฟที่พาดผ่านเมือง รอง และการพัฒนาสนามบินในภูมิภาค การท่องเที่ยวเมืองรองประกอบด้วย 55 จังหวัดใน ประเทศไทย ทั้ง 5 ภาค ซึ่งในภาคใต้ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สตูล นราธิวาส ยะลา และปัตตานี (โสรัจจะ, 2561)

นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะเร่งดำเนินการในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของรัฐบาล ในการเสริมสร้างและยกระดับฐานรากเรื่องของการท่องเที่ยวให้เข้มแข็ง และก่อให้เกิด ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมถึงการกระจายรายได้จากเมืองหลัก สู่เมืองรอง และลดความ เหลื่อมล้ำ รวมถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน เช่น กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ องค์การบริหาร การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. เป็นต้น ใน การใช้เครื่องมือการท่องเที่ยวให้เกิดความครอบคลุมและทั่วถึง โดยเชื่อมโยงชุมชนให้มีส่วน ร่วมในการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องใน ภาพรวมของนโยบายรัฐบาลในการกระจายรายได้สู่ชุมชนและลดความเหลื่อมล้ำ เกิดการ กระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น (พงษ์ภาณุ, 2561)

จังหวัดระนองเป็นอีกจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่ กรุงศรีอยุธยาเรืองอำนาจ เดิมเป็นหัวเมืองขนาดเล็กขึ้นกับเมืองชุมพร จังหวัดระนองเป็น จังหวัดทางภาคใต้ตอนบน ติดกับทะเลอันดามัน มีพื้นที่จังหวัด ประมาณ 2,061,278 ไร่ มีส่วนกว้างสุดจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประมาณ 44 กิโลเมตร ส่วนที่แคบที่สุดกว้าง ประมาณ 9 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นป่าไม้และภูเขาที่มีต้นไม้ใหญ่ค่อนข้างสมบูรณ์ ก่อให้เกิดแม่น้ำ ลำธาร หลายสาย ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมร้อนชื้น มีฝนตกเกือบ ตลอดทั้งปี เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้รับขนานนามว่าเป็น “เมืองฝนแปด แดดสี่” การท่องเที่ยวในจังหวัด ระนอง ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อย้อนกลับมามองการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นนำเสนอทรัพยากรด้านธรรมชาติ ที่มีอยู่เดิมและ

มีการส่งเสริมฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมบางประเภท พบว่าเมืองระนองนั้น มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายทำให้มีศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมายังจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้นนั้น แต่คนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงความภูมิใจทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า แนวทางที่จะส่งผลให้การดำเนินการดังกล่าวประสบความสำเร็จจะต้องใช้การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษา จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” เพื่อสนองนโยบายของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) มีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสอดคล้อง กับนโยบายรัฐบาลที่ได้ปรับเปลี่ยนแนวความคิดและวางแนวทางเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวและเกิดการกระจายตัวทางการท่องเที่ยว โดยอาศัยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักเชื่อมโยงกับความเป็นวิถีชีวิต ประเพณี สังคมและวัฒนธรรมในอดีต เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจ การสร้างงานและรายได้ให้กับคนในชุมชน บนพื้นฐานของ การหวงแหนรักษาอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเองได้อย่างถูกต้อง

### คำถามในการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองเป็นอย่างไร
2. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองเป็นอย่างไร

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง
2. เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง
3. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองบนฐานชุมชน
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

## ขอบเขตของการวิจัย

### ขอบเขตทางด้านสถานที่วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่จังหวัดระนอง

### ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาด้านข้อมูล เนื้อหา ด้านการท่องเที่ยวของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการตลาดการท่องเที่ยว

### ขอบเขตด้านประชากร

#### การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานชุมพร (ชุมพร-ระนอง) ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง วัฒนธรรมจังหวัดระนอง สารวัตรสถานีตำรวจท่องเที่ยว 2 (ระนอง) นักพัฒนาการท่องเที่ยว และนักวิเคราะห์นโยบายแผน
2. หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ นายกสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านของที่ระลึก ผู้ประกอบการที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการขนส่ง
3. ผู้แทนชุมชน จำนวน 8 ท่าน ได้แก่ กำนัน ปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนอง 2 ท่าน ตัวแทนชุมชนจาก 5 อำเภอ
4. ผู้แทนฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการท่องเที่ยว พนักงานการตลาดท่องเที่ยว อาจารย์ประจำภาควิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 2 ท่าน

### นิยามศัพท์เฉพาะ

**การท่องเที่ยวเมืองรอง** หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังเมืองที่ไม่ใช่เมืองท่องเที่ยวหลัก ประกอบด้วย 55 จังหวัด ภาคเหนือ 16 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 18 จังหวัด ภาคกลาง 7 จังหวัด ภาคตะวันออก 5 จังหวัด และภาคใต้ 9 จังหวัด

**แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว** หมายถึง รูปแบบการดำเนินงานที่ทำให้การท่องเที่ยวจังหวัดระนอง เป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีการกำหนดแผน และทิศทางในการปฏิบัติให้ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน

**การส่งเสริมการท่องเที่ยว** หมายถึง การจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดระนอง เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด โดยพัฒนาในด้านศักยภาพท่องเที่ยว (7 A's) ดังนี้ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages) กิจกรรมที่น่าสนใจ (Activities) บริการเสริม (Ancillaries) ที่พัก (Accommodation)

**การตลาดเพื่อการท่องเที่ยว** หมายถึง กระบวนการ หรือแนวทางการดำเนินงาน หรือการดำเนินกิจกรรมด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง โดยการนำเอาส่วนประสมหลักทางการตลาด 7P's ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ด้านบุคคล (People) ด้านการลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation) และด้านกระบวนการ (Process) โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดตำแหน่งทางการตลาดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

**การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism)** หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ในจังหวัดระนอง มีกระบวนการให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

### ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นของจังหวัดไว้ได้อย่างยั่งยืน
2. ชุมชน ผู้ประกอบการ ได้ข้อมูล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง
3. นักวิชาการ ได้รูปแบบการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาโดยเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว
6. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
7. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ
8. บริบทและทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดการวิจัย

#### แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

##### ความหมายของการท่องเที่ยว

World Tourism Organization พ.ศ. 2506 (ค.ศ. 1963) องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยให้ความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” ไว้ดังนี้ การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง (Travel) ที่มีเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (ปัญจวรรณ, 2559)

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางเพื่อ

ผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์ใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

นิศา ชัชกุล (2555) ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึงกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยสามประการเป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การค้างแรม และการกินอาหารนอกร้าน

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว คือ การดำเนินกิจกรรมที่ให้บริการในด้านการนำเที่ยว เช่น บริการด้านการขนส่งการเดินทาง บริการด้านร้านอาหารและที่พักแรม และบริการด้านการนำเที่ยว ซึ่งในการดำเนินการมุ่งหวังไปทีผลกำไรจะต้องอาศัยแรงงานและมีการลงทุนสูง จำเป็นต้องใช้เทคนิควิชาการเฉพาะทาง มีการวางแผนการจัดองค์การและการตลาดให้ครอบคลุมธุรกิจหลากหลายประเภทรวมกันทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม

Mill (1990, p. 359) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความประทับใจการบริการและการสร้างความพึงพอใจกับนักท่องเที่ยว

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม จำนวนสมาชิก หรือค่าใช้จ่าย เป็นต้น โดยแบ่งประเภทการท่องเที่ยวออกได้ 5 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตน และต้องผ่านกระบวนการระหว่างประเทศ หลายอย่าง เช่น ศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

1.2 การท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปสถานที่ต่าง ๆ ภายในอาณาเขตของประเทศนั้น ๆ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนการโฆษณาหรือมีสิ่งจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้น เช่น แหล่งฐานทางประวัติศาสตร์ หรือ ศิลปวัฒนธรรม ประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง สามารถแบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ

2.1 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Leisure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง เพื่อความสนุกสนาน ความชื่นชมในแหล่งธรรมชาติและศึกษาแหล่ง

ธรรมชาติ รวมถึงการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย โดยเลือกสถานที่พักที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ชายทะเล หรือบนภูเขาที่ห่างไกลจากความอึกทึกครึกโครม

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจและประชุมสัมมนา (Business and Convention Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดจากผลพลอยได้ในการเดินทางไปติดต่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนาซึ่งลักษณะการท่องเที่ยวแบบนี้อาจไม่จัดเป็นการท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวต้องเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อน แต่ในความเป็นจริงผู้ที่เดินทางไปเพื่อธุรกิจหรือสัมมนา มักแบ่งเวลา ส่วนหนึ่งให้กับการท่องเที่ยว ดังนั้นปัจจัยที่ดึงดูดการท่องเที่ยวแบบนี้ คือ ต้องเป็นสถานที่ที่น่าสนใจหรือมีกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจ มีสถานที่พักอาศัยหรือโรงแรมที่มีความพร้อมในการจัดประชุมสัมมนาและระบบคมนาคมที่ดีและสะดวกรวดเร็ว ปัจจุบันการท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

2.3 การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) สามารถแบ่งย่อยได้ 3 รูปแบบ คือ

2.3.1 การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism)

2.3.2 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism)

2.3.3 การท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง (Entertainment Tourism)

3. การท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

3.1 การท่องเที่ยวแบบกลุ่มเหมาจ่าย (Group Inclusive Tourism: GIT หรือ All Inclusive Tourism: AIT) เป็นการท่องเที่ยวที่ธุรกิจนำเที่ยวขายรายการนำเที่ยวเบ็ดเสร็จให้กับนักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยธุรกิจนำเที่ยวเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับยานพาหนะ ที่พัก อาหาร และการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว โดยอาจดำเนินการอำนวยความสะดวกเต็มรูปแบบ หรืออาจจัดการบริการเที่ยวบางสิ่งบางอย่างให้ตามแต่จะสะดวก

3.2 การท่องเที่ยวแบบอิสระ (Foreign Individual Tourism: FIT) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการเดินทางด้วยตัวเองทุกอย่าง หรือใช้บริการของธุรกิจนำเที่ยวในการอำนวยความสะดวกบางอย่าง

4. การท่องเที่ยวตามการตลาด สามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ

4.1 การท่องเที่ยวตลาดหรูหร่า (Elite Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องจ่ายค่าบริการในอัตราสูงเพราะมุ่งให้บริการทางการท่องเที่ยวชนิดหรูหร่า

4.2 การท่องเที่ยวตลาดมวลชน (Mass Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่บริการทางการท่องเที่ยวแบบพื้น ๆ ในราคาถูกลง โดยต้องการให้บริการผู้เดินทางที่มีรายได้น้อยแต่มีปริมาณมาก

## 5. การท่องเที่ยวตามการจัดการ สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

5.1 การท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม (Conventionality Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจและปริมาณของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อด้านลบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

5.2 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรมในขณะเดียวกัน ก็ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสมและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 รูปแบบ คือ

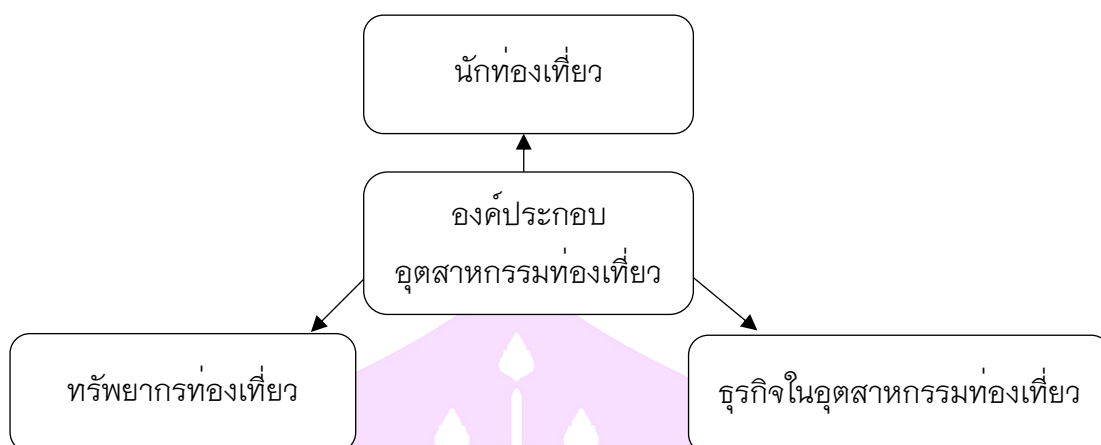
### 5.2.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)

### 5.2.2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปความหมายของการท่องเที่ยวว่า กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือการหารายได้ เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ ไม่ถูกบังคับให้เดินทางโดยการท่องเที่ยวยังเป็นผลรวมของประสบการณ์พิเศษและสัมพันธภาพซึ่งเกิดจากการเดินทางและการพักผ่อนเป็นการชั่วคราว

### **องค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลากหลายประเภท เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นบริการที่จับต้องไม่ได้ แต่จะปรากฏคุณค่าทางจิตใจที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการใช้บริการนั้น ๆ ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ธุรกิจใ่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพิจารณาองค์ประกอบแต่ละส่วน จะทำให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ



ภาพ 1 องค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ที่มา: ปัญจวรรณ อ่อนหวาน, 2559, 38

### 1. นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว (Tourist) ตามความหมายของสันนิบาตชาติที่ได้ให้คำนิยามไว้ในปี พ.ศ. 2480 ว่านักท่องเที่ยว หมายถึงบุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่มีใช้บ้านเมืองที่อยู่อาศัยอยู่เป็นประจำเป็นเวลานานน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ได้ให้นิยามของนักท่องเที่ยวว่า ผู้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ การบันเทิง หรือการอื่นใด

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีกลุ่มตลาดหลักที่เน้นไปที่นักท่องเที่ยวมวลชน (Mass Tourist) และขณะเดียวกัน มีการศึกษาและส่งเสริมกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะทาง (Niche Tourist) เพื่อเป็นการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวให้กว้างขวางขึ้น และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและจัดการธุรกิจท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทดังนี้

- 1.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติท่องเที่ยวภายในประเทศ (Inbound Tourist)
- 1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist)
- 1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวต่างประเทศ (Outbound Tourist)

### 2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นมรดกที่ทรงคุณค่าของประเทศ เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม การแบ่งประเภท

ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีหลายลักษณะ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะคุณค่าและความสนใจของนักท่องเที่ยวดังนี้

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา

2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

### 3. ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตในหลายสาขานอกจากนั้นสินค้าและบริการที่นักท่องเที่ยวบริโภคอาจเป็นทั้งสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น หรืออาจเป็นสินค้าหรือบริการเฉพาะที่ผลิตขึ้นมาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลัก ได้แก่

3.1 ธุรกิจที่พักแรม

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.3 ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

3.4 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

3.5 ธุรกิจขนส่ง

3.6 ธุรกิจนันทนาการ

#### องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีนักวิชาการหลายท่านสรุปไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

Mill and Morrison (1992) กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การขนส่ง การสื่อสาร การต้อนรับอย่างเป็นมิตร ต้อนรับด้วยใจ มีสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) มีสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) มารองรับ ทั้งในด้านร้านอาหาร ที่พัก ของที่ระลึก และสิ่งที่ไม่ได้ก็คือ มีบริการที่ประทับใจ

McIntosh and Goeldner (2000) กล่าวว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี (Facilities) ระบบการขนส่งที่เข้าถึงได้สะดวก (Transportation) ปัจจัยพื้นฐานที่ดีและพร้อม (Infrastructure) ทรัพยากรทางธรรมชาติที่ดึงดูดใจ และมีการต้อนรับที่ดีด้วยไมตรีจิต

Tourism Western Australia (2008) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยวควรมีองค์ประกอบหลักอย่างน้อย 5 ประการ หรือ 5As ดังนี้

1. การเข้าถึง (Accessibility) คือ มีความสามารถในการเข้าถึง ความสามารถในการคมนาคมไปยังสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี เช่น มีถนนคอนกรีตและถนนลาดยางอยู่ในสภาพที่ดี เข้าถึงง่าย สะดวกสบาย รวมไปถึงการเดินทางโดยวิธีอื่น ๆ

2. กิจกรรม (Activity) คือ ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์แบบ เช่น การเดินป่า การปั่นจักรยาน การศึกษาธรรมชาติ การพายเรือ การถ่ายรูป เป็นต้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) คือ แหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยวอย่างครบครันและเพียงพอ เช่น ด้านสาธารณูปโภค น้ำประปา ไฟฟ้า ถนน โทรศัพท์ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล รวมถึงที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และจุดบริการนักท่องเที่ยว

4. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ

5. ที่พัก (Accommodation) หมายถึง ภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือบริเวณใกล้เคียงต้องมีที่พักไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว

Buhalis (2000) ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญทางการท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 6 ประการหรือ 6A's ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง สถาปัตยกรรม และการจัดกิจกรรมพิเศษ

2. การเข้าถึง (Accessibility) คือ ระบบการคมนาคม สถานีขนส่งผู้โดยสาร และยานพาหนะ

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ที่พัก การจัดเลี้ยง และการบริการการท่องเที่ยว

4. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available packages) คือ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่ถูกเตรียมโดยคนกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน

5. กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ และโทรคมนาคม

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดของ Buhalis ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวไว้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญทางการท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 6 ประการหรือ 6A's ดังนี้ 1. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) 2. การเข้าถึง (Accessibility) 3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available packages) 5. กิจกรรม (Activities) 6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) เป็นองค์ประกอบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวจังหวัดระนองได้อย่างเหมาะสมและเพิ่มเติม 7. ที่พัก (Accommodation) ขึ้นมาอีกหนึ่งองค์ประกอบ

### แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

#### ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว

ราชบัณฑิตยสถาน (2538) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา คือ การทำให้เจริญ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือในทางบวก และมีทิศทางและต้องมีการกำหนดแผน และเน้นความสำคัญโดยสันติวิธี ต้องมุ่งเน้นต่อการอนุรักษ์สามารถพัฒนาเพื่อช่วยตนเองได้ มีการเปลี่ยนแปลงไม่มีที่สิ้นสุด

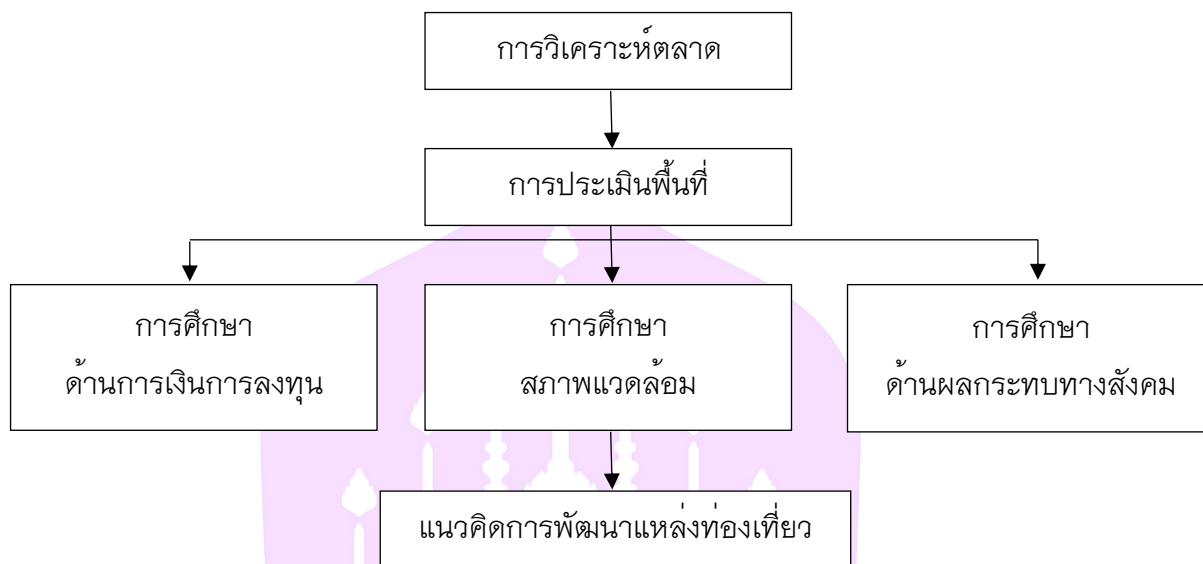
การพัฒนาการท่องเที่ยว (ปิยะพร, 2558) หมายถึง การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดสนใจ และพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนาจุดหมายการท่องเที่ยว (David W. Howell, 1997, p. 195) เริ่มจากแนวคิดด้านการเลือกพื้นที่ที่จะทำแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแนวคิดนี้มาจากรัฐบาลในการที่จะพัฒนาประเทศด้วยการมองเห็นว่า การท่องเที่ยว คือ สิ่งที่สามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้ และเนื่องจากการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อขนาดใหญ่ทั้งภาคเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมวัฒนธรรม การวางแผนที่ดีจะช่วยลดผลกระทบด้านลบเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มผลดีด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวว่า รูปแบบของการดำเนินงานที่ทำให้การท่องเที่ยว เป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีการกำหนดแผน และทิศทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน

ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ตลาด การประเมินพื้นที่ การศึกษาด้านการเงินการลงทุน และการศึกษา

ผลกระทบสังคม โดยจะสามารถทำเป็นแผนภูมิเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจได้ ดังนี้



ภาพ 2 แผนภูมิการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

### 1. การวิเคราะห์ตลาด

การวิเคราะห์ตลาดสามารถทำได้จากการศึกษาด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวและรสนิยมในการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ตลาดนี้สามารถช่วยในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมได้ เว้นแต่สถานที่นั้นสามารถทำตลาดได้ด้วยตัวเองอยู่แล้ว นั่นคือ มีนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากเพียงพอ ซึ่งนั่นก็หมายถึง การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นไม่มาก

การวิเคราะห์ตลาดสามารถแนะแนวได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวด้านใดจะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยอาจใช้จากผลสำรวจต่าง ๆ

### 2. การประเมินพื้นที่

แนวคิดด้านการประเมินพื้นที่ เกี่ยวข้องกับคำถาม 2 ข้อ คือ สิ่งที่เรามีคืออะไร และเราต้องการอะไรเพิ่มอีก เช่น ในพื้นที่เราอาจจะมีทะเล ภูเขา การพัฒนาเพิ่มเติมอาจจะเป็นการเพิ่มสนามกอล์ฟ เป็นต้น ในการประเมินพื้นที่ที่มีความจำเป็นจะต้องคำนึงถึงแรงงานที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ด้วย หากแรงงานในท้องถิ่นมีน้อย ก็อาจจะต้องนำเข้าแรงงานจากต่างถิ่น

การประเมินระบบด้านสาธารณูปโภค จะเน้นทางด้านถนน ทางสัญจร ประปา ไฟฟ้า การกำจัดขยะ และควรประเมินการสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ เช่น การสร้างตึก โรงแรม ห้องประชุม เพื่อรองรับการท่องเที่ยว และท้ายที่สุดก็ต้องประเมินด้านความต้องการด้านการคมนาคม เช่น ต้องมีเส้นทางรถไฟที่ครอบคลุม หรือการขยายสนามบินเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

### 3. การศึกษาด้านการเงินการลงทุน

ในขั้นตอนแรกด้านการวางแผน นักพัฒนาจำเป็นต้องตีราคาโครงการการพัฒนาให้ได้ แหล่งเงินทุนนั้นอาจมาจากนักลงทุนเอกชน หรืออาจมาจากแหล่งเงินทุนระหว่างประเทศ เช่น UNDP

ในการศึกษาแนวคิดด้านการเงินการลงทุนที่ดี จะสามารถระบุจำนวนเงิน สิ่งที่ต้อง ยืม จากภาครัฐ ที่จะใช้ในการพัฒนาแต่ละขั้นตอนได้ นอกจากนี้ นักพัฒนามีความจำเป็นต้องศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจด้วย และในการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ ผลกระทบด้านลบเกี่ยวกับเศรษฐกิจต้องมีน้อยกว่าด้านบวก

### 4. การศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

เมื่อถึงจุดหนึ่งของการวางแผนพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องคำนึงถึงการไหลทะลักเข้ามาของนักท่องเที่ยวซึ่งจะมีผลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจทำโดยการตั้งคำถามว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวนเท่าไรที่เราจะสามารถรักษาความสะอาดของหาดทรายไว้ได้หรือหาดทรายยังคงสะอาดอยู่ นั่นหมายถึง การรองรับของสถานที่ต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม

### 5. การศึกษาผลกระทบด้านสังคม

สิ่งที่สำคัญพอ ๆ กับการศึกษาด้านอื่น คือ การศึกษาผลกระทบของการไหลทะลักของนักท่องเที่ยวต่อคนท้องถิ่นในประเทศที่กำลังพัฒนา การเริ่มนำเอาวัฒนธรรมต่างชาติ เข้ามาใช้กับสถานะทางสังคมที่แตกต่างอาจมีผลกับจารีตและระบอบคุณค่าของสังคมนั้น ๆ การศึกษาด้านผลกระทบทางสังคมมุ่งเน้นการลดผลลบด้านนี้และเพิ่มความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

## แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว

### ความหมายของการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว

วินิจ วียางกูร (2532) ให้ความหมายของการตลาดท่องเที่ยว หมายถึง ปรัชญาทางการจัดการที่มุ่งหวัง เน้นไปสู่ความต้องการของผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวโดยอาศัยการวิจัยทางการตลาด การพยากรณ์ การคัดเลือกทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ในความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ธุรกิจนั้นได้รับผลประโยชน์สูงสุดในการเสนอบริการแก่นักท่องเที่ยวตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

เสวี วงษ์มณฑา (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนางานการสื่อสารการตลาดที่ต้องการใช้การสื่อสารเพื่อจูงใจหลายรูปแบบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งสร้าง

พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยพิจารณาวิธีการสื่อสารตราสินค้า (Brand contacts) เพื่อกลุ่มผู้บริโภคได้รู้จักสินค้า

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2549) ให้ความหมายของการตลาดบริการ หมายถึง กิจกรรมของกระบวนการส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตน (Intangible goods) ของธุรกิจให้กับผู้รับบริการ โดยสินค้าไม่มีตัวตนนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการจนไปสู่ความพึงพอใจได้

ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร (2562, หน้า 52) ให้ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยวและบริการ หมายถึง ปรัชญาของการจัดกิจกรรมของกระบวนการส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตน (Intangible goods) ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการวิจัยการพยากรณ์และการเลือกสรรผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับตลาดโดยบรรลุวัตถุประสงค์และให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร รวมทั้งก่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปความหมายของการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวว่า กระบวนการทางการจัดการที่ส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตน ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจนไปสู่ความพึงพอใจ โดยการใช้ตราสินค้า (Brand contacts) เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักในสินค้า

#### **ความหมายของส่วนประสมทางการตลาด**

ส่วนประสมทางการตลาดจัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการตลาด โดยเป็นปัจจัยภายในการตลาดที่กิจการสามารถควบคุมไว้ได้ กิจการสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหรือทำการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้กิจการอยู่รอดได้

เสรี วงษ์มณฑา (2542) ได้ให้ความหมายของส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง การมีสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้ และขายในราคาที่ลูกค้ายอมรับได้ และยินดีที่จะจ่ายเงินเพราะมองเห็นว่าสินค้านั้นมีความคุ้มค่า รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่าย และกระจายสินค้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและการซื้อหาของผู้บริโภค เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าด้วยการพยายามจูงใจให้เกิดความชอบในสินค้าและพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องที่เราเรียกว่าส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมทางการตลาด

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2552) ได้อ้างถึงแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (Service Mix) ของ Philip Kotler ว่าเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการซึ่งจะได้ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) หรือ 7P ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสิ่งซึ่งสนองความจำเป็นและความต้องการของมนุษย์ได้ คือ สิ่งที่ผู้ขายต้องมอบให้แก่ลูกค้าและลูกค้าได้รับผลประโยชน์และคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ โดยทั่วไปแล้ว ผลิตภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตภัณฑ์ที่อาจจับต้องได้และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้

2. ด้านราคา (Price) หมายถึง คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของบริการกับราคา (Price) ของบริการนั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น การกำหนดราคาการให้บริการควรมีความเหมาะสมกับระดับการให้บริการชัดเจน และง่ายต่อการจำแนกระดับบริการที่ต่างกัน

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ในการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในคุณค่าและคุณประโยชน์ของบริการที่นำเสนอ ซึ่งจะต้องพิจารณาในด้านทำเลที่ตั้ง (Location) และช่องทางในการนำเสนอบริการ (Channels)

4. ด้านส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารให้ผู้ใช้บริการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่แจ้งข่าวสารหรือชักจูงให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการและเป็นกุญแจสำคัญของการตลาดสายสัมพันธ์

5. ด้านบุคคล (People) หรือพนักงาน (Employee) ซึ่งต้องอาศัยการคัดเลือกการฝึกอบรมการจูงใจเพื่อให้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้แตกต่างกันอยู่แข่งขันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการต่าง ๆ ขององค์กร เจ้าหน้าที่ต้องมีความสามารถมีทัศนคติที่สามารถที่จะตอบสนองต่อผู้ให้บริการมีความคิดริเริ่มมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาสามารถสร้างค่านิยมให้กับองค์กร

6. ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) เป็นการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพให้กับลูกค้า โดยการสร้างคุณภาพโดยรวมทั้งทางด้านกายภาพและรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าทั้งในด้านการแต่งกาย การเจรจากับลูกค้าที่ต้องสุภาพอ่อนโยน และการให้บริการที่รวดเร็วรวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ควรได้รับ

7. ด้านกระบวนการ (Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านการบริการ ที่นำเสนอให้กับผู้ให้บริการเพื่อมอบการให้บริการอย่างถูกต้องรวดเร็วและทำให้ผู้ให้บริการเกิดความประทับใจ

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยขอสรุปว่า ส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ หรือ 7P's ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านสถานที่ (Place) ด้านการ

ส่งเสริมการตลาด (Promotion) ด้านบุคคล (People) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical evidence) จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว ที่กล่าวมาข้างต้น ถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ผู้วิจัยนำข้อมูลของแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ หรือ 7P's มาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

### แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีหลากหลายรูปแบบ การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน ถือได้ว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือที่ภาครัฐนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรม และสมภพ ยี่จ่อหอย (2556) ได้ให้ความหมาย การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่จะต้องมีการคำนึงถึงในเรื่องของความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงมีการกำหนดทิศทางโดยชุมชน บริหารจัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชนและชุมชนจะต้องเข้ามามีบทบาทเป็นเจ้าของสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

สินธุ์ สโรบล (2546) ให้ความหมาย การท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ ชุมชนเป็นผู้จัดการโดยดำเนินการ ตั้งอยู่บนฐานคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนรวมกันเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว มีการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่น ทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ มาใช้เป็นปัจจัยหลักหรือต้นทุนการผลิตที่สำคัญในการจัดการด้านท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนหรือต่อท้องถิ่น

ชุดิกาญจน์ กันทะอุ (2560) การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน คือ เป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน มาใช้ประโยชน์ให้เกิดการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนทุกคนมีส่วนร่วมเป็นคนจัดการโดยจะต้องคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน คือ การจัดการท่องเที่ยวที่มีการจัดการโดยชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของในการนำทรัพยากรด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่มีอยู่ภายในชุมชน รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ มาใช้เป็นปัจจัยหลัก โดยการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะต้องคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม

## องค์ประกอบการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยชุมชน

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน

1. **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ชุมชนจะมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิธีขั้นตอนผลิตที่พึ่งพา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน

2. **ด้านองค์กรชุมชน** ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน ในชุมชนจะมีปราชญ์ชาวบ้าน หรือมีผู้ที่มีความรู้และทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน

3. **ด้านการจัดการ** ชุมชนมีกฎ กติกาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีองค์กรในการทำงานเพื่อจัดการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ มีการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และมีกองทุนของชุมชนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

4. **ด้านการเรียนรู้** ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

## กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงานและดำเนินการจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง บทบาทของการท่องเที่ยวเพื่อวิถีชีวิตและธรรมชาตินั้นการเชื่อมความเข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชน รูปแบบการท่องเที่ยวผนชุมชน กฎ กติกา ข้อปฏิบัติเมื่อเข้าไปอยู่ในชุมชน ขณะเดียวกันนั้นคนในชุมชนเองต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายของการปฏิบัติกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมของคนที่เกี่ยวข้องกันทั้งบุคคลภายในหรือบุคคลภายนอก ดังนั้นผู้นำชุมชนจะต้องมีทักษะ มีความรู้ในการจัดการอย่างดี เพราะผู้นำชุมชนต้องสามารถคาดการณ์ รวมถึงการประเมิน วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด โดยการร่วมกันอภิปราย ระดมความคิดเห็นจากคนในชุมชน จนสรุปมาเป็นมติของชุมชนได้ โดยและส่วนมีบทบาทดังนี้

1. **ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชน** จะต้องสามารถคิดวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ภายนอกและสภาพปัญหาของชุมชน เพื่อที่จะหาแนวทางที่สามารถแก้ไขได้ถูกต้อง

และชัดเจน แล้วจะได้กำหนดวัตถุประสงค์และการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้

**2. คนในชุมชน** คนในชุมชนทั้งหมดจะต้องมีส่วนร่วม เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิของชุมชน ว่าคนในชุมชนเห็นด้วยหรือไม่อย่างไรในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรมชุมชนที่มีต่อการเปิดหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และจะต้องมีวิธีการรับมือกับผลกระทบหรือสิ่งที่จะตามมาอย่างไร ด้วยวิธีการใด ใครเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องบ้าง และใครมีบทบาทหน้าที่อย่างไร

**3. การมีส่วนร่วมในการวางแผน** ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดตั้งองค์การภายในชุมชน เพื่อรับผิดชอบกิจกรรมนี้ หรือผลักดันให้องค์กรในชุมชนอื่นที่พิจารณาแล้วว่ามีความพร้อมทำหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมกันพิจารณาหาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของท้องถิ่นหรือของดีของชุมชน เพื่อทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับชุมชน

### แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว

ศักยภาพ คือ ภาวะแฝง อำนาจ หรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจจะทำให้พัฒนาหรือปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538) หรือกล่าวได้ว่า ศักยภาพหมายถึงความสามารถหรือความพร้อมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลง การพัฒนา รวมถึงการปรับปรุงใด ๆ ฉะนั้นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่จะมีศักยภาพที่แตกต่างกันตามความมุ่งหวังหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจะถูกจัดการเป็นลำดับแรก ดังนั้น การกำหนดปัจจัยการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและเชื่อถือได้ เพื่อจะนำไปประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างแม่นยำและแหล่งท่องเที่ยวนั้นมีการจัดการที่เหมาะสม

### 1. หลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยว

การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นตัววัดศักยภาพ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถเลือกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ดังนี้

**1.1 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นคุณค่าหรือความสำคัญที่มีอยู่จะเป็นผลให้เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและเป็นสิ่งที่ตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของ

นักท่องเที่ยว ลักษณะของคุณค่าในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะมีอย่างน้อยแตกต่างกันไป ได้แก่ วัดที่มีโบราณวัตถุ โบราณสถานที่เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่มีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ก็ย่อมมีคุณค่ามากกว่าวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

**1.2 ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง ส่วนประกอบของสถานที่แห่งนั้น ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเลือกเดินทาง มาสู่สถานที่นั้น ๆ ถึงแม้ว่าความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะไม่ใช้สิ่งดึงดูดใจหรือตอบสนอง ความต้องการโดยตรงแต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเดินทาง มายังสถานที่นั้น ซึ่งความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะใหญ่ ๆ ทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่

**1.2.1 สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบาย เหมาะกับการเดินทางท่องเที่ยวมาอย่างน้อยเพียงใด พิจารณาระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวมาสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น โดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง เป็นต้น สภาพเส้นทางที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง เช่น ถนนคอนกรีต ทางลาดยาง ถนนลูกรัง ถ้าเส้นทางนำต้องใช้เรือหรือแพ เป็นต้น

**1.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว** ระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้อย่าง สะดวกสบายมาอย่างน้อยเพียงใด เช่น สถานที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่เริงรมย์ สถานที่บริการอื่น ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานพยาบาล สถานีตำรวจ ระบบรักษา ความปลอดภัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป ถ้าแหล่งท่องเที่ยวนั้นไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนก็จะพิจารณาถึงความสะดวกและ ความใกล้เคียงที่จะไปใช้บริการจากแหล่งชุมชนใกล้เคียงมาอย่างน้อยเพียงใด

**1.2.3 สภาพแวดล้อมสิ่งรอบตัวของแหล่งท่องเที่ยว** ตั้งแต่สภาพทาง ภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ สภาพอื่น ๆ เช่น กายภาพ อากาศ กลิ่น เสียง ควัน แหล่งน้ำขุ่นหรือใส สะอาด รวมทั้งความสะดวกอื่น ๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณข้างเคียงหาก สภาพแวดล้อมเกิด เป็นปัญหาอ้อมส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดสภาพเสื่อมโทรม ลดคุณค่า และลดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว

**1.2.4 ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว** หมายถึง อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวาง ในการใช้สถานที่แห่งนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่ไม่สามารถรองรับ นักท่องเที่ยวครั้งละมาก ๆ ได้ เนื่องจากสถานที่พักและการบริการการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

**1.2.5 การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว** หมายถึง มาตรการหรือการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ระบบการให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

## 2. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวต้องครอบคลุมองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

**2.1 ด้านพื้นที่** คือ การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะหรือมีความเป็นเอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานที่มีความเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิทัศน์ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น สภาพเส้นทาง ฤดูกาล ระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น

**2.2 ด้านการจัดการ** คือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การจัดการสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการเข้าถึง เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ การจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวไม่ให้เกิดขีดความสามารถในการรองรับการจัดการควบคุมกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

**2.3 ด้านกิจกรรมและกระบวนการ** คือ การพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โอกาสในการสร้างจิตสำนึก และการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

**2.4 ด้านการมีส่วนร่วม** คือ การพิจารณาว่าองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้าง และประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจหรือสนใจที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองให้ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่

## 3. เครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่นำมาเป็นเครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้

**3.1 ปัจจัยจูงใจหลักของการท่องเที่ยว** พิจารณาจากสถานที่ตั้งและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวนั้นต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการในด้านความสงบ ในการพักผ่อน ความสนุกสนาน การหาประสบการณ์ ซึ่งปัจจัยจูงใจหลัก ได้แก่ ปัจจัยจูงใจในด้านประวัติศาสตร์และศาสนา และทางด้านกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น

**3.2 ปัจจัยประกอบ** ได้แก่ คุณค่าที่ดึงดูดใจจากสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน สภาพเศรษฐกิจและสังคม ภัยธรรมชาติ และการเมือง

**3.3 ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก** ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน ด้านที่พัก อาหาร การสื่อความหมาย ข้อมูลข่าวสาร การให้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น

**3.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม** ต้องพิจารณาถึงโครงข่ายการคมนาคม ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ บริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า น้ำ การระบายน้ำ การกำจัดขยะ ตลอดจนระบบการสื่อสารโทรคมนาคม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ศักยภาพการท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการให้บริการแก่ผู้มาเยือน ในด้านคุณลักษณะโดยพิจารณาจากคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 1) ความสะดวกในการเข้าถึง 2) สิ่งอำนวยความสะดวก 3) สภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว 4) ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว 5) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมหรือพัฒนาศักยภาพจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว อันประกอบไปด้วยความหมาย และหลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยว เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและเครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง

### **แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**

แนวความคิดของการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคมนั้น นักท่องเที่ยวมีการคำนึงถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทำให้การเปลี่ยนแปลงในชุมชนอาจมีผลทำให้รูปแบบและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเกิดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นมา จากกระแสการอนุรักษ์ รวมทั้งความต้องการที่จะคืนสภาพความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ พร้อมกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยนักพัฒนาการท่องเที่ยวจากองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) และสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Pacific Asia Travel Association: PATA) ได้เสนอรูปแบบการบริการที่มีความสอดคล้องกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่น และเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) โดยใช้หลักแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามแผน

ปฏิบัติการที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และมีความหมายรวมถึง การพัฒนาที่มุ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ด้วยกันชุมชน ควรมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน

จากผลการประชุม Earth Summit ที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อปี พ.ศ. 2535 เพื่อกำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบ ยั่งยืนว่า หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะจุดประสงค์ ปลายทางจะเป็นที่ใด หรือจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็ก ทั้งในเมืองและชนบท

องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ได้กำหนดหลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ไว้ว่า ลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้น “ได้รับการคาดหมายให้นำไปสู่การ จัดการทรัพยากรทั้งหมด ด้วยวิถีทางที่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรีย์ ในขณะเดียวกันก็คงไว้ซึ่งบูรณภาพทางวัฒนธรรม กระบวนการทางนิเวศวิทยาที่ จำเป็นและมีความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งระบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อชีวิต” เพื่อให้เกิดความ ยั่งยืนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยวที่มี เป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสามารถของธรรมชาติในชุมชน ชนบทธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยว โดยเน้นให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

จูลสารเพื่อเผยแพร่พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (2548) ได้ให้ ความหมายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ การบริหารการท่องเที่ยวได้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นและเอกลักษณ์ของธรรมชาติ

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ นักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่น โดยคำนึงชุมชน วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต ซึ่งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวไม่ควรทำให้เกิดผลกระทบต่อวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และระบบ นิเวศ รวมทั้งสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการทรัพยากรของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่

## แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) ได้ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการค้นหาวิธีการอย่างดีที่สุด ด้วยการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนท่ามกลางสภาพการณ์ที่อาจมีอุปสรรคและความไม่แน่นอน เพื่อจะเอาชนะสถานการณ์ดังกล่าวให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

สำนักนโยบายและแผน สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย (2561) ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ โดยผู้จัดทำจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ออกมานั้นตรงตามความต้องการและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร (2562) ให้ความหมายของ ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีการดำเนินงาน โดยการวางแผนโดยกำหนดทิศทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบูรณาการไว้ว่าคือ การผนวก การประสาน การเติมเต็มการเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน เป็นต้น ทฤษฎีการบูรณาการในทางการเมือง มุ่งที่จะทำให้องค์การระหว่างประเทศเป็นเสมือนครอบครัวใหญ่ ครอบครัวหนึ่ง โดยมีประเทศสมาชิกเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน

**การจัดทำยุทธศาสตร์ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้**

**1. การกำหนดพันธกิจ (Mission)** ซึ่งพันธกิจ หมายถึง กรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจสามารถทำได้โดยการนำภารกิจ (หน้าที่ความรับผิดชอบ) แต่ละข้อที่หน่วยงานได้รับมอบหมายตั้งแต่แรกก่อตั้งมาเป็นแนวทาง ทั้งนี้ผู้จัดทำต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า พันธกิจแต่ละข้อมีความหมายครอบคลุมขอบเขตแค่ไหน และแต่ละข้อมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไปเป็นไปอย่างสะดวกและถูกต้อง

**2. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)** วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งที่เราต้องการให้หน่วยงานเป็นภายในกรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ โดยการจัดทำวิสัยทัศน์ของหน่วยงานควรกระทำเมื่อเราได้กำหนดพันธกิจของหน่วยงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำพันธกิจทั้งหมดมาพิจารณาในภาพรวมว่า หน่วยงานจะต้องดำเนินการในเรื่องใดบ้างและเพื่อให้หน่วยงานสามารถบรรลุพันธกิจได้ครบถ้วนทุกข้อ หน่วยงานต้องมีความเป็นเลิศในด้านใด หรือควรมุ่งเน้นไปทิศทางใด

**3. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy issue)** หมายถึง ประเด็นหลักที่ต้องคำนึงถึง ต้องพัฒนา ต้องมุ่งเน้น ประเด็นยุทธศาสตร์สามารถทำได้โดยนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่า ในแต่ละข้อนั้น หน่วยงานต้องการดำเนินการในประเด็นใดเป็นพิเศษ และหลังจาก

ได้ดำเนินการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ต้องกรให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด ทั้งนี้ในการจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำแผนบริหารราชการแผ่นดินของกระทรวงต้นสังกัดมาเป็นหลักประกอบพิจารณาด้วย

**4. การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ของแผนยุทธศาสตร์** คือ สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาจะบรรลุ โดยต้องนำประเด็นยุทธศาสตร์มาพิจารณาว่า หากสามารถดำเนินงานจนประสบความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละข้อแล้ว ใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และได้รับผลประโยชน์อย่างไร

**5. การสร้างตัวชี้วัด (Key Performance Identification)** โดยตัวชี้วัด หมายถึงสิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่า หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ขั้นตอนนี้เราจะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ว่า หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ขั้นตอนนี้เราจะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ดังกล่าว และต้องใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนทั้งในแง่ของคำจำกัดความและการระบุขอบเขต

**6. การกำหนดค่าเป้าหมาย (Target)** ค่าเป้าหมาย หมายถึง ตัวเลข หรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่หน่วยงานต้องการบรรลุ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการกำหนดหรือระบุว่าในแผนงานนั้น ๆ หน่วยงานต้องการทำอะไร ให้ได้เป็นจำนวนเท่าไรและภายในกรอบระยะเวลาเท่าใดจึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย

**7. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic)** กลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยจะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นสำคัญดังกล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการจะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และเราจำเป็นต้องทำอย่างไรจึงจะไปสู่จุดนั้นได้

**การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว (พยอม, 2549) มีแนวคิด ดังนี้**

**1. การวางแผนการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างเงิน (Boosterism)** นักพัฒนา คือผู้คิดสร้างกำไร โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นโดยปราศจากความคิดเรื่องอนุรักษ์ชุมชน เจ้าบ้านไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนา นักพัฒนาต้องการสร้างโรงแรมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยไม่คำนึงถึงการทำลายสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและวัฒนธรรม

**2. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวเศรษฐกิจ (Economic Based)** นักพัฒนา คือนักเศรษฐกร ซึ่งพิจารณาว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคหนึ่งของเศรษฐกิจ ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อการเติบโตและฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ เป็นการสร้างงานสร้างเงิน และการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ โดยไม่มีความคิดด้านอนุรักษ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน

### 3. การวางแผนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว (Destination Based)

นักพัฒนา คือ นักวางแผนการใช้ที่ดิน และนักวางผังเมือง ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว กำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ การจัดการผลกระทบที่เกิดจากนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการกระจายการท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่

### 4. การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community Based)

นักพัฒนา คือ ผู้ประสานงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชนโดยให้ชุมชนมีบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการการท่องเที่ยวแทนการเป็นแรงงานราคาถูก มีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่กับการวางแผนพัฒนาชุมชน การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

### 5. การวางแผนท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

นักพัฒนา คือ นักวางแผนบูรณาการ มีการวางแผนการท่องเที่ยวบูรณาการเข้ากับการวางแผนพัฒนาชุมชนในภาพรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนาด้านจิตสำนึกไปด้วยในแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ตั้งไว้

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปว่า การวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการ หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน อย่างเป็นขั้นตอน โดยการผนวกภาพรวมด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนาด้านจิตสำนึกรวมไปด้วยในแผนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

## บริบทและทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

### คำขวัญของจังหวัดระนอง

“คอคอดกระ ภูเขาหญ้า กาหยูหวาน ชารน้ำแร่ มุกแท้เมืองระนอง”

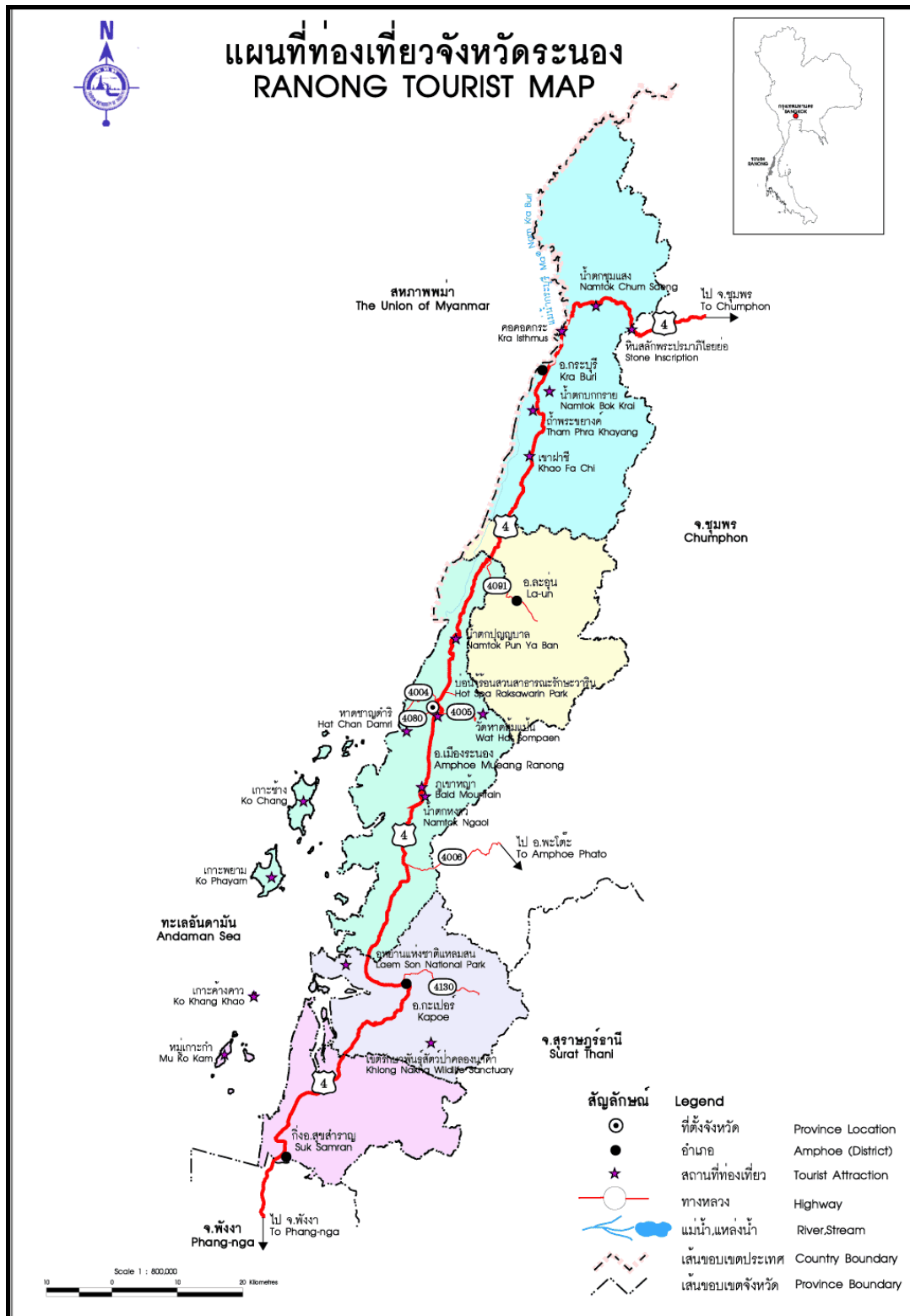
### ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดระนอง

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยมีระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 568 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,298.045 ตารางกิโลเมตร (2,061,278 ไร่) เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 60 ของประเทศไทย เป็นพื้นที่ราบ 14% และภูเขา 86 % มีเกาะใหญ่น้อยในทะเล อันดามัน จำนวน 62 เกาะ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

|             |           |  |
|-------------|-----------|--|
| ทิศเหนือ    | ติดต่อกับ | อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร   |
| ทิศตะวันออก | ติดต่อกับ | อำเภอเมือง อำเภอสวี อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร และอำเภอไชยา อำเภอนาโยง อำเภอบ้านตาขุน อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี |
| ทิศใต้      | ติดต่อกับ | อำเภอกระบือ จังหวัดพังงา และอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี   |
| ทิศตะวันตก  | ติดต่อกับ | ประเทศพม่า และทะเลอันดามัน   |

### ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดระนอง

จังหวัดระนองมีลักษณะรูปร่างเรียวยาว แคบ จากทิศเหนือสุดจดใต้สุดยาว 169 กิโลเมตร มีส่วนที่กว้างที่สุดที่เป็นพื้นดิน ประมาณ 25 กิโลเมตร และมีส่วนที่แคบที่สุด 9 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศประกอบด้วย ทิวเขา หุบเขาสลับซับซ้อน และเป็นป่าปกคลุมทางทิศตะวันออกของจังหวัด พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก ภูเขาที่สูงที่สุดของจังหวัด คือ ภูเขาพอดตาโงงโดง สูง 1,700 ฟุต



ภาพ 3 อาณาเขตจังหวัดระนอง

## ความเป็นมาของจังหวัดระนอง

ระนอง หรือเมืองแรนอง เดิมเป็นหัวเมืองเล็ก ๆ มีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองชุมพรมา ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทย โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 2 เมือง คือ เมืองระนองและเมืองตระ ซึ่งอยู่ในการปกครองเมืองชุมพร เจ้าเมืองมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวง เรียกชื่อตามนามเมืองว่า “หลวงระนอง” ครั้นต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีชาวจีนฮกเกี้ยนชื่อ “คอซู้เจียง” ได้ยื่นขอประมูลอากรตีบुकในเขตเมืองระนองและเมืองตระ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดอนุญาตพร้อมกับพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้คอซู้เจียงเป็น หลวงรัตนเศรษฐี ดำรงตำแหน่งนายอากรเมืองตระและเมืองระนอง ในปีพ.ศ.2397 ตำแหน่ง เจ้าเมืองระนองว่างลง เนื่องจากหลวงระนองป่วยถึงแก่กรรม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรเลื่อนบรรดาศักดิ์ หลวงรัตนเศรษฐี (คอซู้เจียง) ขึ้นเป็นพระรัตนเศรษฐี เป็นเจ้าเมืองระนอง เมื่อพม่าตกเป็นเมืองขึ้นของ อังกฤษและรัฐบาลอังกฤษได้จัดการปกครองหัวเมือง ที่ได้ในเวลาต่อมา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่าเมืองระนองและเมืองตระ เป็นเมืองขึ้นอยู่ในเมือง ชุมพรจะรักษาราชการ ทางชายแดนไม่สะดวก จึงโปรดฯ ให้ยกเมืองตระและเมืองระนอง เป็นหัวเมืองจัดว่าขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อน บรรดาศักดิ์พระรัตนเศรษฐี (คอซู้เจียง) ขึ้นเป็นผู้ว่าราชการเมืองระนอง เมื่อ พ.ศ. 2405 และ ในปี พ.ศ. 2420 สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี ระนองมีฐานะเป็นหัวเมืองอิสระ และต่อมาได้ยกฐานะ เป็นจังหวัดและได้มีการยุบเมืองตระเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอกระบุรี โดยให้ขึ้นกับจังหวัด ระนองตั้งแต่นั้นมาระนองในอดีตมี ความสำคัญในฐานะที่เป็นเมืองตีบुक เมืองชายแดน เมืองคอคอดกระและเมื่อเสด็จประทับแรมดังนี้

**1.เมืองตีบुक** ระนองมีทรัพยากรธรรมชาติที่มีชื่อเรียกว่า ตะกั่วดำหรือตีบुकอยู่ใต้ แผ่นดินเป็นจำนวนมาก จึงมีความสำคัญในฐานะเป็น เมืองแร่ตีบुकมีค่าอุดมสมบูรณ์ และเป็น เมืองแรกที่มีเจ้าของเหมืองแร่ (นายนอง) ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นหลวงระนอง เจ้าเมืองคนแรก ซึ่งเป็นนายอากรแต่โบราณ ในการผูกขาดส่งอากรตีบुकให้รัฐบาล นับว่าได้มี บทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญ ทางเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญมาจนถึงปัจจุบัน

**2.เมืองชายแดน** การที่ไทยต้องเสียดินแดนเมืองมะริดรวมทั้งเมืองมะลิวัลย์แก่อังกฤษ และได้มีการปักปันเขตแดนไทย โดยใช้แม่น้ำกระบุรีเป็นเส้นกั้นพรมแดนในปีพ.ศ. 2442 มีผลให้ เมืองระนองและเมืองตระ มีฐานะเป็นอำเภอในปกครองของจังหวัดระนอง มีความสำคัญเป็น ศูนย์รวมของการไปมาหาสู่และซื้อขายสินค้าระหว่างไทยกับพม่า เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ

เมื่อพม่าได้รับเอกราชพ้นจากการเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ การไปมาหาสู่และการซื้อขายสินค้าระหว่างคนไทย และพม่าทางชายแดนจังหวัดระนอง นำความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจให้จังหวัดชายแดนทั้งสองประเทศจนถึงปัจจุบัน

**3.เมืองคอคอดกระ** พื้นที่บริเวณคอคอดกระ เป็นผืนแผ่นดินที่กั้นหรือแคบที่สุดใ้ในแหลมมลายู ระยะทางประมาณ 44 กิโลเมตร พื้นที่ด้านตะวันตกของบริเวณคอคอดกระ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ เมืองตระ ผืนแผ่นดินส่วนที่แคบที่สุดระหว่างทะเล ตะวันตกและทะเลตะวันออกแห่งนี้ มีภูเขาสลับซับซ้อนมีทางลัดผ่านช่องเขาเพียงสายเดียว ในสมัยโบราณคอคอดกระ มีความสำคัญเป็นเส้นทางที่สำคัญ ทางเดียวที่พม่าใช้เป็นเส้นทางเดินทัพ ยกมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ฝั่งทะเลตะวันออก เมื่อฝรั่งเศสคิดจะขุดคลองคอคอดกระ จากเมืองตระไปออกเมืองชุมพร เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเดินเรือจากยุโรปไปเมืองจีนในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คอคอดกระจึงมีความสำคัญมากหากสามารถขุดคลองได้สำเร็จ เรือเดินทะเลจากยุโรป จะผ่านคลองไปเมืองจีนได้ โดยไม่ต้องอ้อมแหลมมลายู ผลประโยชน์ทางการค้าของอังกฤษทางเมืองปีนังและสิงคโปร์ และความจำเป็นทางด้านทหารของอังกฤษ คงมีผลให้ไทยต้องเสียดินแดนทางแหลมมลายู ด้วยเหตุนี้ประกอบกับการขุดคลองกระ จึงจำเป็นต้องขุดแม่น้ำกระบุรี ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนไทยกับพม่า ของอังกฤษได้กว้างลึกเข้าไปในดินแดนอันอยู่ในอำนาจของอังกฤษด้วย เมื่ออังกฤษไม่ยอม จึงขุดคลองคอคอดกระไม่ได้ ความคิดที่จะขุดคลองกระจึงล้มเลิกไป อังกฤษจึงได้กำหนดเป็นข้อผูกพัน ไว้ในสนธิสัญญาระหว่างไทยกับอังกฤษ มิให้ไทยขุดคลองดังกล่าว โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากของอังกฤษก่อน

**4.เมืองเสด็จประทับแรม** พระมหากษัตริย์ไทยในอดีต และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาประทับแรม ณ จังหวัดระนอง ตามลำดับดังนี้

ในปี พ.ศ.2433 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเสียบมณฑลปักษ์ใต้ผ่านเมืองตระไปประทับแรม ณ พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ บนเขานิเวศน์คีรี เมืองระนอง 3 ราตรี

ในปี พ.ศ.2471 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสเมืองระนอง และประทับแรม ณ จังหวัดระนอง 3 ราตรี

เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดระนองประทับแรม ณ จังหวัดระนอง

เมื่อวันที่ 29-31 กรกฎาคม 2531 และเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรท้องที่จังหวัดระนอง เป็นการส่วนพระองค์ และทรงลงพระปรมาภิไธยบนแผ่นศิลา ที่อำเภอกระบุรีรวมทั้งประทับแรมเป็นเวลา 2 ราตรี และได้เสด็จนำคณะนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มาทัศนศึกษาประกอบหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ ณ จังหวัดระนอง (กลุ่มงานข้อมูลและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2560)

### **ประชากรและชุมชน**

#### **อำเภอเมืองระนอง**

**ตำแหน่งที่ตั้ง** อำเภอเมืองระนอง ตั้งอยู่ริมถนนเรื่องราษฎร ตำบลเขานิเวศน์

**สภาพพื้นที่** อำเภอเมืองระนอง มีเนื้อที่ประมาณ 713.723 ตารางกิโลเมตร โดยทั่วไปเป็นภูเขา พื้นที่ราบสูงส่วนมาก ที่ราบต่ำมีน้อย ความสูงขึ้นอยู่กับทิศตะวันออกค่อย ๆ ลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันตกด้านชายฝั่งทะเลอันดามัน ไม่มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน คงมีเพียงลำคลองเล็ก ๆ จำนวน 9 สาย

**ประชากรและอาชีพ** อำเภอเมืองระนอง มีประชากรรวมทั้งสิ้น 68,448 คน แยกเป็นชาย 37,039 คน หญิง 31,409 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม ได้แก่ เงาะ มะพร้าว จำปาตะ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ลองกอง กาแฟ ทุเรียน มังคุด สะตอหมาก และการปศุสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ แพะ สุกร เป็ด ไก่

**การปกครอง** พื้นที่การปกครองอำเภอเมืองระนอง มี 3 เทศบาล 8 อบต. 9 ตำบล 38 หมู่บ้าน มีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. เทศบาลเมืองระนอง
2. เทศบาลเมืองบางริ้น
3. เทศบาลตำบลหงาว
4. เทศบาลตำบลปากน้ำ
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว
6. องค์การบริหารส่วนตำบลราชครูด
7. องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ
8. องค์การบริหารส่วนตำบลบางนอน
9. องค์การบริหารส่วนตำบลหาดส้มแป้น
10. องค์การบริหารส่วนตำบลทรายแดง
11. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม

### อำเภอกระบุรี

**คำขวัญอำเภอ** "คอคอดกระ เสด็จพระแข่งเรือ มากเหลือต้นจาก ของฝากซาลาเปา"

**ตำแหน่งที่ตั้ง** อำเภอกระบุรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดระนอง ห่างจากตัวจังหวัดระนอง 61 กิโลเมตร เป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดระนอง

**สภาพพื้นที่** อำเภอกระบุรี มีเนื้อที่ 783.010 ตารางกิโลเมตร

**ประชากรและอาชีพ** อำเภอกระบุรี มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 40,806 คน ชาย 21,053 คน หญิง 19,753 คน อาชีพหลัก ได้แก่ ทำสวนยางพารา ทำสวนกาแฟ ทำสวนปาล์ม และทำสวนผลไม้ อาชีพเสริม ได้แก่ ค้าขาย ประมงพื้นบ้าน และรับจ้าง

**การปกครอง** พื้นที่การปกครองของอำเภอกระบุรี มี 1 เทศบาล 7 อบต. 7 ตำบล 61 หมู่บ้าน มีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. เทศบาลตำบลน้ำจืด
2. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจืด
3. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจืดน้อย
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมะมู
5. องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น
6. องค์การบริหารส่วนตำบลลำเสียง
7. องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่
8. องค์การบริหารส่วนตำบล จ.ป.ร.

### อำเภอละอุ่น

**ตำแหน่งที่ตั้ง** อำเภอละอุ่น ได้ชื่อว่า "อำเภอในหุบเขา" ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดระนอง ห่างจากตัวจังหวัดระนอง ถนนสายหาดส้มแป้น - บางพระใต้ ระยะทาง 32 กิโลเมตร และถนนเพชรเกษม - ละอุ่น แยกกิโลเมตรที่ 30 ระยะทาง 43 กิโลเมตร มีอาณาเขตชายฝั่งริมทะเลด้านตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่า

**สภาพพื้นที่** อำเภอละอุ่น มีเนื้อที่ประมาณ 748.546 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงต่ำ มีลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองละอุ่น คลองบางพระ คลองบางแก้ว ลักษณะพื้นที่คล้ายกับรูปหัวใจ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาบางส่วนเป็นที่ราบ มีเนื้อที่เพื่อการเกษตรประมาณ 39,194 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด อำเภอละอุ่นได้ชื่อเป็น "เมืองหุบเขา" เพราะภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขา ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขากันจนอำเภอไพ ทิวเขาควรรชก ในท้องที่ ตำบลละอุ่นเหนือ ทิวเขาคลอง ตำบลบางพระเหนือ ทิวเขาตอเบา ตำบลบางแก้ว

จากสภาพดังกล่าว ทำให้พื้นที่ป่ายังคงอุดมสมบูรณ์ จึงยังเป็นผลให้สภาพอากาศมีความชื้นสูง ฝนตกชุก ฤดูหนาวอากาศเย็นสบาย หมอกปกคลุมภูเขาทำให้ดูคล้ายทะเลหมอก

**ประชากรและอาชีพ** อำเภอละอุ่น มีประชากรรวมทั้งสิ้น 10,224 คน แยกเป็น ชาย 5,296 คน หญิง 4,928 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร มีการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม และทำไร่กาแฟ

**การปกครอง** พื้นที่การปกครองของอำเภอละอุ่น มี 1 เทศบาล 3 อบต. 7 ตำบล 30 หมู่บ้าน มีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. เทศบาลตำบลละอุ่น
2. องค์การบริหารส่วนตำบลละอุ่นเหนือ
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระเหนือ

### **อำเภอกะเปอร์**

**ตำแหน่งที่ตั้ง** อำเภอกะเปอร์ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระนอง ห่างจากตัวจังหวัดระนอง 52 กิโลเมตร ติดชายฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 620 กิโลเมตร

**สภาพพื้นที่** อำเภอกะเปอร์ มีเนื้อที่ประมาณ 657.68 ตารางกิโลเมตร มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านป่าไม้ สัตว์ป่า ของป่า และแร่ธาตุต่าง ๆ มีแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ 2 สาย คือ คลองกะเปอร์ และคลองบางหิน

**ประชากรและอาชีพ** อำเภอกะเปอร์ มีประชากรทั้งสิ้น 17,809 คน แยกเป็น ชาย 9,153 คน หญิง 8,656 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมและการประมง ซึ่งในพื้นที่มีพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา กาแฟ เงาะ มังคุด ลองกอง และปาล์มน้ำมัน

**การปกครอง** พื้นที่การปกครองของอำเภอกะเปอร์ มี 1 เทศบาล 4 อบต. 5 ตำบล 34 หมู่บ้าน มีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. เทศบาลตำบลกะเปอร์
2. องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลกะเปอร์
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน

### อำเภอสุขสำราญ

**ตำแหน่งที่ตั้ง** อำเภอสุขสำราญ ตั้งที่ว่าการอยู่ หมู่ที่ 5 ตำบลกำพวน อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระนอง ห่างจากจังหวัดระนอง ประมาณ 94 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 395.087 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 246,929.375 ไร่

**สภาพพื้นที่** อำเภอสุขสำราญ มีเนื้อที่ประมาณ 395.078 ตารางกิโลเมตร พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบไหล่ทวีปและที่ราบเชิงเขา มีภูเขาสูงและป่าไม้สลับอยู่ทั่วไป พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย มีพื้นที่ราบประมาณ ร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาใหญ่เป็นแนวยาวตลอดเหนือ - ใต้ อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอ และมีภูเขากระจัดกระจายอยู่ตามริมแนวฝั่งอันดามันด้านทิศตะวันตก มียอดภูเขาสูง คือ ยอดเขาแดนเป็นรายต่อของ 3 จังหวัด คือ ระนอง พังงา และสุราษฎร์ธานี รวมมีพื้นที่ที่เป็นป่าไม้และภูเขา ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด มีคลองสำคัญ 4 สาย ได้แก่ คลองบางมันและคลองบางนอน ไหลผ่านหมู่ที่ 1 ตำบลนาคา ลงสู่ทะเลอันดามัน คลองนาคา ไหลผ่านหมู่ที่ 2, 5 และหมู่ที่ 4 ตำบลนาคา ลงสู่ทะเลอันดามัน และคลองกำพวน ไหลผ่านหมู่ที่ 2, 3 และหมู่ที่ 5 ลงสู่ทะเลอันดามัน

**ประชากรและอาชีพ** อำเภอสุขสำราญ มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 10,858 คน แยกเป็น ชาย 5,584 คน หญิง 5,274 คน

**การปกครอง** พื้นที่การปกครองของอำเภอสุขสำราญ มี 2 อบต. 2 ตำบล 15 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลนาคา
2. องค์การบริหารส่วนตำบลกำพวน

### ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง

แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยว ได้แบ่งการสำรวจออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ 2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ 3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

#### 1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ

**1.1 ภูเขาหญ้า ระนอง** ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ระนอง เป็นภูเขาที่ไม่มีต้นไม้อื่นๆ ขึ้นมา แต่ต้นหญ้าปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ภูเขาที่เดิม ไปด้วยหญ้าต่างสีต่างวันเวลาและเนินเขางดงาม ในช่วงฤดูแล้งภูเขาหญ้าจะแปรเปลี่ยนเป็นสีเขียว เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวยิ่งในช่วงในตกใหม่ ๆ อาจมีโอกาสดูเห็นสายหมอกฝนลอยไปมาด้วย

จึงนิยมเรียกกันว่า “ภูเขาหญ้าสองสี” การชมภูเขาหญ้านอกจากจะชมได้จากลานกว้างด้านล่างแล้ว ยังสามารถขึ้นไปชมวิวในมุมสูงมีทางราบเชิงเขา มีทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ ซึ่งภูเขาแต่ละลูกไม่สูงมาก สามารถเดินเท้าขึ้นไปตามทางจากลูกนี้เดินต่อไปยังอีกลูกซึ่งเชื่อมต่อกัน



ภาพ 4 ภูเขาหญ้า

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.2 บ่อน้ำร้อน สวนสาธารณะรักษะวาริน** เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก ทั้ง 3 บ่อ มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุ ที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์ สามารถดื่มได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก นอกจากนี้ยังถือเป็นน้ำบริสุทธิ์ จึงเป็นแหล่งหนึ่งที่น่าไปผ่าน พิธีพุทธาภิเษก ทำน้ำศักดิ์สิทธิ์เพื่อใช้เป็นน้ำพระพุทธรมตในพระราชพิธีฉลองพระชนมพรรษาครบ 5 รอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายในบริเวณบ่อน้ำร้อนมีบริการอาบน้ำแร่บำบัดรักษาสุขภาพผ่อนคลาย ความเมื่อยล้า ด้วยการบำบัดจากน้ำแร่ รวมถึงบริการแช่เท้าฟรีเพื่อผ่อนคลาย นอกจากนี้บริเวณใกล้บ่อน้ำร้อนได้จัดเป็นสวนสาธารณะ "รักษะวาริน" มีศาลาที่พักและห้องอาบน้ำร้อนไว้บริการด้วย ปัจจุบันแหล่งน้ำพุร้อนแห่งนี้ เป็นแหล่งที่สำคัญที่สุดของจังหวัดระนอง เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งชุมชน

และมีศักยภาพสูง ได้รับการพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัด มีการจัดสร้างตกแต่งสวนหย่อมไว้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน



ภาพ 5 บ่อน้ำร้อนสวนสาธารณะรักษะวาริน

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

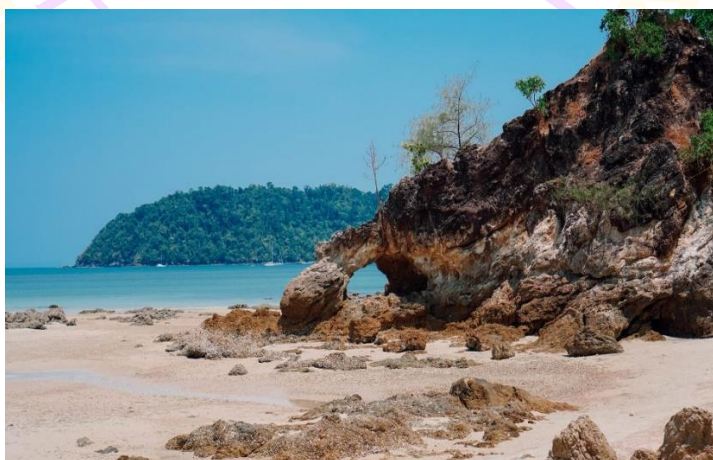
**1.3 บ่อน้ำพุร้อนพรรั้ง** ตั้งอยู่ที่ บ้านพรรั้ง ตำบลบางรีน อำเภอเมือง จังหวัดระนองในเขตพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใสสะอาด ไม่มีกลิ่น กำมะถันและก๊าซไฮโดรเจน มีคราบสีขาวของแคลเซียมติดอยู่กับหิน พบก๊าซฟลูออรีนมากับน้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ร้อน มีอุณหภูมิประมาณ 35-40 องศาเซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดินและกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณบ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ่อน้ำร้อนแบบแช่เท้า แบบแช่ทั้งตัว ที่อาบน้ำกลางแจ้ง ห้องสุขา ศาลาพักผ่อน ที่จอดรถ ร้านอาหาร และบ้านพัก เป็นต้นน้ำพุร้อนบ้านพรรั้ง เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการมาอาบน้ำแร่ แบบใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทั้งแบบไปเช้า-เย็นกลับ หรือพักค้าง เนื่องจากอยู่ห่างจากตัวจังหวัดระนองเพียง 10 กิโลเมตร



ภาพ 6 บ่อน้ำพุร้อนพรัง

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.4 เกาะพยาม** อยู่ฝั่งทะเลอันดามัน จ.ระนอง เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่รองลงมา จากเกาะช้าง (ระนอง) อยู่ห่างเกาะช้างมาทางใต้ 4 กิโลเมตร ตอนกลางของเกาะพื้นที่เป็นภูเขา มีป่าไม้และสัตว์ป่าประเภทนก ลิงและหมูป่า พื้นที่บางส่วนถูกปรับเปลี่ยนเป็นสวน ชาวบ้านบน เกาะมี อาชีพทำสวนมะพร้าว สวนยาง และสวนกาหยู ลักษณะทางภูมิศาสตร์ รอบ ๆ ชายฝั่ง เป็นอ่าวสลับกับโขดหิน บริเวณตอนกลางของอ่าวเป็นหาด เกาะพยามเป็นแหล่งปลุกมะม่วง หิมพานต์หรือกาหยู ที่มีชื่อเสียงมากของจังหวัด บนเกาะมีพื้นที่ประมาณ 35 ตารางกิโลเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมเดินทางมาเที่ยวที่หมู่เกาะพยามคือ เดือนพฤศจิกายน-พฤษภาคม



ภาพ 7 เกาะพยาม

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.5 อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว** เดิมชื่อ อุทยานแห่งชาติคลองเพรา มีประวัติการจัดตั้งเริ่มจากเมื่อในปี พ.ศ. 2521 ป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี ได้มีหนังสือ ถึงกรมป่าไม้แจ้งว่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งระยะนาสัก ท้องที่อำเภอสวี จังหวัดชุมพร สภาพป่าและภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีไม้มีค่าเป็นจำนวนมาก เป็นป่าต้นน้ำลำธาร สัตว์ป่าชุกชุม ธรรมชาติสวยงามเหมาะแก่การจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะของอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งกองอนุรักษ์สัตว์ป่าได้สำรวจแล้วแจ้งว่า ป่าดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นที่ตั้งของ น้ำตกหงาว นับได้ว่าเป็นน้ำตกคู่เมืองระนอง เพราะทุกคนที่เดินทางผ่านตัวเมืองระนองจะต้องเห็นสายน้ำสีขาว ของน้ำตกหงาวที่ไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาวมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 417,500 ไร่ หรือ 668 ตารางกิโลเมตร อยู่ในอำเภอเมือง อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง และอำเภอพะโต๊ะ อำเภอทุ่งตะโก อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนทอดตัวยาวระหว่างสองจังหวัดมีสันเขานมสาว เป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดระนองกับจังหวัดชุมพร



ภาพ 8 อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.6 น้ำตกบุญญบาล** น้ำตกสวยตลอดปีของระนอง เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพงดงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตกบุญญบาลก่อน แล้วจึงลัดเลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน 3 ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็ก ๆ บนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกบุญญบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูง

สูงประมาณ 10 เมตร ส่วนน้ำตกตอนที่ 2 มีชื่อว่าน้ำตกโตนไผ่ และชั้นที่ 3 ชื่อโตนตันเฟิน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ จะมีเส้นทางชมน้ำตก และศึกษานิเวศป่าดิบจากชั้น 1 ถึงชั้นที่ 3 มีระยะทางรวม 300 เมตร เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามีความงาม น้ำตกไหลตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเที่ยวชมได้สะดวก ชาวระนองจัดน้ำตกบุญญบาลเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวระนองมาช้านาน รับประทานอาหาร เพลิดเพลินชมธรรมชาติ น้ำตกในจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่จะเย็นมาก เนื่องจากการไหลผ่านของน้ำตกมาจากป่าดิบ ซึ่งแสงอาทิตย์เข้าไม่ถึง ผนตกเป็นจำนวนมากทำให้น้ำตกใสไหลเย็น



ภาพ 9 น้ำตกบุญญบาล

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.7 หาดประพาส** ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติแหลมสน เป็นหาดทรายกว้างใหญ่ เต็มไปด้วยทิวสนและลานหญ้าที่กว้างใหญ่ อยู่ปากคลองกำพวนซึ่งมีป่าชายเลนสมบูรณ์ การเดินทางใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ผ่านกิ่งอำเภอสุขสำราญมา 3 กิโลเมตร จะพบทางแยกขวามือเข้าไปอีก 40 นาที เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.2 (หาดประพาส) หาดทรายที่กว้างใหญ่ทอดยาวหลายกิโลเมตร ชนानไปกับทิวสนทะเล เป็นบรรยากาศชายทะเลที่ร่มรื่นชวนพักผ่อน สีสันของหาดทรายแม้จะไม่ขาวนักเนื่องจากอยู่ใกล้กับป่าชายเลนที่สมบูรณ์ แต่ทิวทัศน์โดยรอบที่สวยงาม ก็ให้ความสุขไม่น้อยกว่าที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดระนอง



ภาพ 10 หาดประพาส

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.8 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา** เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคาถือเป็นผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ ที่มีเนื้อที่ราว 331,456 ไร่ โดยมีพื้นที่ติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอุทยานแห่งชาติศรีพังงา จังหวัดพังงา มียอดเขาต่าง ๆ ที่สูงชันและเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายแห่งเช่น เขาหลังคาตึก เขาพระหมี เขานาคา เขาพ่อตาหลวงแก้ว และเขาเหมืองโชน เป็นต้น ไฮไลต์แห่งคลองนาคา คือแพชมพลับพลึงธาร หนึ่งในเมืองไทย โดยพลับพลึงธารหรือในภาษาท้องถิ่นระนอง เรียกว่า "หญ้าช้อง" จัดเป็นไม้ล้มลุก และเป็นพืชถิ่นเดียวของไทย พบเฉพาะบริเวณภาคใต้ตอนบนแถบจังหวัดพังงาและระนอง โดยทั่วไปมักพบตามธารน้ำใสสะอาด และมีน้ำไหลตลอดปี อีกทั้งความลึกไม่เกิน 2 เมตร และมักออกดอกในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม



ภาพ 11 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา

ที่มา: [www.ranong.go.th](http://www.ranong.go.th)

**1.9 น้ำตกบกกกราย** น้ำตกแห่งนี้ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งระยะ-นาสัก ครอบคลุมพื้นที่รอยต่อ 2 จังหวัด คือ จังหวัดระนอง และจังหวัดชุมพร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่มีความสูงถึง 11 ชั้น และมีน้ำไหลตลอดปี แต่ละชั้นมีเส้นทางที่ค่อนข้างชันและคดเคี้ยว สำหรับชั้นที่ 1-3 อยู่ห่างจากลานจอดรถประมาณ 200 เมตร มีน้ำไหลตลอดทั้งปี และมีลักษณะเป็นลำธารไหลเตลตามลานหินลดหลั่นกันลงมา ไม่สูงมากนัก ทำให้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินชมน้ำตกทั้ง 11 ชั้น สามารถเดินเลาะลำธารขึ้นแต่ละชั้นได้อย่างสบาย มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางประมาณ 1 กม. คุณจะสัมผัสได้ถึงความร่มรื่นของพันธุ์ไม้ป่านานาชนิดที่รายล้อมตลอดเส้นทาง เช่น ตะเคียนทอง แชะก่อ ตะเคียนทราย ฯลฯ และเป็นที่พำนักของสัตว์ป่ามากมาย เช่น เสี่ยงผา หมีคน กวางป่า อีเก้ง หมีขอ กระตัง วัวแดง สมเสร็จ นกตบยุง และนกแก้วกิ้งก่า ฯลฯ ตลอดทางจะมีป้ายสื่อความหมายเป็นระยะ ๆ



ภาพ 12 น้ำตกบกกกราย

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**1.10 คอคอดกระ** คอคอดกระ หรือ กิวกระ เป็นส่วนที่แคบที่สุดของคาบสมุทรมลายูอยู่ในเขตบ้านทับหลี ตำบลมะมู อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง กับ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ประมาณกิโลเมตรที่ 545 ของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ห่างจากเขตเทศบาลเมือง 66 กิโลเมตร ในบริเวณนี้มีแผ่นป้ายคอนกรีตขนาดใหญ่จำลอง คอคอดกระ มีระยะทางจากฝั่งทะเลตะวันตกจรดฝั่งตะวันออกกว้างเพียง 50 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนนี้นับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ได้รับความสนใจตั้งแต่ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในการที่จะขุดคลองตัดผ่านจนกระทั่งถึงรัชกาลที่ 4 ฝรั่งเศสคิดจะขุดคอคอดกระเพื่อร่นระยะทางในการเดินเรือจากฝั่ง

ทะเลอันดามันข้ามมายังฝั่งอ่าวไทย โดยไม่ต้องอ้อมไปทางแหลมมลายู แต่เนื่องด้วยความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับอังกฤษที่เป็นเจ้าของกิจการทำเรือในปีนังและสิงคโปร์โครงการนี้จึงต้องระงับไป



ภาพ 13 คอคอดกระ

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

1.11 **ถ้ำพระขยางค์** ถ้ำขนาดเล็กอันเก่าแก่แห่งนี้ มีความเกี่ยวข้องกับตำนานการสร้างเมืองกระบุรีมาช้านาน โดยบริเวณด้านขวาของปากถ้ำจะมีถ้ำประดิษฐานพระพุทธรูปเรียกว่า ถ้ำพระ เมื่อเดินจากปากถ้ำเข้าไปภายในประมาณ 40 เมตร จะพบบันไดขึ้นสู่ด้านบน สามารถเดินทะลุออกมาภายนอกได้ ซึ่งเป็นบริเวณที่เชื่อกันว่ามีการนำเอาสมุนไพรมหาภัยมาปลูกไว้ บรรยากาศภายในถ้ำค่อนข้างมืดและอับชื้นเนื่องจากเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวจำนวนมาก จึงมีกลิ่นอายธรรมชาติของมูลค้างคาว และควรเตรียมเทียนไขหรือไฟฉายติดตัวไปด้วย เมื่อออกมานอกถ้ำ จะสัมผัสได้ถึงความชุ่มเย็นจากไม้ป่าชายเลนที่ปกคลุม มีสะพานทอดไปในป่า ซึ่งเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางรวม 1 กิโลเมตร คุณจะพบกับพันธุ์ไม้นานาชนิด ทั้งไม้ยืนต้น และไม้อิงอาศัยจำพวกเฟิร์น หากมาเที่ยวในช่วงน้ำลง จะได้พบบู ปลาสารพัดชนิด และปลาตีนอยู่ทั่วไปตามป่าชายเลน



ภาพ 14 ถ้ำพระขยางค์

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

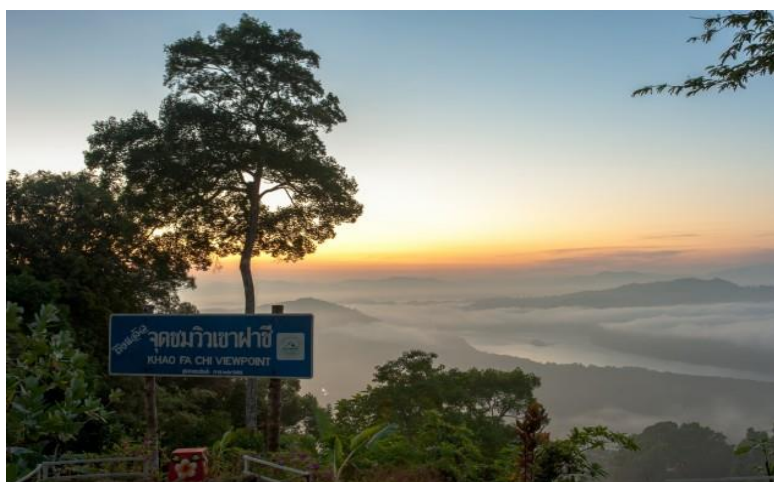
**1.12 อุทยานแห่งชาติแหลมสน** อุทยานแห่งชาติแหลมสนนั้นได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2526 โดยมีเนื้อที่ทั้งหมด 196,875 ไร่ หรือ 315 ตารางกิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ริมทะเลตั้งแต่ ตำบลราษกรุด อำเภอเมือง ลงไปทางใต้ ผ่านตำบลม่วงกลวง ตำบลกะเปอร์ ตำบลบางหิน ตำบลนาคา อำเภอกะเปอร์ อำเภอสušสำราญ จังหวัดระนอง เลยไปถึง ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา และครอบคลุมถึงเกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามันคือ เกาะค่างดาว หมู่เกาะกำ ซึ่งจะปิดเกาะในช่วงมรสุมระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ของทุกปี ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ช่วงที่เหมาะสมที่จะมาเยือนคือ ช่วงฤดูร้อน น้าชม หาดบางเบน อันเป็นที่ตั้งของอุทยานฯ ชายหาดแห่งนี้มีลักษณะเป็นหาดทรายยาวและกว้างใหญ่ เม็ดทรายละเอียดนุ่มเท้า และร่มรื่นด้วยป่าสนธรรมชาติ หาดแหลมสน เป็นหาดทรายขาวสะอาดและที่สำคัญยังเป็นแหล่งดูนกที่ดีอีกแห่งหนึ่ง



ภาพ 15 อุทยานแห่งชาติแหลมสน

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**1.13 เขาฝาชี** ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางแก้ว เป็นภูเขาที่มีลักษณะคล้ายกับฝาชี สูงจากระดับน้ำทะเล 259 เมตร บนยอดเขาเป็นสถานที่ชมทิวทัศน์สวยงาม พระอาทิตย์อัสดง ชมทิวทัศน์บนจุดสูงสุดของภูเขาเล็ก ๆ ที่มีลักษณะคล้ายฝาชีซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 259 เมตรแห่งนี้ อยู่ติดกับจุดที่คลองละอูนไหลลงแม่น้ำกระบือ และอ่าวที่กั้นระหว่างจังหวัดระนองกับเมียนมาร์ ยอดเขาฝาชีนั้นเป็นสถานที่ชมวิวที่งดงาม โดยเฉพาะยามตะวันตกฟ้าในตอนเย็น เราจะสามารถมองเห็น วิวแม่น้ำกระบือไหลบรรจบกับแม่น้ำละอูน ก่อนไหลสู่ทะเลอันดามัน ทั้งยังมีเกาะแก่งน้อยใหญ่กระจายเป็นจุด ๆ ก่อเกิดเป็นทัศนียภาพที่น่าประทับใจ อีกทั้งยังสามารถมองเห็นฝั่งเมียนมาร์ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมแสงสีสุดท้ายของท้องฟ้าจะสดสวยงดงามมากที่สุด



ภาพ 16 เขาฝาชี

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**1.14 ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหวาง** ชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า ศูนย์วิจัยป่าชายเลนจังหวัดระนอง โดยครอบคลุมป่าชายเลนหวางซึ่งมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 189,431 ไร่ มีพันธุ์ไม้หายากมากกว่า 20 ชนิด เช่น โกงกางอายุมากกว่า 200 ปี ต้นเดียวในประเทศไทย ต้นตะปุ่นดำยักษ์อายุมากกว่า 300 ปี และเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าหายากที่หายาก เช่น ปูก้ามทามหลากสีแม่หอบ ผึ้งลิงแสม และนกทั้งยังเป็นแหล่งดูนกอันดับต้นของประเทศ โดยมีนกประจำถิ่นที่หายากหลายชนิด เช่น นกกะเต็นแดง นกกะเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล และ นกแต้วแล้ว ยิ่งไปกว่านั้น ป่าชายเลนแห่งนี้ได้รับยกย่องให้เป็นป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยและของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จนองค์การ UNESCO ประกาศให้พื้นที่ป่าชายเลน

ของศูนย์วิจัยฯ และพื้นที่ป่าชายบางส่วนของจังหวัดระนอง เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล เมื่อปี พ.ศ. 2540



ภาพ 17 ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

## 2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์

2.1 วัดบ้านหงาว ตั้งอยู่ที่ ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง ใกล้กับภูเขาหญ้าระนอง เดิมทีเป็นเพียงที่พักพระสงฆ์ จนกระทั่งหลวงพ่อดีด พระครูดงคัมมาจากปัตตานีมาปักกรดบำเพ็ญ แล้วชาวบ้านเกิดการเลื่อมใสศรัทธา จึงได้สร้างวัดขึ้นในปี พ.ศ.2530 และให้ท่านพำนักที่วัดแห่งนี้ ปัจจุบันวัดบ้านหงาวมีเจ้าอาวาสชื่อพระครูประจักษ์สุตาสาร เป็นพระนักพัฒนาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นในสมัยพระครูประจักษ์สุตาสาร เช่น อุโบสถหลังใหม่ที่ใหญ่และสวยงามเป็นอุโบสถ 2 ชั้น หรือที่เรียกว่า อุโบสถลอยฟ้ากว้าง 8 เมตร ยาว 15 เมตร รอบอุโบสถเทศอนกรีตเป็นลานกว้างมีลูกกรงล้อมรอบ ในแต่ละมุมทั้ง 4 ด้าน มีอาคารจัตุรมุขกว้าง มีบันไดขึ้นลงรอบทิศเหนือ ใต้ ตะวันออก ตะวันตก ด้านล่างของอุโบสถเป็นห้องโถงใช้สำหรับการประชุมสัมมนา ภายในอุโบสถวัดบ้านหงาว เป็นที่ประดิษฐานพระประธาน มีนามว่า “หลวงพ่อดีบุก” เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย มีชื่อเป็นทางการว่า “พระดีบุกะพุทธมหาศากยมุนีศรีรัตนังค์” อันมีความหมายว่า “พระพุทธรูปดีบุกองค์ใหญ่เป็นสิริมงคลและศักดิ์ศรีของเมืองระนอง” และยังมีความสวยงามของฝาผนังที่แกะสลักเป็นลวดลายต่าง ๆ อีกด้วย



ภาพ 18 วัดบ้านหงาว

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.2 พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)** ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขารัตนรังสรรค์ (ใกล้ศาลากลางจังหวัดระนอง) เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับ แรมจังหวัดระนองของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง) เป็น พระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง สิ่งที่จัดแสดงภายในพระราชวังฯ ได้แก่ ห้อง บรรทมพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ชั้น 3) ห้องพระราชนิ (ชั้น 2) มีจำนวน 6 ห้อง อาคารทรงแปดเหลี่ยม อาคารห้องพระโรง สะพานเชื่อมอาคารที่ประทับกับอาคาร แปดเหลี่ยม ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้นตามหัวเมืองในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่สร้างจากไม้ทั้งหลังเพื่อ เป็นอนุสรณ์ในการเสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ทั้ง 3 พระองค์ และจะเป็นสถานที่ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งของจังหวัดระนองอีกด้วย



ภาพ 19 พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.3 จวนเจ้าเมืองระนอง** เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี หรือท่านคอซู้เจียง สร้างในสมัยพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี ผู้สร้างคือพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี บุตรชายคนที่สองของท่านคอซู้เจียง จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสถาปัตยกรรมแบบจีน โครงบรณทำด้วยไม้หลังคามุงกระเบื้อง ตั้งอยู่ภายในไม้ไกลจากประตูทางเข้ามากนัก และเมื่อสร้างจวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าเมืองเห็นว่าบริเวณตรงที่สร้างนั้นไม่เหมาะสมที่จะพักอาศัย เหตุเพราะว่าตั้งอยู่ใกล้กับประตูทางเข้ามากเกินไป จึงใช้เรือนหลังนี้เป็นเรือนรับรองส่วนจวนเจ้าเมืองหลังใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อให้เป็นที่พักอาศัยนั้นอยู่ลึกเข้าไปด้านหลัง เป็นอาคารเชื่อมต่อกัน 3 หลัง คงเหลือเพียงพื้นและเสา



ภาพ 20 จวนเจ้าเมืองระนอง

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.4 บ้านเทียนสี** ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองระนอง เป็นบ้านเก่าที่มีอายุกว่า 150 ปี สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งถือว่าเป็นบ้านเก่าแก่ที่สุดบ้านหนึ่งของเมืองระนอง รวมทั้งเป็นหนึ่งในแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวบรวมองค์ความรู้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดระนองไว้มากมาย ส่วนหนึ่งปรากฏอยู่ในภาพถ่ายที่เก่าแก่ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยยืนยันความเป็นมาของบรรพบุรุษต้นตระกูล และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เปรียบเสมือนพิพิธภัณฑ์มีชีวิตที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตของคนจีนในรุ่นแรก ๆ ที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดระนอง

ตัวบ้านเทียนสี เป็นเรือน 2 ชั้น ที่ก่อสร้างอย่างมั่นคง ชั้นบนเป็นไม้ ชั้นล่างเป็นตึก มีตัวบ้านด้านหน้า ด้านหลังมีลักษณะเหมือนบ้านแฝด มีสวนกลางบ้าน หน้าต่างทุกช่องเป็นไม้แผ่นหนา รูปทรงแบบหมวกทหารจีนโบราณ ภายในบ้านเต็มไปด้วยภาพถ่ายเก่าแก่ของเจ้าของบ้านหลายชั่วอายุคน ข้าวของเครื่องใช้โบราณ ที่ผสมผสานศิลปะทั้งไทย จีน และยุโรป เช่น โคมไฟโบราณ ภาพวาดในกรอบรูปติดฝาผนัง โต๊ะและเก้าอี้ฉลุสลวย และเครื่องใช้ไม้โบราณที่หาชมได้ยาก



ภาพ 21 บ้านเทียนสี

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.5 วัดหาดส้มแป้น** วัดหาดส้มแป้น ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมืองจังหวัดระนอง แม้เป็นวัดขนาดเล็ก แต่ก็เป็นที่ที่มีชื่อเสียงมากวัดหนึ่งของจังหวัดระนอง เดิมนี้ใช้เป็นที่พักสงฆ์ ต่อมายกฐานะเป็นวัดเมื่อประมาณ พ.ศ. 2473 โดยภายในวัดนั้นมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย เจดีย์ทรงหกเหลี่ยม ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นมายาวนานกว่า 100 ปีแล้ว และในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการบูรณะโดยสร้างเจดีย์ใหม่ครอบองค์เก่า ลักการะรูปเหมือนหลวงพ่อดล้ายซึ่งประดิษฐานอยู่ในศาลา หลวงพ่อดล้ายท่านนี้เป็นพระเกจิที่ ชาวระนองให้

ความเคารพนับถือมาก ซึ่งท่านได้มรณภาพที่วัดนี้ ชมธรรมชาติอันร่มรื่นภายในบริเวณวัดซึ่งมีลำคลองหาดส้มแป้นทอดผ่านวัด คลองสายนี้เป็นแหล่งของปลาพลวง ปลาตะกรุดเดียวกับปลาตะเพียน



ภาพ 22 วัดหาดส้มแป้น

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.6 ศาลหลักเมืองระนอง** ศาลหลักเมืองมีลักษณะเป็นศาลาจัตุรมุขทรงไทย มียอดศาลาตามลักษณะภูมิสถาปัตยกรรมพระธาตุไชยาจำนวนห้ายอด มีความสูงถึงยอด 13.60 เมตร ตัวศาลามีขนาดกว้างยาวด้านละ 6 เมตร มีพิธีเปิดเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2533 และมีการบวงสรวงทุกปี ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ ของทุกปี ศาลหลักเมืองเป็นอีกสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของเมืองระนอง ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้าเยี่ยมชมกราบไหว้ขอพรสักการบูชา เนื่องจากเข้าชมได้ง่ายสะดวก ภูมิทัศน์รอบข้างสวยงามด้านหลังติดคลองหาดส้มแป้น ซึ่งเทศบาลระนองพัฒนาเป็นทางเดิน walk way สำหรับเดินเยี่ยมชมทิวทัศน์เมืองระนอง



ภาพ 23 ศาลหลักเมืองระนอง

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**2.7 วัดวาริบรรพต** วัดวาริบรรพต หรือวัดบางนอน เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขาล้อมรอบไปด้วยภูเขา วัดแห่งนี้สร้างโดยหลวงพ่อด่วน ฤาษี ท่านเป็นพระธุดงค์ที่มาจากจังหวัดสงขลา เป็นพระเกจิอาจารย์ด้านวิปัสสนา ชาวบ้านเลื่อมใสและศรัทธาในตัวท่านมาก เนื่องจากหลวงพ่อด่วนได้นำหลวงพ่อดวงวัดข้างให้มาปลุกเสก และได้ให้ประชาชนนำไปบูชา มีอภินิหาร เช่น เชื่อว่าอาวูธปีนยิงไม่ออก จึงได้พากันนิมนต์ท่านให้จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ ที่ด้านบนวัดตั้งอยู่บนเนินเขามองเห็นวิวได้โดยรอบ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ มีความยาวถึง 22 เมตร ในการก่อสร้างพระมีนายช่างของกรมศิลปกร มาควบคุมการก่อสร้าง พระพุทธรูปจึงมีสัดส่วนและรูปทรงที่สวยงามมาก ที่ด้านล่างของวัดเป็นที่ตั้งของมหาธาตุเจดีย์ศรีบรรพต ซึ่งเป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงคล้ายกับทางพม่า เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ศรัทธาของชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในระนอง จึงมีพระพม่า และช่างฝีมือของพม่ามาช่วยทำการสร้างเจดีย์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องแปลกที่วัดไทยมีเจดีย์แบบพม่า ที่วิหารด้านล่างเป็นที่ตั้งศพหลวงพ่อด่วน ท่านเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2550 ด้วยอายุ 90 พรรษา หลังจากหลวงพ่อด่วนได้เสียชีวิตแล้วมีพิธีเผาศพ ในงานได้เกิดเรื่องอัศจรรย์ขึ้น ในขณะที่ไฟลุกไหม้เป็นเวลาหลายนาที่ไฟกลับไม่ไหม้ศพหลวงพ่อด่วน จนญาติโยมต้องยุติการเผา แล้วนำศพมาไว้ในโลงแก้วที่วิหารแห่งนี้



ภาพ 24 วัดวาริบรรพต

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

2.8 หอพระเก้าเกจิอาจารย์ หอพระ 9 เกจิอาจารย์ สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2525 ช่วงปีเฉลิมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ครบ 200 ปี ภายในประดิษฐานรูปเหมือนของเกจิอาจารย์ชื่อดังของภาคใต้ ได้แก่ หลวงพ่อจันทร์ หลวงพ่อน้อย หลวงพ่อรีน หลวงปู่ทวด หลวงพ่อเปี่ยม หลวงพ่อตี๋ หลวงพ่อลอย หลวงพ่อน้อย และหลวงพ่อบรรณ ซึ่งถือเป็นสถานศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งซึ่งชาวระนอง รวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมมาสักการะบูชา



ภาพ 25 หอพระเก้าเกจิอาจารย์

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

### 3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

3.1 ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแร่ชนิดต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาเรียนรู้ และร่วมทำกิจกรรมการร่อนแร่ บ้านหาดส้มแป้นชุมชนที่ในอดีตมีการทำเหมืองแร่ ซึ่งในแต่ละวันจะมีคนนับร้อยนับพันมาหอบแร่ออกไป เป็นสังคมแห่งการทำเหมืองแร่จริง ๆ และเมื่อเวลาผ่านไปแร่เริ่มน้อยลงการทำเหมืองแร่ก็หมดลง เหลือแต่ภาพความทรงจำให้เห็นอย่างเดียวว่าในอดีตการทำเหมืองแร่บ้านเราเคยเฟื่องฟูมากแค่ไหน ปัจจุบันถึงแม้ว่าการทำแร่จะไม่มีแล้วในระนอง แต่ก็ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่ยังทำการร่อนแร่เป็นอาชีพอยู่และถือว่าเป็นกลุ่มสุดท้ายในระนองที่ยังทำการร่อนแร่เป็นอาชีพ



ภาพ 26 ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

3.2 ล่องแพชายแดนไทย-พม่า “ล่องแพ แลวิถีไทย-เมียนมาร์” ท่องลำน้ำกระบุรี ที่บ้านปากจั่น สัมผัสกับบรรยากาศของแมกไม้ขุนเขาสายน้ำอันชุ่มฉ่ำสวยงาม ที่สำคัญคือ นี่เป็นการล่องแพเลาะเลียบบตะเข็บชายแดนไทย-พม่า ไปตามลำน้ำกระบุรีที่น่าสนใจยิ่ง ล่องแพ แลวิถีไทย-เมียนมาร์ เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ใน อ.กระบุรี กิจกรรมนี้เกิดจากการที่ชาวชุมชนบ้านปากจั่นได้เล็งเห็นในศักยภาพของดีชุมชน ที่มีพื้นที่สวยงาม มีแม่น้ำกระบุรีไหลเลาะเลียบบแนวตะเข็บชายแดนไทย-เมียนมาร์อยู่ตลอดทั้งปี ท่ามกลางบรรยากาศแวดล้อมอันสวยงามน่ายล



ภาพ 27 ล่องแพชายแดนไทย-พม่า

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**3.3 กลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้น** บ้านหาดส้มแป้น ถือเป็นแหล่งแร่ที่สำคัญของจังหวัดระนอง ในสมัยก่อนจึงมีการตั้งรกรากกันในบริเวณนี้ เพื่อทำเหมือง “แร่ดีบุก” ซึ่งถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ แต่ในปัจจุบัน แร่ดีบุกกลับมีราคาถูกลงและจำนวนลดลง แต่ได้มีการพบ “แร่ดินขาว” ที่ได้ชื่อว่า แร่ดินขาวจากบ้านหาดส้มแป้นนั้น มีคุณภาพดีที่สุดในประเทศไทย จึงมีการรวมกลุ่มกันของชาวบ้าน และนำแร่ดินขาวมาผลิตเป็นงานเซรามิก จำพวกแก้ว จานชาม ชุดกาแฟ ในสไตล์ตัวเอง ภายใต้ “กลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้น”



ภาพ 28 กลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้น

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**3.4 งานกาหอย** กำหนดจัดงานประมาณเดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงเก็บเกี่ยวเมล็ดกาหอย หรือ มะม่วงหิมพานต์ ที่กำลังสุกเต็มต้น นักท่องเที่ยวจะได้ชมนิทรรศการต่าง ๆ การประกวดพืชผลทางการเกษตร เช่น ประกวดเมล็ดกาหอย และกล้วยเล็บมือนาง มีการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร และอาหารทะเลแปรรูปหลากหลาย มีมหรสพ และการแสดงให้ชมตลอดงาน



ภาพ 29 งานกาหอย

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**3.5 งานประเพณีถือศีลกินผัก (กินเจ)** เริ่มงานตั้งแต่วันเก้าอ้ายไช้ยอีกตามปฏิทินจีนซึ่งจะตรงกับเดือนไทยประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี ซึ่งจะมีการจัดงานด้วยกัน 9 วัน 9 คืน เพื่อเป็นการสืบทอดประเพณีถือศีลกินเจของประชาชนเชื้อสายจีน



ภาพ 30 งานประเพณีถือศีลกินผัก (กินเจ)

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**3.6 ประเพณีสวดกลางบ้าน** มีการประกอบพิธีทางศาสนา สวดภาณยักษ์ไล่ภูตผีปีศาจทั้งหลาย โดยชาวบ้านทุกครัวเรือนจะตัดผม ตัดเล็บ ห่อด้วยกระดาษขาวหรือกระดาษแดงใส่ลงแพที่ทำด้วยไม้ระกำ และประดับประดารอบ ๆ แพด้วยธงแดงที่ทำจากกระดาษสี เมื่อน้ำทะเลหรือน้ำในแม่น้ำขึ้นเต็มที่จะมีการปล่อยแพไปตามแม่น้ำ ถือเป็น การสะเดาะเคราะห์ที่มีการจัดงาน 3 วัน 3 คืน และมีหรรสพจัดแสดงด้วย กำหนดจัดงานประมาณเดือนมกราคมหรือเดือนเมษายน ของทุกปี



ภาพ 31 ประเพณีสวดกลางบ้าน

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

**3.7 ประเพณีงานแห่พระแข่งเรือ** นำเรือมาตกแต่งให้สวยงาม และอัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐานในเรือ แล้วแห่ไปตามลำน้ำกระบุรี ซึ่งเป็นแม่น้ำที่กั้นพรมแดนระหว่างไทย - พม่า นอกจากนี้ยังมีการ แข่งเรือประเภทต่าง ๆ กำหนดจัดงานตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันแรม 3 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี



ภาพ 32 ประเพณีงานแห่พระแข่งเรือ

ที่มา: <https://www.ranongcities.com/travel/attraction/detail/2>

3.8 ประเพณีขึ้นถ้ำพระขยางค์ จัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปี ประมาณ 3-7 วัน โดยใช้บริเวณถ้ำพระขยางค์เป็นสถานที่จัดงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเข้าชมความสวยงามของถ้ำตลอดจนพันธุ์ไม้และถ้ำต่าง ๆ ที่หายาก ซึ่งเชื่อกันว่ามีผู้นำมาปลูกไว้ขุนเขา โดยช่วงกลางคืนจะมีมหรสพต่าง ๆ



ภาพ 33 ประเพณีขึ้นถ้ำพระขยางค์

ที่มา: [thai.tourismthailand.org](http://thai.tourismthailand.org)

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ผู้วิจัยจึงได้นำผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง เพื่อสนับสนุนการศึกษาในเรื่องนี้ ดังนี้

ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม(Mixed Method) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative method) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 21 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คนที่มา เที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานใช้การทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวกัน (f-test or One way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาครมีศักยภาพหลายด้าน ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีความหลากหลายของการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงการท่องเที่ยววิถีประมง นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ การทำเครื่องเบญจรงค์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บ่งชี้ว่าควรสนับสนุนความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสนับสนุนการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวแบบไม่ค้างคืน กิจกรรมท่องเที่ยวที่ประทับใจที่สุดคือการไหว้พระขอพร แรงจูงใจให้มาเที่ยวสมุทรสาคร คือเอกลักษณ์การตลาด และการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

เพ็ญศรี ฉิรินัง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ต่อศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีและ 2) เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี วิธีการ

ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ลักษณะคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 9 คน แล้วทำการวิเคราะห์ตีความแบบอุปนัย ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 212 คน วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับสูง และเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีได้ 6 แนวทาง

ชุดิกาญจน์ กันทะอุ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐานกรณีศึกษาบ้านร่องพอง ตำบลร่องพอง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของบ้านร่องพองในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน 2) เพื่อเสนอแนวทางในการเสริมศักยภาพบ้านร่องพองเป็นหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เช่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และประชาชนที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาวิจัยพบว่า บ้านร่องพองมีศักยภาพเบื้องต้นใน 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว มีทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ เช่น แหล่งตีเหล็กทำเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตร แหล่งผลิตตัดเย็บเสื้อผ้า มัดย้อมผ้า 2.ด้านการเข้าถึงทรัพยากรท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงสะดวกและปลอดภัยเดินทางเข้าถึงชุมชนได้ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ ตลอดจนมีเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอื่น ๆ 3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน มาตรฐานครบถ้วนและเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สถานพยาบาลชุมชน ร้านค้า 4.ด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งไปและกลับ หรือพักค้างคืน 5.การจัดการท่องเที่ยว มีการวางแผนและดำเนินการโดยผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมจากประชาชน ทั้งนี้บ้านร่องพองต้องเพิ่มศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากประชาชนโดยเร่งประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนต่อไป

ญาดา ชอบทำดี, ลัชชา เปรมปรีดี และอัญชลี อินพล (2551) ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดตาก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความ

คิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดตาก การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน  
 ของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว และ  
 หาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดตาก  
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดตาก  
 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและกลุ่มผู้ให้  
 ข้อมูลหลักจากส่วนราชการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม และ  
 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
 จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดตากเป็นครั้งที่ 4  
 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน การมาครั้งนี้มากับญาติหรือคนใน  
 ครอบครัวโดยเป็นการจัดการเดินทางมาเองด้วยรถยนต์ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางประมาณ  
 2,000 บาท สถานที่ท่องเที่ยวที่ไปคือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็น  
 ว่า มีสภาพแวดล้อมสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ มีความหลากหลายของทรัพยากรทางการ  
 ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว มีสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเจ้าบ้านมี  
 ความเป็นมิตรไมตรีให้การต้อนรับผู้มาเยือนเป็นอย่างดี แต่เห็นว่าการบริการโทรศัพท์  
 สาธารณะตามจุดต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร ไม่แน่ใจว่าการบริการสุขาสาธารณะการ  
 บริการน้ำดื่ม/น้ำใช้จะสะอาดและเพียงพอ รวมถึงความเพียงพอของการบริการผู้นำเที่ยว  
 ท้องถิ่นและความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว แล้วมีความเห็นว่าร้านจำหน่ายของที่ระลึก  
 มีความสะดวก มีความเป็นกันเอง มีการบริการเป็นที่น่าพอใจ มีสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอ  
 มีศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว มีแผนที่และข้อมูลแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว  
 ไว้บริการอย่างเพียงพอ ถนนที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน  
 เข้าใจง่าย หรือบางที่การเดินทางเข้าไปยังสถานที่ท่องเที่ยวก็เป็นที่น่าพอใจ จากการศึกษา  
 หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตากมีความน่าสนใจน้อย  
 ไม่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง เพราะสถานที่แต่ละแห่งห่างไกล  
 กันทำให้ใช้เวลาเดินทางมาก และจังหวัดตากยังไม่มีจุดขายหลักด้านการท่องเที่ยวที่สามารถ  
 สร้างความต่อเนื่องของการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาการขาดความร่วมมืออย่าง  
 จริงจังของภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและ  
 พัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดตาก

Ariya Riengchantr (2016) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเกาะในประเทศไทยอย่างยั่งยืน  
 (Island tourism and sustainable development in Thailand) ผลของการเติบโตด้านการ  
 ท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว โดยปราศจากการวางแผนและการจัดการอย่างเหมาะสม แหล่งดึงดูด

ด้านการท่องเที่ยวของเกาะจำนวนมากในประเทศไทยจึงเผชิญหน้ากับความท้าทายและความอ่อนแอต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำไปสู่ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นตามมา ความยั่งยืนจึงได้รับการพิจารณาว่าเป็นความคิด ความเข้าใจที่สำคัญต่อความสัมพันธ์ของการพัฒนาและการวางแผนด้านการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญ และสำคัญกว่าการย้ายการท่องเที่ยวที่มีต่อความยั่งยืนเป็นเรื่องสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาที่มีอยู่จริง อันเกิดจากการท่องเที่ยวนั้น ผ่านทั้งทรศณะและการมีส่วนร่วมของผู้รับประโยชน์-ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างบนเกาะพังนังนั่นเอง การศึกษานี้เป็นบททดสอบสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันบนเกาะพังนัง การศึกษานี้ได้จำแนกโอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่จริง เป็นโอกาสและข้อจำกัดที่มีต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบนเกาะแห่งนี้ พร้อมไปกับการระบุตัวแปรหลัก ที่สัมพันธ์ไปกับสถานการณ์บนเกาะในเชิงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักต่าง ๆ อันได้แก่ นักท่องเที่ยว สมาชิกของชุมชน ธุรกิจด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งผู้แทนจากภาคประชาชน นั้นได้รับการจัดเก็บผ่านรูปแบบการทดสอบกลางของแบบทดสอบสามเหลี่ยม ใช้วิธีการประเมินค่าทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ จากนั้นวิเคราะห์ผ่านเอสพีเอสเอส และเอ็นวีไออีไอ-ชื่อเฉพาะของแบบทดสอบงานวิจัยบ่งชี้ประโยชน์และต้นทุนต่าง ๆ ในกรอบความคิด 3 ด้าน คือ 1) อ้างอิงไปกับรูปแบบเศรษฐกิจเฉพาะบนพื้นที่ 2) ชุมชนที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว และ 3) การพัฒนาเศรษฐกิจบนเกาะตามลำดับ ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันคือ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นบนเกาะอันเกิดจากเงินเฟ้อ ประการที่ 2 ในประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม ถึงแม้ว่าทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ บางส่วนนั้นได้ถูกทำลายลงโดยประชากรผู้อพยพในท้องถิ่นนั้น แต่สภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมยังคงดีอยู่อันเนื่องมาจากมาตรการต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์อันเป็นผลจากความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับประโยชน์ในพื้นที่นั่นเอง ประการที่ 3 โครงสร้างทางสังคม

วิ ฒ น ธิ ริ ร ม

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอันนำมาสู่สภาพอาศัยที่ดีขึ้นสำหรับประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวนั้นมีอิทธิพลต่อแง่มุมของสังคมวัฒนธรรมนั้นด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนหนุ่มสาว สอดคล้องไปกับโอกาสต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โอกาสที่กล่าวถึงนั้นสัมพันธ์ไปกับโครงการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ บนเกาะ การเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงานรวมทั้งโอกาสทางธุรกิจต่าง ๆ ในฤดูกาลท่องเที่ยวบนเกาะด้วยอย่างไรก็ตาม การขาดการจัดการและการวางแผนด้านการท่องเที่ยวนั้นได้รับการพิจารณาว่า เป็นข้อจำกัดหลักที่มีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนเกาะ นอกจากนั้น นักท่องเที่ยว ธุรกิจครอบครัว แรงงานอพยพ และการจัดงานพุลมูนพาร์ดี ล้วนเป็นตัวแปรหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ผลการศึกษาที่ออกมาได้แสดงให้เห็นถึง การรับรู้ที่เห็นคุณค่าในประเด็นที่ว่า การท่องเที่ยวจะมีส่วนรับผิดชอบอย่างไร ต่อปลายทางของการท่องเที่ยวเพื่อเติมเต็มแนวทางการบูรณาการที่สมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดทั้ง ความพึงพอใจและกระจายทั้งโอกาสและประโยชน์ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบนเกาะแห่งนี้ ในขณะที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งสภาพสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของประชากรพื้นเมือง

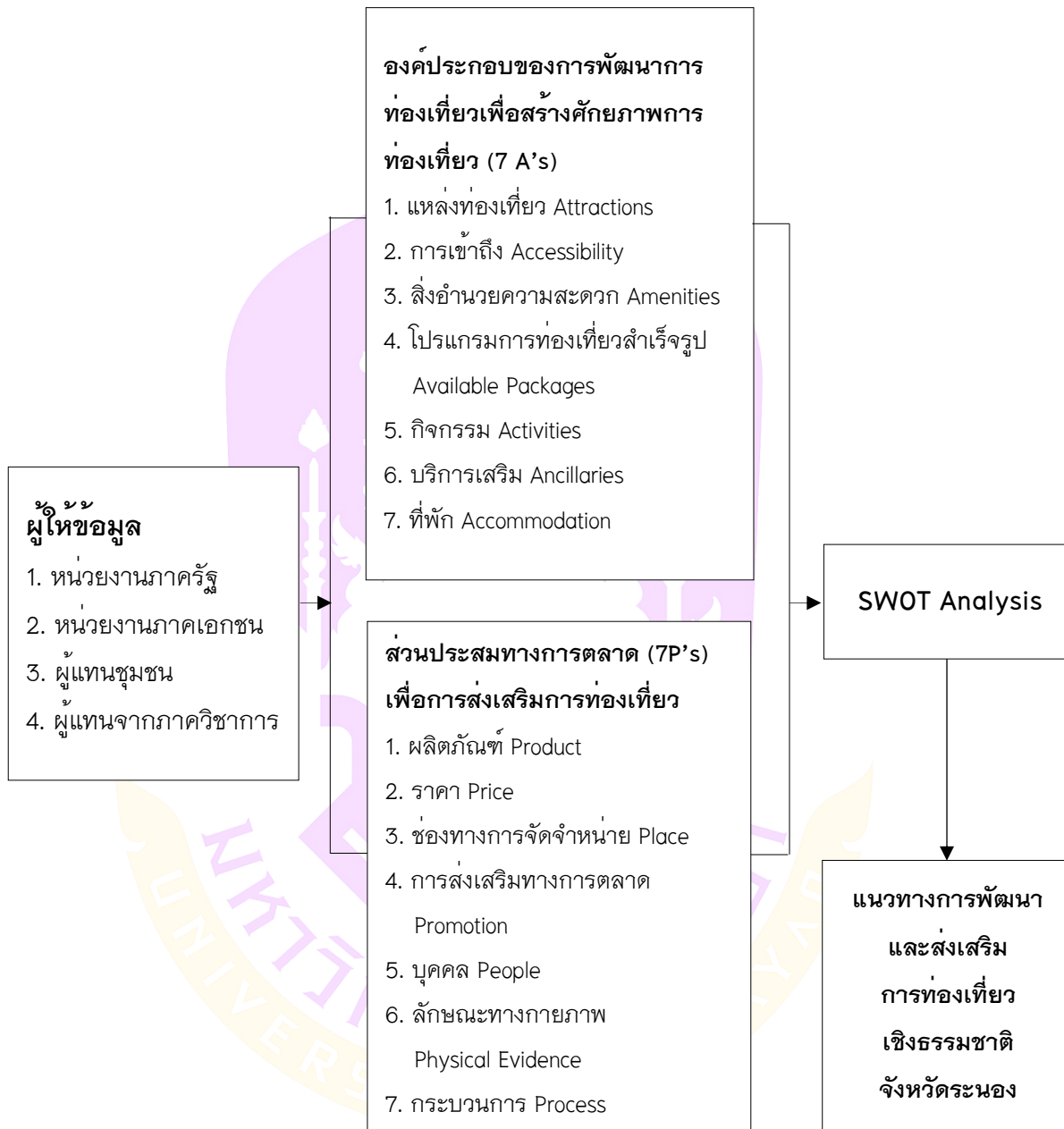
Andreea Zamfir and Razvan – Andrei Corbos (2015) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในเขตเมืองใหญ่ กรณีศึกษาเมืองบูคาเรส (Towards Sustainable Tourism Development in Urban Areas: Case Study on Bucharest as Tourist Destination) ประเด็นต่าง ๆ ของการพัฒนาเมืองใหญ่และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้กลายมาเป็นความสำคัญเร่งด่วนหลักของผู้กำหนดนโยบายสาธารณะทั่วโลก ณ วันนี้อาจจะมากกว่าที่เคยมีมา มีความจำเป็นในการจัดการ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และประเด็นนี้ไม่สามารถเพิกเฉยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่การท่องเที่ยววันนั้น ๆ รวมทั้งมิติในระดับโลก กล่าวคือต้องพัฒนาอย่างรู้คุณค่า ความต้องการและปัญหาอันหลากหลายของสังคม รวมทั้งการพัฒนาเขตเมืองใหญ่อาจจะแก้ไขได้โดยการแปลงรูปเมืองเหล่านั้น ให้กลายเป็นเมืองจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวที่มีแรงดึงดูดเพียงพอ ดังนั้น การศึกษานี้เผยให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในเขตเมืองใหญ่เหล่านี้ สามารถจัดการและสำเร็จลงได้อย่างไร เอกสารการศึกษานี้เผยปัจจัยสู่ความสำเร็จบางประการ ในการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในเขตเมืองใหญ่และเน้นเฉพาะไปที่ กรณีศึกษาเมืองบูคาเรส นครหลวงของโรมาเนีย ในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว จุดเริ่มต้นและคุณค่าของการศึกษานี้ ประกอบด้วย การระบุให้ชัดเจนของเส้นทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของ เมืองบูคาเรส โดยมีงานวิจัยที่ได้มาจากระบบการทดลองจริงรองรับ โดยงานวิจัยนี้ได้รับการช่วยเหลือจากการสำรวจ ผลการศึกษาอาจจะมีส่วนช่วยงานวิจัยอื่นถัดไปที่จะเกิดขึ้น ในพื้นที่ ที่มีประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองใหญ่อย่างยั่งยืนเกิดขึ้น

Dar Hafizullah (2014) ได้ศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวบริเวณชายแดน กรณีศึกษาเขตจามมู และแคชเมียร์ (The potential of Tourism in border destinations: A study of Jammu and Kashmir) การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบศักยภาพต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวในบริเวณชายแดนของเขตจามมูและแคชเมียร์ รวมทั้งเพื่อนำเสนอข้อแนะนำต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เน้นการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนของเมืองทั้งสองแห่ง คือ จามมูและแคชเมียร์ เมืองทั้งสองดังกล่าวนี้จัดได้ว่าเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของอินเดีย กล่าวคือทั้งสองเมืองนี้เต็มไปด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

นอกเหนือจากเขตการปกครองทั้ง 22 เขตแล้ว ยังมีเมืองชายแดนอีก 7 เมือง นั่นคือ พอนซ์ ราเจอร์ บาร์รารูลา แบนดิโพรรา คัพวารา คารจิล และเลห์ เป็นล้นเขตเมืองชายแดน ระหว่างประเทศของอินเดียที่กั้นปากีสถาน อัฟกานิสถานและจีน ออกจากกัน จุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวชายแดนของเมืองจามมู และแคชเมียร์นั้น อุดมไปด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยศักยภาพที่มีชื่อเสียงมากของสองเมืองดังกล่าวคือ อนุสรณ์สถานทางประวัติศาสตร์ ยอดเขาต่าง ๆ ความสวยงามของทิวทัศน์ ชีวิตสัตว์ป่า วัฒนธรรมท้องถิ่น และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวมากขนาดนั้น พื้นที่เหล่านี้กลับมีเศรษฐกิจล่าหลัง มาตรฐานการดำรงชีพของผู้คนท้องถิ่นต่ำ โอกาสที่จะได้รับการจ้างงานนั้นมีเพียงเล็กน้อย นั่นหมายความว่า การท่องเที่ยวยังมิได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบในพื้นที่การท่องเที่ยวชายแดนของทั้งสองเมืองนี้ มีความจำเป็นอย่างมาก ในอันที่จะส่งเสริมการศึกษาด้านการท่องเที่ยวในหมู่คนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่ยังเจริญไม่เต็มที่ของพื้นที่เมืองจามมู และแคชเมียร์นี้ ตามลำดับ



### กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพ 34 กรอบแนวคิดการวิจัย

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง  
ธรรมชาติจังหวัดระนอง มีวิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้  
กำหนดแนวทางขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง  
ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานชุมพร (ชุมพร-ระนอง) ท่องเที่ยวและ  
กีฬาจังหวัดระนอง วัฒนธรรมจังหวัดระนอง สารวัตรสถานีตำรวจท่องเที่ยว 2 (ระนอง)  
นักพัฒนาการท่องเที่ยว และนักวิเคราะห์นโยบายแผน
2. หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ นายกสมาคมส่งเสริมการ  
ท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านของที่ระลึก  
ผู้ประกอบการที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการขนส่ง
3. ผู้แทนชุมชน จำนวน 8 ท่าน ได้แก่ กำนัน ปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่แหล่ง  
ท่องเที่ยวจังหวัดระนอง 2 ท่าน ตัวแทนชุมชนจาก 5 อำเภอ
4. ผู้แทนฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการท่องเที่ยว พนักงาน  
การตลาดท่องเที่ยว อาจารย์ประจำภาควิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 2 ท่าน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ โดยแบ่งประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ดังนี้

### แบบสัมภาษณ์ (Interview)

แบบสัมภาษณ์นี้จะใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ท่าน หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 ท่าน ผู้แทนชุมชน จำนวน 8 ท่าน ผู้แทนฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 ท่าน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง ที่มีประเด็นคำถามครอบคลุมกับวัตถุประสงค์งานวิจัยและกรอบแนวคิด โดยกรอบของโครงสร้างในการออกแบบเครื่องมือนี้ได้มาจากการศึกษาทบทวนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยพิจารณาถึงแนวคิดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. นำแบบสัมภาษณ์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้อง
4. ทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์โดยใช้วิธีทางสถิติตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องฯ โดยใช้สูตรไรวินสลิ และแฮมเปิลตัน มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$  เป็นผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องฯ ของข้อความถามที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์พิจารณาดังนี้ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อความถามนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

6. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่สมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกทำการเก็บข้อมูลโดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) ซึ่งเป็นคำถามแบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น จำนวน 25 คน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 6 หน่วยงาน ผู้แทนชุมชน จำนวน 8 หน่วยงาน ผู้แทนฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 หน่วยงาน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสามารถแบ่งแยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาได้ ดังนี้

#### 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการศึกษางานวิจัยคุณภาพ จะทำการศึกษาจากความคิดเห็นในภาพรวมที่มีผลต่อแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง

## 2. การตรวจสอบข้อมูล

2.1 ในการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูล ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลถูกต้องหรือไม่ คือ ตรวจสอบข้อมูลที่ศึกษาโดยใช้แหล่งข้อมูล มากกว่า 1 แหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูล

ด้านเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนเดิมหรือไม่

ด้านสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่

ด้านบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2.2 ใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการสังเกต และตรวจสอบข้อมูลที่รวบรวมมาซึ่งได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น จำนวน 25 คน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ท่าน หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 6 ท่าน ผู้แทนชุมชน จำนวน 8 ท่าน ผู้แทนฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 ท่าน

## 3. การจัดทำข้อมูล

การนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการถอดเทปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมา เรียบเรียงจัดพิมพ์เป็นบันทึก (Transcript) พร้อมทั้งจะทำการวิเคราะห์ (Content Analysis) ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูล (Content Comparison) โดยการนำข้อมูลมาเทียบมีความเป็นรูปธรรม มากขึ้น โดยที่ผู้วิจัยสังเกต หรือรวบรวมข้อมูลได้หลากหลายอย่างแล้วนำมาแยกตามชนิด นำมาเปรียบเทียบกันโดยหาความสัมพันธ์จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น และสรุปผลออกมา

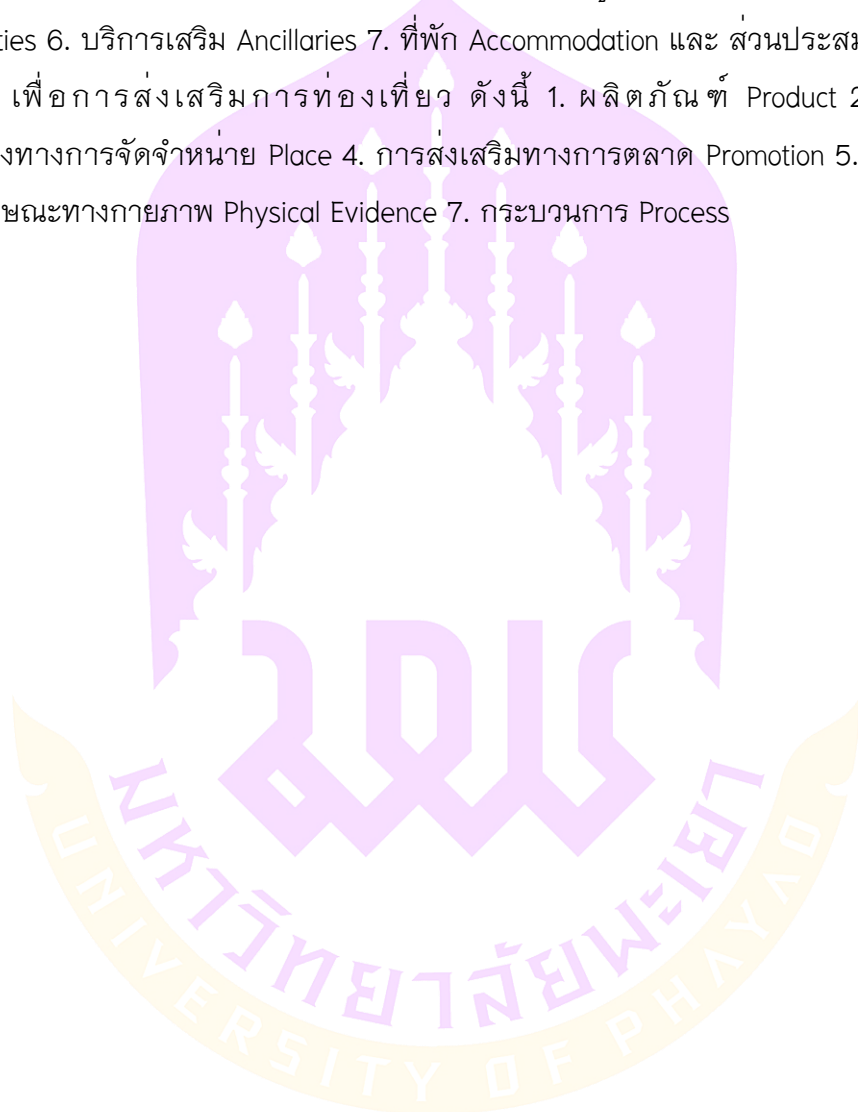
## 4. การตีความข้อมูล

ตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือเหตุการณ์จากที่เก็บรวบรวม ข้อมูลมาแล้วสรุป ข้อมูลในส่วนที่เป็นบันทึกละเอียดที่มีอยู่มากนั้นถูกลดทอน หรือตัดทิ้งไป จนกระทั่งเหลือเฉพาะประเด็นหลัก ๆ ที่นำมาผูกโยงกันเท่านั้น ซึ่งทำให้ข้อมูลมีความกระชับ และชัดเจนมากขึ้น

## 5. การเรียบเรียงและสรุปประเด็นสำคัญ

เชื่อมโยงข้อมูลสรุปชั่วคราวที่ผ่านการตรวจสอบยืนยันแล้วเข้าด้วยกัน การเชื่อมโยง ข้อมูลสรุปชั่วคราวนั้น จะเชื่อมโยงตามลำดับข้อสรุป แต่ละข้อสรุปเป็นบทสรุปย่อย และ เชื่อมโยงบทสรุปย่อยแต่ละบทสรุปเข้าด้วยกันเป็นบทสรุปสุดท้าย การเชื่อมโยงแต่ละครั้งจะ พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่สรุปว่า ข้อมูลชุดใดสัมพันธ์กับข้อมูลชุดใด และสัมพันธ์ ในลักษณะ “เป็นบางส่วน” หรือ “อยู่ภายใต้ข้อมูลชุดใด” จนกระทั่งผลสุดท้ายจะได้บทสรุป ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ครอบคลุมข้อสรุป และบทสรุปย่อยในรูปของข้อความเชิงอธิบายที่มี

ลักษณะเป็นนามธรรมสูงกว่าข้อสรุป และบทสรุปย่อข้อความที่กล่าวนี้สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือข้อเท็จจริงได้อย่างรอบด้าน ในการเรียบเรียงและสรุปประเด็นสำคัญนั้นประกอบไปด้วย องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's) ดังนี้ 1. แหล่งท่องเที่ยว Attractions 2. การเข้าถึง Accessibility 3. สิ่งอำนวยความสะดวก Amenities 4. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป Available Packages 5. กิจกรรม Activities 6. บริการเสริม Ancillaries 7. ที่พัก Accommodation และ ส่วนประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้ 1. ผลิตภัณฑ์ Product 2. ราคา Price 3. ช่องทางการจัดจำหน่าย Place 4. การส่งเสริมทางการตลาด Promotion 5. บุคคล People 6. ลักษณะทางกายภาพ Physical Evidence 7. กระบวนการ Process



## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ซึ่งผลการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยมีดังนี้

#### การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์

สรุปการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนฝ่ายวิชาการ และผู้แทนชุมชน ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในพื้นที่จังหวัดระนอง

##### 1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของพื้นที่จังหวัดระนองมีอะไรบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐท่านหนึ่ง กล่าวว่า จังหวัดระนองมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อยู่ติดทะเลอันดามันทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น ทะเล น้ำตก ภูเขา รวมถึงป่าชายเลน และยังมีน้ำแร่ร้อนที่มีชื่อเสียง ใครมาระนองก็ต้องแวะแช่เพื่อผ่อนคลาย ในส่วนภาคเอกชนได้กล่าวไว้ว่า ระนองไม่เพียงแต่การท่องเที่ยวในจังหวัดเท่านั้น ระนองยังมีแหล่งดำน้ำที่นักท่องเที่ยวมักจะเดินทางไปซึ่งอยู่ทางฝั่งประเทศเมียนมาร์ ดังนั้นระนองยังสามารถที่จะขายแหล่งดำน้ำจากประเทศเพื่อนบ้านได้ด้วย ในระนองเองก็มีแหล่งดำน้ำที่สวยงามเช่นกัน นั่นก็คือ เกาะกำ เกาะกำดาว เกาะกำปุ่น ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายวิชาการ ได้กล่าวไว้ว่า จังหวัดระนองอยู่ติดทะเลอันดามันทำให้มีทรัพยากรที่สมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลายและสวยงาม ได้แก่ทะเล ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ มีแหล่งดำน้ำที่นักท่องเที่ยวรู้จัก นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่หล่อหลอมชีวิตคน 2 ประเทศไว้ด้วยกัน ส่วนผู้แทนชุมชนได้ให้ข้อมูลว่า ระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่เพียงแต่ทางธรรมชาติ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และกิจกรรมประเพณีที่อยู่คู่ระนองมาช้านาน ที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวยังจังหวัดระนองได้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนฝ่ายวิชาการ และผู้แทนชุมชน ในพื้นที่จังหวัดระนองทั้ง 4 กลุ่มมีความคิดเห็นที่เหมือนกันและไปในทิศทางเดียวกัน คือ จังหวัดระนองอยู่ติดทะเลอันดามัน ทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

มีหลากหลายไม่ว่าจะเป็นทั้ง ทะเล ภูเขา น้ำตก มีแหล่งดำน้ำซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว และจังหวัดระนองนั้นยังมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัด มีพื้นที่ สงวนชีวมณฑลป่าชายเลนแห่งแรกของโลกมีชื่อว่า พื้นที่ชีวมณฑลระนอง มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่หล่อหลอมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคน 2 ประเทศไว้ อีกด้วย

ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่ามีความหลากหลายและน่าสนใจ เป็นจำนวนมาก สามารถดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

### แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง เขตอำเภอเมืองระนอง

1. **บ่อน้ำร้อน-สวนสาธารณะรักษะวาริน** การมาอาบน้ำแร่ร้อนที่จังหวัด ระนอง เป็นจุดหมายหนึ่งของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดนี้ สวนสาธารณะรักษะวาริน บ่อน้ำแร่ร้อน จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่นักท่องเที่ยวแวะมาอาบน้ำแร่ และพักผ่อน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของจังหวัดระนอง อยู่ห่างจากเขตเทศบาลเมืองระนองประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่และบ่อ ลูก ทั้ง 3 บ่อมีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส สามารถใช้ดื่มและอาบได้ มีประโยชน์ ต่อร่างกายในแง่การบำบัดรักษาสุขภาพ นอกจากนี้ยังถือเป็นน้ำบริสุทธิ์ จึงเป็นแหล่งหนึ่ง ที่นำไปผ่านพิธีพุทธาภิเษก ทำน้ำศักดิ์สิทธิ์เพื่อใช้เป็นน้ำพระพุทธรูปในคราวพระราชพิธีฉลอง พระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้บริเวณใกล้ ๆ บ่อ น้ำร้อนได้จัดเป็นสวนสาธารณะ “รักษะวาริน” มีศาลาที่พักและห้องอาบน้ำร้อนบริการแช่น้ำ แร่ร้อน นวดสปาด้วยน้ำแร่ร้อนธรรมชาติไว้บริการด้วย

2. **น้ำตกหงาว** ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวในเขตเมือง มีเทือกเขาสลักซับซ้อนทอดตัวยาวครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่จังหวัดชุมพร ลง มาถึงจังหวัดระนอง จากภูเขาหยาสามารถมองเห็นสายน้ำตกไหลตามภูเขา โดยเฉพาะฤดูฝน จะเห็นน้ำตกหลายสายไหลลงมาจากภูเขาเป็นทางหลายเส้น เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของ จังหวัดระนอง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขานมสาว และเทือกเขาห้วยเสียด ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำ สำคัญของจังหวัดระนอง ป่าอุดมสมบูรณ์ บรรยากาศโดยรอบร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาพันธุ์ ชุ่มฉ่ำด้วยละอองน้ำตก น้ำตกหงาวยังเป็นถิ่นกำเนิดของปูเจ้าฟ้าซึ่งเป็นปูน้ำจืดชนิดหนึ่งพบเห็น แห่งเดียวในประเทศไทย น้ำตกจะไหลลงจากภูเขาเป็นธารน้ำสีเขียวสวยงาม น้ำใสสะอาด พบเห็นปลาตัวเล็กกว่าในน้ำสามารถมองเห็นได้ชัดเจน นักท่องเที่ยวสามารถเดินขึ้นไปชม

ความงามของน้ำตกได้สะดวก นักท่องเที่ยวสามารถใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) สายระนอง-พังงา ห่างจากตัวเมืองประมาณ 13 กิโลเมตร สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงคือ ภูเขาหญ้า และบ่อน้ำพุร้อนพรรั้ง

**3. พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)** จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การเสด็จประทับแรมจังหวัดระนองของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ รัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2433) รัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2460) รัชกาลที่ 7 (พ.ศ.2471) จนกระทั่งเดือนพฤษภาคม 2507 ได้ริ่ถอนพระที่นั่งเพื่อสร้างเป็นศาลากลางจังหวัดในปัจจุบันต่อมาในปี พ.ศ.2545 จังหวัดระนองได้มีโครงการก่อสร้างพระที่นั่งรัตนรังสรรค์จำลองขึ้นใหม่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่เดิมและจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งของจังหวัด ปัจจุบันตั้งอยู่บนเนินเขาเนินควนคีรี มีลักษณะเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ที่จัดจำลองขึ้นใหม่ โดยทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง มีสิ่งจัดแสดงไวภายในพระราชวังฯ ได้แก่ ห้องบรรทมของรัชกาลที่ 5 ห้องพระราชินี อาคารทรงแปดเหลี่ยม อาคารท้องพระโรงสะพานเชื่อมอาคารที่ประทับทรงงานกับอาคารแปดเหลี่ยม การจัดแสดงภาพเก่าในอดีต และข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญของรัชกาลที่ 5

**4. เกาะพยาม** เป็นเกาะขนาดใหญ่ พื้นที่ประมาณ 35 ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะที่มีความสวยงามเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว หาดทรายขาวสะอาดรองลงมาจากเกาะช้าง (ระนอง) อยู่ห่างจากเกาะช้างมาทางใต้ 4 กิโลเมตร ตอนกลางของเกาะพื้นที่เป็นภูเขาไม้ป่าและสัตว์ป่าประเภทนก ลิงและหมูป่า พื้นที่บางส่วนถูกปรับเปลี่ยนเป็นสวนชาวบ้าน มีชาวบ้านอาศัยอยู่บนเกาะประมาณ 160 ครอบครัว มีอาชีพทำสวนมะพร้าว สวนยางพารา สวนกาหยู (มะม่วงหิมพานต์) และประมงชายฝั่ง เกาะพยามเป็นแหล่งผลิตเม็ดมะม่วงหิมพานต์ที่มีคุณภาพดีจนขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งกาหยูหวานของจังหวัดระนอง ลักษณะทางภูมิศาสตร์รอบ ๆ ชายฝั่งเป็นอ่าวสลับกับโขดหินบริเวณตอนกลางของอ่าวเป็นหาดทรายกิจกรรมบนเกาะจะมีการตกปลา ซั้งกรยานรอบเกาะ และสำหรับผู้ที่ชื่นชอบการดำน้ำดูปะการัง เกาะพยามถือเป็นแหล่งดูปะการังที่สมบูรณ์สวยงาม และด้านทิศตะวันออกของเกาะไม่มีหาดทราย แต่มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน และมีชาวเล เผ่ามอแกน มาอาศัยอยู่เป็นบางครั้ง บนเกาะพยามมีที่พักบริการนักท่องเที่ยว

**5. เกาะช้าง** เป็นเกาะขนาดใหญ่ พื้นที่ประมาณ 18 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองระนอง 20 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากเกาะพยามประมาณ 4 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากปากน้ำระนองประมาณ 1.5 ชั่วโมง จุดเด่นมีชายหาดและทิวทัศน์รอบเกาะที่สวยงาม ยังรักษาความเป็นธรรมชาติไว้ได้อย่างสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยของนกเงือก ปัจจุบันจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในช่วงเดือนพฤศจิกายน - เมษายน การเดินทางลงเรือที่ท่าเรือ

ปากน้ำระนอง บนเกาะมีชาวบ้านอาศัยอยู่ประมาณ 80 ครัวเรือน อาชีพหลัก คือ ทำสวนมะม่วงหิมพานต์ หรือกาหยู ถือเป็นพันธุ์ที่ดีที่สุดของประเทศแห่งหนึ่ง สวนยางพารา และประมงชายฝั่ง มีศูนย์แปรรูปผลิตผลทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกาะช้าง ซึ่งจะผลิตไวน์จากผลกาหยูการแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์อีกด้วย นอกจากนี้เกาะช้างยังมีนกเงือกพันธุ์เล็ก ที่เรียกกันว่า "นกแก๊ก" จำนวนมากบินไปมาระหว่างเกาะช้างกับเกาะใกล้เคียง ซึ่งชาวบ้านเกาะช้างจะไม่จับหรือยิงนก นกเงือกจึงคุ้นเคยและไม่กลัวคน สามารถหาดูได้ง่าย ยกเว้นเดือนมีนาคม - เมษายน เนื่องจากเป็นช่วงที่นกสร้างรังเลี้ยงลูก สำหรับกิจกรรมบนเกาะก็มีหลายประเภท เช่น เดินป่าขึ้นเขาชมวิว ขี่จักรยานรอบเกาะ อบรมสมุนไพร ชมนกเงือก และตกปลา มีปลาหลายชนิด เช่น ปลาเก๋า ปลากะพง และปลาอินทรีบนเกาะมีที่พักบริการนักท่องเที่ยว

**6. ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้าน หรือเขาผี** ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลหงาว อำเภอเมือง ห่างจากเขตเทศบาลเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ระนอง-พังงา) ประมาณ 13 กิโลเมตร เขาหัวล้านหรือเขาผีนี้ เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้บางครั้งจึงเรียกว่าเขาหญ้า ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเช่น การจัดกิจกรรมวิ่ง ปั่นจักรยาน เป็นต้น

**7. น้ำตกบุญญบาล** เดิมชื่อน้ำตกเล็ดตะกวด ตั้งอยู่ในตำบลบางนอน ริมทางหลวงหมายเลข 4 ทางไปจังหวัดชุมพร กิโลเมตรที่ 597 จะเห็นน้ำตกอยู่ด้านขวามือ สูงประมาณ 20 เมตร น้ำตกมีด้วยกัน 3 ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็ก ๆ บนป่าสงวนแห่งชาติป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกบุญญบาลชั้นแรกมีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูงประมาณ 10 เมตร ส่วนน้ำตกตอนที่ 2 มีชื่อน้ำตกโดนไฟ และชั้นที่ 3 ชื่อโดนต้นเฟิร์น นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ จะมีเส้นทางชมน้ำตกและศึกษานิเวศป่าดิบจากชั้น 1 ถึงชั้นที่ 3 มีระยะทางรวม 300 เมตร เป็นน้ำตกที่มีความงามน้ำไหลตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเที่ยวชมได้สะดวก เหมาะสำหรับแวะพักผ่อน มีลานจอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก นอกจากนี้ยังมีอยู่ใกล้จุดชมวิวของเมืองระนอง

**8. วัดหาดส้มแป้น** ห่างจากสวนสาธารณะรักษะวาริน 6 กิโลเมตร สิ่งที่น่าสนใจ คือ ปลาพลวง ซึ่งอยู่ในคลองหาดส้มแป้นเป็นจำนวนมาก และวัดหาดส้มแป้นเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อดล้าย ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนภาคใต้เคารพนับถือมาก

**9. วัดสุวรรณคีรีวิหาร (วัดหน้าเมือง)** อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนอง ไปตามถนนหมายเลข 4004 (สายระนอง-ปากน้ำ) เป็นวัดเก่าแก่อายุร้อยกว่าปี เป็นพระอารามหลวง

ชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดแห่งแรกในจังหวัดระนองในวัดมีเจดีย์ศิลปะพม่าสูง 10 เมตร มีอายุกว่า 70 ปี สร้างโดยชาวพม่า ในพระอุโบสถมีพระพุทธรูปยืนทรงเครื่องลวดลายงดงามมาก เป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองระนอง

**10. หาดซาญดำริ** อยู่ห่างจากเขตเทศบาลเมืองระนองไปตามทางหลวงหมายเลข 4004 (ระนอง - ปากน้ำ) ระยะทาง 9 กิโลเมตร หรือห่างจากสุสานเจ้าเมืองระนอง 8 กิโลเมตร ก่อนถึงหาดซาญดำริประมาณ 200 เมตร จะเป็นเนินเขาสูง สามารถชมทิวทัศน์ของชุมชนปากน้ำระนอง และเกาะสองหรือวัดตอเรียพอยท์ของฝรั่งพม่า ตลอดจนเกาะแก่งอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บริเวณปากน้ำกระบุรี และยังเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ตกได้อย่างดี

**11. สุสานเจ้าเมืองระนอง** ตั้งอยู่ทางด้านขวาของทางหลวงหมายเลข 4004 (ถนนสายระนอง - ปากน้ำ) ห่างจากเทศบาลเมืองระนองประมาณ 1.5 กิโลเมตร เป็นสุสานแบบจีน (ฮวงซุ้ย) ฝังศพพระยารัตนเศรษฐี (คอซู้เจียง) เจ้าเมืองระนองคนแรก

**12. วัดตอเรียพอยท์** เป็นเขตชายแดนอยู่ในฝั่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับประเทศไทย โดยมีแม่น้ำกระบุรีกั้นขวางตรงตัวจังหวัดระนอง นักท่องเที่ยวที่ต้องการไปชมหรือซื้อสินค้าที่ระลึก เช่น พลอย เครื่องหวาย เครื่องเงินพม่า เครื่องประดับที่ทำจากเปลือกหอยและงาช้าง สามารถโดยสารเรือจากปากน้ำระนองได้ อนุญาตให้ข้ามไปเที่ยวได้เฉพาะคนไทยเท่านั้นทั้งนี้จะต้องทำบัตรผ่านแดนก่อนโดยติดต่อด่านตรวจคนเข้าเมืองระนอง การเดินทางของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้กับชุมชนที่อยู่ในฝั่งประเทศไทยด้วย

**13. ศูนย์วิจัยป่าชายเลน** ตั้งอยู่ ตำบลหงาว อำเภอเมือง จากตัวเมืองไปตามถนนเพชรเกษมประมาณ 13 กิโลเมตร แยกขวามือถนนลาดยาง 6 กิโลเมตร เป็นศูนย์วิจัยธรรมชาติป่าชายเลนระดับนานาชาติของกรมป่าไม้ได้รับการรับรองจาก UNDP/UNESCO ให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลของโลก จุดเด่นได้แก่ ต้นโกงกางยักษ์อายุประมาณ 200 ปี

**14. น้ำตกโตนเพชร** ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลราชกรูด ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ไปทางจังหวัดพังงาห่างจากตัวเมืองระนอง 29 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าน้ำตกที่ค่ายลูกเสือวชิราวุธ รถสามารถเข้าได้ 2 กิโลเมตร จากนั้นเดินเท้า 1.5 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตกโตนเพชร ซึ่งเป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีทั้งหมด 11 ชั้น แต่ละชั้นสายน้ำมีลักษณะลดหลั่นลงมาผ่านแนวชะง่อนหินดูสวยงาม และมีน้ำไหลตลอดทั้งปี โดยต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพืดตาโงงโดง ซึ่งเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัดระนอง ส่วนสภาพป่าข้างเคียงเป็นป่าดิบชื้น สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจจะไปชมน้ำตกโตนเพชร สามารถติดต่อชาวบ้านที่อยู่ใกล้น้ำตกให้เป็นผู้นำทางไปชมน้ำตก

15. **บ้านค่ายเจ้าเมืองระนองหรือจวนเจ้าเมืองระนอง** ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนองสร้างขึ้นในสมัยพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เมื่อประมาณ พ.ศ.2420 หลังเหตุการณ์กบฏจีนก่อการกบฏ เป็นโบราณสถานที่ประกอบด้วยแนวกำแพงและซากอาคารที่ควรอนุรักษ์ไว้

16. **เจ้าเรือนสปา** เป็นสถานที่ในการบำบัดรักษา โดยแพทย์ทางเลือกและแพทย์แผนไทย

### เขตอำเภอกะเปอร์

1. **อุทยานแห่งชาติแหลมสน** อยู่ห่างจากตัวเมือง 43 กิโลเมตร จากถนนใหญ่ไปยังอุทยานฯ 10 กิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ริมทะเลตั้งแต่ตำบลราษฏร์ อำเภอมือง ลงไปทางใต้ผ่านตำบลม่วงกลวง ตำบลกะเปอร์ ตำบลบางหิน ของอำเภอกะเปอร์ และตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เลยไปถึงอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา และครอบคลุมไปถึงเกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามัน คือ เกาะค่างดาว และหมู่เกาะกำ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานประกอบด้วย หาดบางเบน เป็นหาดขนาดใหญ่มีสวนร่มรื่นหาดแหลมสน อยู่ถัดจากหาดบางเบนประมาณ 4 กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาดและเป็นที่ยู่ของนกนานาชนิด

2. **เกาะค่างดาว** เป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวละเอียด ด้านเหนือของเกาะเป็นหาดหินงาม มีหินทรงกลมมนเรียงรายอยู่เต็มหาดไปหมด จากหาดบางเบนนั่งเรือไปเกาะค่างดาวใช้เวลาประมาณ 40 นาที เกาะค่างดาว ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะสีชัง มีอาณาเขตไม่กว้างใหญ่เท่าไรนัก บริเวณรอบ ๆ เกาะ ส่วนใหญ่จะเป็นหินผลาดชัน ส่วนด้านหน้าของเกาะที่ติดกับเกาะสีชัง จะเป็นหาดทรายทอดตัวยาวประมาณ 200 เมตร โดยมีแนวปะการังทอดตัวเรียงรายขนาดคู่ตลอดแนวหาด กิจกรรมบนเกาะค่างดาว มีหลากหลายรูปแบบเช่นกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมตกปลาหมึก และกิจกรรมตกปลาชายฝั่ง อีกทั้งยังใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจในช่วงหน้ามรสุม ของบรรดาเรือหาปลาอีกด้วย

3. **เกาะกำตกหรืออ่าวเขาควาย** มีอ่าวที่โค้งเกือบเป็นรูปกลม เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่ดูแลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว จากเกาะค่างดาวนั่งเรือไปเกาะกำตกใช้เวลาประมาณ 20 นาที หมู่เกาะกำเป็นหมู่เกาะที่อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานทางทะเลของเมืองระนอง มีเกาะกำใหญ่เป็นเกาะศูนย์กลางและรายล้อมด้วย เกาะกำน้อย เกาะกำกลาง เกาะกำตก เกาะค่างดาว เกาะล้าน พื้นที่ของหมู่เกาะส่วนใหญ่อยู่ในแนวน้ำตื้น น้ำทะเลลึกไม่เกิน 7 เมตร มีเพียงเกาะค่างดาวที่อยู่ในแนวน้ำลึก ทะเลรอบเกาะมีความลึกประมาณ 10 เมตร

**4. น้ำตกเขาพระนารายณ์** อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเกาะเปอร์ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่มีความงามมากแห่งหนึ่งสูง 11 ชั้น ลดหลั่นลงมาตามไหล่เขา น้ำตกแห่งนี้มีน้ำไหลอยู่ตลอดปี บรรยากาศชุ่มชื้นบริเวณรอบ ๆ มิไ่มานานาพันธุ์ขึ้นอยู่หนาแน่นนับว่าเป็นสถานที่ที่น่าสนใจและน่าท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง

### เขตอำเภอกระบุรี

**1. น้ำตกชุมแสงหรือน้ำตกสายรุ้ง** อยู่ที่บ้านปากจั่น ตำบลปากจั่น ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ห่างจากเทศบาลเมืองระนอง 80 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอกระบุรี (ทางไปจังหวัดชุมพร) 16 กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 529-530 (ด้านตรงข้ามกับทางเข้าสู่นิคมสร้างตนเองบ้านปากจั่น) จะมีทางแยกซ้ายมือเข้าไปอีก 3 กิโลเมตร จะถึงบริเวณน้ำตกชุมแสง จะมีน้ำไหลเฉพาะในฤดูฝน น้ำจะไหลกระแทกกับโขดหินแล้วกระจายออกเป็นสายดูคล้ายสายรุ้ง จึงทำให้ชาวบ้านมักจะเรียกน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสายรุ้ง”

**2. คอคอดกระ หรือ กิวกระ** อยู่ในเขตบ้านทับหลี ตำบลละมุ ประมาณ กิโลเมตรที่ 545 ของทางหลวงหมายเลข 4 ห่างจากเขตเทศบาลเมือง 66 กิโลเมตร บริเวณนี้เป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมาลาญ โดยมีระยะจากฝั่งทะเลทางตะวันตกจรดตะวันออก กว้างเพียง 44 กิโลเมตร มีแผ่นป้ายคอนกรีตขนาดใหญ่จำลองแผนที่แสดงจุดที่ตั้งของคอคอดกระ ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปเป็นที่ระลึกมากแห่งหนึ่งของจังหวัดระนอง และยังสามารถชมทิวทัศน์ของแม่น้ำกระบุรี ซึ่งแบ่งพรหมแดนไทย-พม่า ได้อย่างชัดเจน

**3. น้ำตกบกกทราย** ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลน้ำจืด ห่างจากตัวจังหวัดไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ระนอง-ชุมพร) ประมาณ 54 กิโลเมตร ที่หลักกิโลเมตร ที่ 556-557 จะมีป้ายชี้ทางไปน้ำตกบกกทราย ประมาณ 9 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง และจากบริเวณสุดทางของถนนต้องเดินเท้าต่อ ผ่านพื้นที่ทำไร่และป่าขึ้นอีกเป็นระยะทางประมาณ 200 เมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตก น้ำตกบกกทรายเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี

**4. ถ้ำพระขยางค์** ซึ่งเดิมชื่อถ้ำเขาหยั่ง อยู่ในเทือกเขาเขตตำบลลำเลียง ห่างจากที่ว่าการอำเภอกระบุรี 18 กิโลเมตร โดยมีทางแยกจากถนนเพชรเกษม (ระนอง-ชุมพร) ที่กิโลเมตร 563-564 เข้าไป 1 กิโลเมตร ถ้ำพระขยางค์เป็นถ้ำขนาดเล็ก ซึ่งมีตำนานเก่าแก่ที่เกี่ยวกับการสร้างเมืองกระบุรี จากปากถ้ำเข้าไปประมาณ 40 เมตร มีบันไดขึ้นสู่ด้านบนสามารถทะลุออกภายนอกซึ่งเป็นบริเวณที่เชื่อกันว่า มีการนำเอาสมุนไพรมหาภัยมาปลูกไว้ การเที่ยวชมควรเตรียมเทียนไขหรือไฟฉายพกติดตัวไปด้วย บรรยากาศภายในถ้ำค่อนข้างอับชื้นส่วนหนึ่งอาจมีผลมาจากมูลของค้างคาว ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นในช่วง

เทศกาลตรุษจีนของทุกปีจะมีการจัดเทศกาลงานปิดทองพระบริเวณถ้าพระขางค์ เป็นเวลา 3-7 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเข้าชมความสวยงามของถ้าตลอดจนสมุนไพรต่าง ๆ ที่อยู่บนเขา

### เขตอำเภอละอุ่น

1. **แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติบ้านหาดยาย** อยู่ห่างจากถนนสายหาดส้มแป้น-บางพระใต้ ประมาณ 7 กิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

2. **เขาฝาชี** ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางแก้ว เป็นภูเขาที่มีลักษณะคล้ายกับฝาชี สูงจากระดับน้ำทะเล 259 เมตร บนยอดเขาเป็นสถานที่ชมทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์อัสดง สามารถมองเห็นแม่น้ำกระบุรีไหลบรรจบกับแม่น้ำละอุ่น เกาะแก่งต่าง ๆ เป็นภาพที่สวยงาม สดใสมีชีวิตชีวา ในบริเวณใกล้เคียงยังเป็นที่ตั้งฐานทัพญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีหลักฐานสำคัญคือ ซากเรือรบ อุโมงค์ใต้ดิน แนวทางรถไฟ ซึ่งปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีโครงการพัฒนาให้เป็นศูนย์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านเขาฝาชี

### เขตอำเภอสุขสาราญ

1. **หาดประพาส** หรือหาดหินทุ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลกำพวน จากเขตเทศบาลเมืองระนองไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ระนอง-พังงา) ประมาณ 90 กิโลเมตร และห่างจากถนนใหญ่เข้าไปทางขวามือ ประมาณ 3 กิโลเมตร หาดประพาสเป็นหาดทรายที่กว้างใหญ่ทอดยาวหลายกิโลเมตร ขนานไปกับทิวสนทะเลเป็นบรรยากาศชายทะเลที่ร่มรื่นชวนพักผ่อนสีสนของหาดทรายแม้จะไม่ขาวนักเนื่องจากอยู่ใกล้กับป่าชายเลนที่สมบูรณ์แต่ทิวทัศน์โดยรอบที่สวยงามก็ให้ความสุขไม่น้อยกว่าที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดระนอง เหมาะสำหรับท่องเที่ยวและพักผ่อน

2. **เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา** ในคลองนาคาจะมีต้นพลับพลึงธารซึ่งเป็นพืชน้ำที่หายากมีดอกสีขาวบานในช่วงประมาณในเดือนตุลาคม - ธันวาคม

สรุปภาพรวมของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอิทธิพลและสามารถตอบสนองความต้องการและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวและยังเกิดความภาคภูมิใจแก่คนในชุมชน เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่มีประวัติและเรื่องราวมาเป็นเวลานาน

ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมานี้สามารถที่จะนำมาเป็นเอกลักษณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ได้อย่างชัดเจนเห็นได้จากผลที่เกิดขึ้นของความประทับใจที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าบ้าน (Host) คนในชุมชนผู้ที่อาศัย อีกทั้งยังรวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน (Visitor) ที่หลังจากได้มาแล้วผลที่ตามมาคือความประทับใจและการกลับมาเที่ยวซ้ำบอกต่อให้แก่เพื่อน ครอบครัวให้กลับมาเยือนที่นี้อย่างต่อเนื่อง

## 2. องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's)

2.1 แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ของจังหวัดระนองมีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างไร มีอะไรน่าสนใจบ้าง และมีการดูแลรักษาให้คงอยู่ในสภาพดีหรือไม่ อย่างไร

**เอกลักษณ์โดดเด่นและน่าสนใจ** จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว คือ ความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว ที่เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้บริหารจากภาครัฐ ได้กล่าวว่า จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว คือ ความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว ที่เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ในส่วนผู้ประกอบการที่เป็นภาคเอกชนท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า จังหวัดระนองยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สนับสนุนอยู่รายรอบเป็นจำนวนมาก สามารถนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ไม่ฉาบฉวยแก่นักท่องเที่ยวเลย ทั้งนี้พื้นที่ท่องเที่ยวที่ติดกับชุมชนก็สามารถที่จะนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์ประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดี ผู้แทนชุมชนท่านหนึ่ง บอกว่า ระนองนั้นเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นและมีเสน่ห์ในตัวของมันเองไม่ว่าจะเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนที่สามารถนำมารวมเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวได้ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนุกและเพลิดเพลินไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนของนักวิชาการท่านหนึ่ง กล่าวว่าระนองมีความเป็นธรรมชาติสูงที่เห็นได้จากมีภูเขาล้อมรอบ มีความหลากหลายทางการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชายหาดที่สวยงาม และเกาะที่ยังคงธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า เอกลักษณ์โดดเด่นและน่าสนใจของจังหวัดระนองจังหวัดระนองนั้นมีความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่สวยงาม พร้อมทำเลที่ตั้งที่ถูกขนานข้ามไปด้วยภูเขามีความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัวของการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ ที่เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เกาะพยาม ภูเขาหญ้า น้ำตกหงาว แหล่งน้ำแร่ร้อนที่

กระจายอยู่ใน 3 อำเภอ รวมถึงในเรื่องของความเป็นธรรมชาติสูงและมีความหลากหลายทางด้านแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนอง ได้ท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ รวมถึงวิถีชีวิตของชาวจังหวัดระนอง

นอกจาก ที่กล่าวไปแล้วนั้นจังหวัดระนอง ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สนับสนุนอยู่รายรอบเป็นจำนวนมาก สามารถนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ไม่มีวันเบื่อแก่นักท่องเที่ยวเลย คือศาลหลักเมืองระนอง, อนุสาวรีย์ ร.5, เนินประวัติศาสตร์, พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง), หอพระ 9 เกจิ, อนุสาวรีย์เจ้าเมืองระนอง (คอซู้เจียง ณ ระนอง), จวนเจ้าเมืองระนอง ,บ้านร้อยปีเทียนสีอ และถนนนามพระราชทาน 10 สาย เป็นต้น ทั้งนี้ในบริเวณของพื้นที่ท่องเที่ยวติดต่อกับชุมชนก็สามารถที่จะนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์ประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดีในการเดินทางไปเยี่ยมชม

**การดูแลรักษา** ในส่วนด้านการดูแลรักษาผู้บริหารภาครัฐท่านหนึ่ง ให้ข้อมูลไว้ว่า จังหวัดระนองได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในการดูแลรักษาและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง รวมถึงการได้รับงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนมาเพื่อพัฒนาและดูแลรักษา ผู้แทนฝ่ายวิชาการท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า โดยปกติแล้วแหล่งท่องเที่ยวของระนองจะมีผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลรักษาและบริหารจัดการอย่างชัดเจน และไม่ใช้แค่การดูแลรักษาทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันอนุรักษ์ หวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในด้านผู้แทนภาคเอกชน ได้บอกว่า การดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวของระนองนั้น มีผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละสถานที่อยู่แล้ว เอกชนมีส่วนร่วมในการช่วยดูแล อนุรักษ์ ไม่ให้เกิดการทำร้ายจากนักท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในส่วนที่ส่วนราชการไม่สามารถที่จะเข้ามาดูแลได้ ส่วนผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่า การดูแลรักษาแหล่งเที่ยวนั้น ในด้านของชุมชนที่อยู่ใกล้ชิดกับแหล่งท่องเที่ยวก็จะช่วยกันดูแลและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน เพื่อให้คงอยู่กับชุมชนต่อไปทำให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวนั้นได้รับความสบายตา สบายใจ ในการเดินทางมาและมีความสุขกลับไปให้เห็นในความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งเที่ยวนั้น

สรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่มนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองจะมีผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการและดูแลอย่างชัดเจน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุทยานแห่งชาติ หรือ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ซึ่งอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาก็เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายจัดกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) เช่น การปลูกป่าชายเลน

เพื่อปกป้องระบบนิเวศป่าไม้และป่าชายเลน อนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้น

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองระนองก็จะมีทั้งที่เทศบาลดูแลและเป็นภาคเอกชนดูแล แต่อย่างไรแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งจำเป็นต้องรักษา ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ สร้างคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต การอนุรักษ์ห่วงแหน และส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้ทราบถึงความสำคัญและความภาคภูมิใจของชาวระนอง ชุมชน เจ้าของพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผน การดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า โดยสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังการลักลอบทำลาย

## 2.2 การเดินทางเข้าในพื้นที่ (Accessibility) จังหวัดระนองมีกี่วิธี อะไรบ้าง

ในการเดินทางเข้าถึงจังหวัดระนองนั้น ในส่วนของภาครัฐ ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า สามารถเดินทางได้ 4 ช่องทาง คือ 1.รถยนต์ส่วนตัว 2.รถประจำทาง 3.เครื่องบิน 4.รถไฟ ส่วนของรถไฟนั้นจะต้องลงที่สถานีชุมพรแล้วต่อรถตู้เข้ามาถึงจังหวัดระนอง ผู้ประกอบการภาคเอกชน ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันนี้การเดินทางเข้ามาถึงจังหวัดระนองได้มีความสะดวกสบายมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นทั้งทางบก ทางอากาศ ไม่เหมือนสมัยก่อนที่มีความลำบาก นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวระนองต้องมีความตั้งใจมาจริง ๆ ในส่วนของผู้แทนชุมชน บอกว่าในการเข้ามาพื้นที่จังหวัดระนองนั้นมีความสะดวกสบายมีหลากหลายไม่ว่าจะเป็นทั้งรถประจำทาง รถส่วนตัว เครื่องบิน แต่ในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งอาจยังมีความยากลำบาก การเข้าถึงอาจจะต้องใช้วิธีการเดินทางเข้าไป ส่วนนักวิชาการได้ให้ข้อมูลไว้ว่า การเดินทางเข้าในจังหวัดระนองนั้นมีด้วยกันหลัก ๆ 3 วิธี คือ โดยรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง และเครื่องบิน ส่วนรถไฟนั้นยังไม่มีสถานีปลายทางที่ระนอง แต่หากต้องการเดินทางด้วยรถไฟจะต้องลงที่สถานีรถไฟชุมพร และทำการต่อรถตู้ที่มีให้บริการเพื่อเดินทางมายังจังหวัดระนอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่มสรุปได้ว่าจังหวัดระนองตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 468 กิโลเมตร โดยสามารถเดินทางสู่จังหวัดระนองด้วยวิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. **โดยรถยนต์ส่วนบุคคล** จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ ระยะทาง 90 กม. แยกซ้ายเข้าเส้นทางสายหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ผ่าน จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงสี่แยกปฐมพร (จังหวัดชุมพร) หรือสายรอง คือ

ทางหลวงหมายเลข 4006 จากสามแยกราชดกภูต อำเภอเมืองระนอง ไปจุดทางหลวงหมายเลข 41 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

**2. โดยรถประจำทาง** ปัจจุบันมีรถโดยสารปรับอากาศบริษัท ขนส่ง จำกัด และของเอกชนสายกรุงเทพฯ-ระนอง ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ทุกวัน วันละหลายเที่ยวใช้เวลาเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง

**3. โดยอากาศยาน** จังหวัดระนองมีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลราชภูต อำเภอเมืองระนอง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม มีอาคารที่พักผู้โดยสารพื้นที่ รวม 4,000 ตารางเมตร ขนาดทางวิ่ง 45 X 2,000 เมตร สามารถรองรับขนาดเครื่องบิน B777 ได้ จำนวน 3 ลำ ปัจจุบันมีบริษัทนกแอร์ และบริษัทแอร์เอเชีย มาเปิดทำการบินเส้นทาง เส้นทางดอนเมือง – ระนอง วันละ 2 เที่ยวบิน

**4. โดยรถไฟ** จังหวัดหวัดระนองไม่มีเส้นทางรถไฟ หากประสงค์จะเดินทางโดยรถไฟ สามารถใช้รถไฟที่สถานีรถไฟชุมพร แล้วต่อรถโดยสารประจำทางชุมพร-ระนอง ระยะทาง 122 กิโลเมตร

การเดินทางภายในจังหวัดระนองจะมีรถสองแถวบริการในเขตเทศบาลเมือง และวิ่งรอบเมืองไปบ่อน้ำร้อน การเดินทางระหว่างต่างอำเภอของจังหวัดระนองมีรถสองแถวขนาดใหญ่เป็นพาหนะหลัก หรืออาจจะไปใช้บริการรถโดยสารที่วิ่งระหว่างจังหวัดที่สถานีขนส่ง มีบริการให้เช่ารถยนต์และรถมอเตอร์ไซค์สำหรับผู้ต้องการความเป็นส่วนตัว หรืออาจจะเช่าเหมารถตู้พร้อมคนขับสำหรับผู้ที่มากันเป็นหมู่คณะ

นอกจากนั้นการเดินทางจากจังหวัดระนองไปจังหวัดใกล้เคียง สามารถขึ้นรถที่สถานีขนส่งจังหวัดระนอง ซึ่งมีรถโดยสารประจำทางไปยังชุมพร หลังสวน สุราษฎร์ธานี ตะกั่วป่า และภูเก็ต

การเดินทางทางน้ำไปเกาะช้างและเกาะพยาม ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปเกาะเป็นช่วงเดือนมกราคม – เมษายน เพราะเป็นช่วงที่ไม่มีมรสุม

การเดินทางมาจังหวัดระนองในปัจจุบัน ถือมีความสะดวกสบายทุกรูปแบบซึ่งดีกว่าเมื่อก่อนมาก ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองภาพรวมเส้นทางหลักมีความพร้อมในระดับหนึ่งและอยู่ในช่วงของการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีติดปัญหาการเชื่อมโยงในเส้นทางรองบางเส้นทาง นอกจากนี้ทางจังหวัดยังมีเส้นทางจักรยานที่ยาวเรียบ สนามบินซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือก ที่ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แต่ในส่วนของการโดยสารท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ก็ยังไม่มีทุกอำเภอและไม่ครอบคลุมทุกเส้นทาง

ในอนาคตจังหวัดระนองจะเพิ่มเส้นทางการเข้าสู่จังหวัดระนองอีกหนึ่งเส้นทาง ได้แก่ เส้นทางรถไฟจากจังหวัดชุมพรเข้ามายังจังหวัดระนอง นอกจากนี้จังหวัดระนองมีท่าเทียบเรือน้ำลึกสำหรับระบบขนส่งสินค้าที่ได้มาตรฐานอีกหนึ่งแห่ง

การเข้าถึงตัวแหล่งท่องเที่ยว หมายรวมถึงเส้นทางตลอดจนพื้นที่เกี่ยวข้องที่เข้ามาสู่ตัวแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วการเดินทางเข้าสู่ตัวแหล่งท่องเที่ยวนี้มีความสะดวกและเข้าถึงได้ไม่ยากในช่วงเวลาท่องเที่ยวปกติตอนกลางวัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเดินทางเข้ามา พบว่ามีป้ายบอกทางให้นักเดินทางสังเกตได้ตลอดเส้นทาง อย่างเด่นชัดบริเวณสองข้างทางเมื่อเดินทางเข้ามายังมีภูมิทัศน์สวยงามน่าสนใจ ในการเดินทางกลับหรือการเดินทางในช่วงเวลากลางคืน เส้นทางระนอง-ชุมพร หรือระนอง-พังงา จะเป็นเส้นทางที่อันตรายน่ากลัวมาก เนื่องจากสองข้างทางตลอดระยะทางนั้นไม่มีไฟส่องสว่างที่เพียงพอ พร้อมทั้งเป็นเส้นทางที่มีจำนวนจุดแวะพักน้อยมาก เช่น สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

**2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) ของจังหวัดระนองมีความน่าสนใจ เช่น จุดชมวิว ป้ายแนะนำสถานที่ ป้ายสื่อความหมาย อินเทอร์เน็ต ห้องน้ำ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์รับแจ้งเหตุ เป็นต้น**

ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลนักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งต้องมีการปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติม เช่น ห้องสุขาที่สะอาดและสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงป้ายสถานที่ท่องเที่ยวและป้ายสื่อความหมายยังมีน้อยอยู่ ตัวแทนภาครัฐท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ว่าในส่วน of สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงในเรื่องของเส้นทางได้มีการพัฒนาปรับปรุงเส้นทางที่ไปแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวก ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน และที่ยังไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจังหวัดระนองยังมีการจัดทำโครงการตราสัญลักษณ์เพื่อรับรองมาตรฐานโดยจังหวัดระนอง ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ผู้แทนชุมชน ท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ระนองเป็นเมืองรองที่กำลังได้รับความนิยมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีพร้อมและกำลังได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น ในด้านของผู้ประกอบการภาคเอกชน ให้ข้อมูลไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองยังขาดในเรื่องของแผนที่และป้ายที่บอกจุดท่องเที่ยวและร้านอาหารยังไม่ครอบคลุม รวมถึงป้ายบอกจุดในด้านการคมนาคม จุดขึ้นรถประจำทาง ยังมีไม่เพียงพอ

ดังนั้นสรุปในเรื่องของสิ่งสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ที่ผ่านมายังมีความไม่พร้อมในบางสิ่ง ยังต้องการสิ่งสนับสนุนอีกมากมายไม่ว่า

จะเป็นการบริหารจัดการเส้นทางเข้าสู่ชุมชนท่องเที่ยว ควรมีการเพิ่มเติมในเรื่องของห้องสุขารวมถึงทางลาดและห้องสุขาสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ในเรื่องของการเพิ่มป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งที่ไม่มีป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางที่มีอยู่ในจังหวัดค่อนข้างที่จะมีน้อย การเพิ่มไฟส่องสว่างยามราตรี ระบบบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตและการเพิ่มจุดบริการห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ นอกจากนี้ยังรวมถึงสถานที่ในการรวบรวมนักท่องเที่ยวที่สามารถรองรับได้ในจำนวนมาก ในเขตพื้นที่ชุมชนเอง และที่สำคัญคือการปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นอาคาร บ้านเรือน ถนน เส้นทางจราจร เพื่อการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ชุมชน ที่ชัดเจนมากกว่านี้

ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมา จังหวัดระนองได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่สาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวถูกดำเนินการและพัฒนาไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นตลอดในระยะที่ผ่านมา มีแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึกขนาดใหญ่

#### 2.4 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร

ผู้บริหารภาครัฐท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า โปรแกรมการท่องเที่ยวของระนองนั้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวแบบวันเดียวเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองไม่ห่างไกลกันมาก ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ภายในวันเดียว จังหวัดระนองยังขาดบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการเหมือนอย่างจังหวัดอื่น ๆ ผู้ให้ข้อมูลในภาคเอกชน ได้กล่าวว่า โดยปกติแล้วจะมีบริษัทนำเที่ยวที่จะทำโปรแกรมสำเร็จรูปของระนองที่มีไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เลือก ส่วนของราชการนั้นมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่สนับสนุนในด้านการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการเดินทาง และประชาสัมพันธ์เป็นหลัก ในส่วนของตัวแทนชุมชนได้กล่าวว่า โปรแกรมการท่องเที่ยวของระนองมีความหลากหลายและมีการเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาร์โดยเฉพาะทางทะเล กิจกรรมดำน้ำ และโปรแกรมในระนองเองนั้นจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวชุมชน นักวิชาการท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับจังหวัดระนองจะเป็นโปรแกรมที่ขายพ่วงกับประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่ค่อยที่จะมีความหลากหลายเท่าที่ควรเพราะระนองเป็นเมืองชายแดนที่เดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกและมีทรัพยากรทางทะเลที่สวยงาม

สรุปได้ว่าข้อมูลจากทั้ง 4 กลุ่มในเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของภาคธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว ที่จะทำ

โปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว สำหรับภาคราชการ มิได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแคมเปญหรือโปรแกรมการท่องเที่ยว แต่จะมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยส่วนมากโปรแกรมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองจะเป็นโปรแกรมที่ขายพ่วงกับประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่ค่อยที่จะมีความหลากหลายเท่าที่ควร

จังหวัดระนองยังขาดแคลนบริษัทนำเที่ยว ที่ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการเหมือนอย่างจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งขาดแคลนมัคคุเทศก์ที่จะนำเที่ยวภายในจังหวัดด้วย การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร โดยยังไม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวได้ จึงมักพบว่า บ่อยครั้งที่เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจังหวัดระนองแล้ว ยังไม่ทราบว่า มีสถานที่ใดบ้างที่ให้บริการด้านการอาบน้ำแร่ หรือสปา

**2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ของจังหวัดระนอง (กิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น กิจกรรมการต้อนรับประทับใจในรูปแบบพื้นที่) ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ มีกิจกรรม ได้แก่ 1. กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตการร่อนแร่ 2. นั่งรถสองแถวไม้ชมเมืองระนอง 3. ล่องแพแลชายแดน หรือการท่องเที่ยวในเทศกาลหรืองานประเพณีสำคัญของจังหวัดระนอง จะเป็นการท่องเที่ยวในวันธรรมดาหรือสามารถมาเที่ยวได้ตลอดทั้งปี**

ผู้บริหารภาครัฐท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า จังหวัดระนองมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีทะเลที่สวยงาม และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สถานที่แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน ส่วนของผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองพบว่ามีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์มากที่สุด มีผลการดำเนินงานที่ดี และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี นักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวว่าเนื่องจากระนองเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์มานานกิจกรรมการท่องเที่ยวจะไปเน้นไปทางกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรม การนั่งรถสองแถวไม้ชมเมืองซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถเที่ยวได้ทั้งปี ผู้ในข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนภาคเอกชนได้กล่าวว่า นับแต่จังหวัดระนองเข้าสู่เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดระนองมีความหลากหลายมากขึ้น การท่องเที่ยวที่เริ่มมีความโดดเด่น ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การเรียนรู้วิถีชีวิตของคนระนองในสมัยก่อน คือ การร่อนแร่ การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการนำเอกลักษณ์มาผสมผสานกับการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เช่น การสวมชุดบะบา เพื่อถ่ายภาพในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของระนอง

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองพบว่ามีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์มากที่สุด มีผลการดำเนินงานที่ดี และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี นับแต่จังหวัดระนองเข้าสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดระนองมีความหลากหลายมากขึ้น ไม่เฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรที่มีหรือความแปลกที่โดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์มาเข้ามาผสมผสานกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันมาจังหวัดระนอง ต้องไปสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นที่มีความเป็นแก่นแท้และมีความเป็นเอกลักษณ์ของชาวระนอง กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมเมื่อมาจังหวัดระนอง ซึ่งกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับทั้งแก่คนในชุมชนและผู้มาเยือนคือ ได้แก่ 1.กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตการร่อนแร่ 2.นั่งรถสองแถวไม้ชมเมืองระนอง 3.ลองแพแลชายแดน 4.การสวมชุดบะบา เพื่อถ่ายภาพในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างเช่นพระราชวังรัตนรังสรรค์ การร่วมกิจกรรมแห่ผ้าและสมโภชน์เจดีย์ดาตุ 5.การเล่นโยคะร้อนบนลานนอน ณ สวนสาธารณะรัษฎาวารี

## 2.6 บริการเสริม (Ancillaries) จังหวัดระนองมีเพียงพอหรือไม่ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ตู้เอทีเอ็ม โรงพยาบาล ธนาคาร

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนภาครัฐกล่าวว่า บริการเสริมของระนองในเรื่องของศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดมีเพียง 1 แห่งซึ่งตั้งอยู่ปากทางเข้าสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดระนอง ในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ตู้เอทีเอ็ม ธนาคาร โรงพยาบาล ร้านอาหาร โดยภาพรวมเรามองว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่ทั่วไปทั้งในตัวจังหวัดและต่างอำเภอ และคิดว่ามีเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เราขอพูดถึงสิ่งที่ขาดและมีความจำเป็นต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยว เคยเห็นที่อื่นมี การบริการเสริมที่ควรเพิ่มเติมระบบการสแกน 'QR Code' ข้อมูลการเดินทาง เส้นทาง แหล่งท่องเที่ยว และการบริการทางการท่องเที่ยวรวบรวมไว้ที่เดียวแบบกระชับ เข้าใจง่าย เพียงแค่นักท่องเที่ยวใช้โทรศัพท์มือถือสแกนก็จะได้ข้อมูลครบทุกประเด็น และเหมาะกับยุคออนไลน์ ในส่วนภาคเอกชนได้ให้ข้อมูลไว้ว่า เมื่อจังหวัดระนองต้องการให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนั้น ต้องมีการบริหารจัดการและการบริการด้านสาธารณสุขที่เพียงพอและได้มาตรฐาน แต่ในปัจจุบันโรงพยาบาลระนองเป็นสถานพยาบาลที่ใหญ่และมีมาตรฐานที่สุดในจังหวัดระนองเพียงสถานพยาบาลเดียว และไม่เพียงพอในการบริการ

คนระนองส่วนหนึ่ง จะเดินทางไปใช้บริการในจังหวัดใกล้เคียง เช่น สุราษฎร์ธานีและชุมพร และเลือกที่จะเข้ารับการรักษาในคลินิกเอกชน ด้านผู้แทนชุมชน กล่าวว่า ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังมีความต้องการสนับสนุนอย่างมาก เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนยังอาศัยการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภายนอกอยู่ ซึ่งสมาชิกในชุมชนยังไม่สามารถที่จะทำเองได้ และช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ยังมีน้อย ผู้ให้ข้อมูล นักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวว่าบริการเสริมของจังหวัดระนองยังมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการ เช่น โรงพยาบาลยังไม่สามารถที่จะรองรับผู้ป่วยเฉพาะทางได้ และยังขาดระบบการสแกน “QR Code” ข้อมูลการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวที่ทันสมัยต่อยุคของการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

ดังนั้นสรุปข้อมูลในเรื่องบริการเสริมได้ว่า การบริการเสริมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ภาพรวมในปัจจุบันมีเพียงพอแล้วต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมคงเกี่ยวกับพวกร้านค้า ร้านสะดวกซื้อ ตู้กดเงินอัตโนมัติ (A.T.M) ของแต่ละธนาคาร ปั้มน้ำมัน ศูนย์สุขภาพ โรงพยาบาล ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์รับแจ้งเหตุที่จอตรรณสาธารณะ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ถึงขยะ ร้านซ่อมรถ ฯลฯ โดยภาพรวมเรามองว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่ทั่วไปทั้งในตัวจังหวัดและต่างอำเภอ และคิดว่ามีเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ในส่วนของโรงพยาบาล เมื่อจังหวัดระนองต้องการให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนั้น ต้องมีการบริหารจัดการและการบริการด้านสาธารณสุขที่เพียงพอและได้มาตรฐาน แต่ในปัจจุบัน โรงพยาบาลระนองเป็นสถานพยาบาลที่ใหญ่และมีมาตรฐานที่สุดในจังหวัดระนองเพียงสถานพยาบาลเดียว และไม่เพียงพอในการบริการ โดยคนระนองส่วนหนึ่ง จะเดินทางไปใช้บริการในจังหวัดใกล้เคียง เช่น สุราษฎร์ธานีและชุมพร และเลือกที่จะเข้ารับการรักษาในคลินิกเอกชน

ในด้านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังมีความต้องการสนับสนุนอย่างมาก เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนยังอาศัยการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภายนอกอยู่ ซึ่งสมาชิกในชุมชนยังไม่สามารถที่จะทำเองได้ และช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ยังมีน้อย ยังมีไม่เพียงพอต่อการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ควรมีการเพิ่มข้อมูลหรือจัดทำข้อมูลที่นักท่องเที่ยวสามารถหาข้อมูลได้จากช่องทางออนไลน์ หรือเว็บไซต์

ของจังหวัดที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อจะขยายฐานการรับรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้มากกว่าปัจจุบัน

การบริการเสริมอื่นทั่วไปในจังหวัดระนอง มีเพียงพอแล้ว แต่ยังขาดระบบการสแกน “QR Code” ข้อมูลการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวที่ทันสมัยต่อยุคของการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

## 2.7 ที่พัก (Accommodation) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร มีเพียงพอหรือใหม่ในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลตัวแทนชุมชน ท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า ในเรื่องของที่ในจังหวัดระนองนั้นมีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว รวมถึงโฮมสเตย์ที่มีอยู่ในแต่ละอำเภอก็สามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

ในด้านของภาครัฐ ให้ข้อมูลว่า โรงแรม รีสอร์ท ในจังหวัดระนองนั้นมีเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมาท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ดูได้จากการที่จังหวัดระนองเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันในระดับภาค หรืองานใหญ่ ๆ ต่าง ๆ ของจังหวัด ในเรื่องของที่พักนั้นก็ไม่ได้มีปัญหา รวมถึงโฮมสเตย์ที่เป็นของชุมชนจังหวัดก็ได้มีการสนับสนุนในการออกบธและมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ถึงโฮมสเตย์ที่อยู่ในจังหวัดด้วย

ในส่วนของภาคเอกชน ให้ข้อมูลว่า โรงแรมของจังหวัดระนองมีเพียงพอ มีให้เลือกใช้บริการที่หลากหลายเหมาะกับกลุ่มของนักท่องเที่ยว แต่ต้องการให้มีการสนับสนุนนำน้ำแร่ไปใช้ในโรงแรมหรือรีสอร์ทต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ด้านนักวิชาการ ให้ข้อมูลว่า โรงแรม รีสอร์ท หรือโฮมสเตย์นั้น มีเพียงพอต่อการให้บริการ อาจจะมีการเพิ่มเติมในส่วนของการบริการรับส่งนักท่องเที่ยวจากที่พักไปยังบ่อน้ำแร่ร้อน

ดังนั้นสรุปข้อมูลในเรื่องของที่พักได้ว่า จังหวัดระนองมีที่พักเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง แต่ที่พักรยังขาดในการนำน้ำแร่ไปใช้ในโรงแรมซึ่งในจังหวัดระนอง มีเพียง 2 แห่งเท่านั้นที่มีการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการที่โรงแรม ได้แก่ โรงแรมทีนิตระนอง และน้ำใสเขาสวยรีสอร์ท ที่พักอาจจะมีการเพิ่มเติมในส่วนของการบริการรับส่งนักท่องเที่ยวจากที่พักไปยังบ่อน้ำแร่ร้อน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

3. องค์ประกอบใดที่ท่านคิดว่าจะเพิ่มเติมในการเตรียมความพร้อมให้จังหวัดระนอง (7 P's) เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1 แหล่งท่องเที่ยว, สถานที่ท่องเที่ยว, วัฒนธรรม หรือสิ่งที่สามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ (Product) ของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้างที่สามารถเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว อยู่ในพื้นที่ใด

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนภาครัฐ ได้กล่าวว่า โดยส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนองจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แต่ละแห่งไม่ห่างกันมากนัก สามารถเที่ยงชมให้จบภายในหนึ่งวันได้ สำหรับแหล่งน้ำแร่ร้อนก็มีกระจายตัวอยู่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละอุ่น อำเภอเมือง และอำเภอกะเปอร์ แต่จะมีที่ได้รับความนิยมได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง บ่อน้ำร้อนหาดยาย เป็นต้น นอกจากนี้มีชายหาดที่อยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติ ในส่วนผู้แทนภาคเอกชน ได้กล่าวว่า จังหวัดระนองยังขาดการเตรียมความพร้อมและมาตรฐานในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารสาธารณะ ป้ายสื่อความหมาย 2 ภาษา ยังไม่ได้มีการส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของการท่องเที่ยว นักวิชาการท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า ระนองมีแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวมากมายที่รองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ ระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นเมืองที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้แทนชุมชน ได้กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของระนองนั้นมีความหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต แต่ยังคงขาดในเรื่องการจัดการขนส่งอย่างเป็นระบบ ไม่ค่อยคำนึงถึงการให้บริการทางการแพทย์และการตรวจสุขภาพก่อนทำกิจกรรม และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพยังไม่มีที่ชัดเจน

ผลสรุปด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมของจังหวัดระนอง มีสิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดระนองที่สามารถเป็นยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าทางการท่องเที่ยวสามารถนำมาเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย จังหวัดระนองมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่มีคุณภาพดีระดับโลก กระจายตัวอยู่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละอุ่น อำเภอเมือง และอำเภอกะเปอร์ แต่จะมีที่ได้รับความนิยมได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง บ่อน้ำร้อนหาดยาย เป็นต้น นอกจากนี้มีชายหาดที่อยู่ในความดูแลของอุทยาน

แห่งชาติ แหล่งน้ำแร่ร้อนของจังหวัดระนองส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวและเพื่อการอุปโภค สามารถนำมาอาบหรือแช่ได้ เพราะไม่มีสารละลายหรือแร่ธาตุที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีสรรพคุณในการบำบัดรักษาโรค ที่สำคัญคือ ไม่มีกลิ่นกำมะถัน สามารถนำมาบริโภคได้เมื่อผ่านการกรองที่ถูกต้อง เป็นที่นิยมอย่างมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่ห่วงใยในสุขภาพ โดยการอาบน้ำแร่หรือแช่น้ำร้อนที่จังหวัดระนองจะมีบรรยากาศที่หลากหลาย เช่น การแช่น้ำแร่ท่ามกลางธรรมชาติ หรือการแช่แบบจากตู้ซึ่ในสปาและโรงแรมหรู เพราะมีการเปิดสัมปทานน้ำแร่เพื่อส่งเสริมภาคพาณิชย์ และการกระจายรายได้ลงสู่ท้องถิ่น

2. เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ควรค่าแก่การอนุรักษ์และหวงแหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในเขตเทศบาลเมืองระนอง คือ ศาลหลักเมืองระนอง, อนุสาวรีย์เจ้าเมืองระนอง (คอซู้เจียง ณ ระนอง), อนุสาวรีย์ ร.5, พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง), เนินประวัติศาสตร์, หอพระ 9 เกจิ, จวนเจ้าเมืองระนอง, และถนนนามพระราชทาน 10 สาย

3. ระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นเมืองที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีอยู่ 7 อย่าง หรือ 7 S ดังนี้

1) **Sea** พื้นที่ของจังหวัดระนองอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ และน้ำทะเลที่สวยงาม มีอนุภูมิภาคที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว และเล่นน้ำทะเล และเป็นแหล่งดำน้ำซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว

2) **Sand** ระนองเป็นจังหวัดชายฝั่งอันดามัน ทำให้มีหาดทรายเป็นจำนวนมาก และหาดส่วนใหญ่มีความสวยงาม ทรายขาวละเอียดสะอาดกระจายอยู่ในจังหวัด เช่น หมู่เกาะระนอง หาดบางเบน

3) **Sun** ด้วยพื้นที่ของจังหวัดระนองอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ให้พื้นที่ของจังหวัดระนองเหมาะแก่การอาบแดด จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดค่อนข้างมาก

4) **Spring and Spa** จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านแหล่งน้ำแร่ร้อน ทำให้ได้ชื่อว่า “เมืองแห่งการท่องเที่ยวสปาเพื่อสุขภาพ”

5) **Sanctuary of Wildlife and Biodiversity** ในเขตพื้นที่จังหวัดระนองเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหลายแห่ง โดยเฉพาะมีป่าชายเลนในพื้นที่สงวน

ชีวมณฑล ซึ่งนับว่าเป็นป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทยและของโลก เป็นป่าชายเลนที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทั่วโลก ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าชายเลนแห่งแรกของโลก โดยมีชื่อว่า พื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง (Ranong Biosphere Reserve) มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงทั้งประเภทพืชพันธุ์ที่หายาก คือ พลับพลึงธาร

**6) Spiritual Enlightening** จังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา แหล่งปฏิบัติพัฒนาคุณธรรม และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจไม่ส่งผลด้านเศรษฐกิจในระดับสูง แต่จะส่งผลเชิงภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดในการเป็น “Wellness Destination”

**7) Scenery of two Oceans** ในบริเวณจังหวัดระนองมีส่วนแคบที่สุดของคาบสมุทรลพบุรีพาดผ่านและมีตำแหน่งที่สามารถมองเห็นทะเลได้ 2 ฝั่ง คือ มองเห็นมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ได้ ณ จุดเดียว บริเวณดังกล่าวอยู่บนยอดเขาแดนในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เป็นสันเขาแบ่งเขตจังหวัดชุมพรและระนอง ลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ประกอบกับความสมบูรณ์ของผืนป่าในเขตอุทยาน จึงทำให้บริเวณดังกล่าวมีศักยภาพพิเศษด้านการท่องเที่ยว

ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ พบว่าจังหวัดระนองยังขาดการเตรียมความพร้อมและมาตรฐานในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารสาธารณะ บำบัดสื่อความหมาย 2 ภาษา ยังไม่ได้มีการส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพรูปแบบอื่น ที่พักรวมและบริษัทนำเที่ยวที่ได้มาตรฐานมีจำนวนน้อย ไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการเหมือนอย่างจังหวัดอื่น ๆ ไม่มีการจัดการการขนส่งอย่างเป็นระบบ ไม่ค่อยคำนึงถึงการให้บริการทางการแพทย์และการตรวจสุขภาพก่อนทำกิจกรรม และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพยังไม่มีความชัดเจน

**3.2 ราคา (Price) ค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว อาหาร ของฝาก ค่าจอดรถ เป็นต้น ภายในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความเหมาะสมหรือไม่**

ผู้ให้ข้อมูลตัวแทนภาครัฐท่านหนึ่งกล่าวว่า หากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดูแลโดยส่วนราชการ เช่น อุทยานแห่งชาติ ก็จะมีการกำหนดราคาให้เป็นไปตามระเบียบของอุทยานอยู่แล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ก็มีความเหมาะสมตามสภาพของจังหวัดระนอง ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชน กล่าวว่า ราคาสินค้าและบริการของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนองเหมาะสม แต่ยัง

มีในบางส่วนที่เป็นของเอกชนอาจจะไม่มีการกำหนดราคาที่เป็นมาตรฐาน ในส่วนของผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายก็มีความเหมาะสมตามสภาพของจังหวัดระนองอยู่แล้ว ผู้แทนฝ่ายวิชาการท่านหนึ่งกล่าวว่า ระนองยังขาดการรวมแพ็คเกจที่หลากหลายและค่าบริการที่เหมาะสมในการบริการ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ค่าบริการมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ด้านราคา (Price) ในจังหวัดระนอง มีธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอยู่หลายอย่าง อาทิเช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านค้า เบ็ดเตล็ด ร้านของฝากของที่ระลึก ฯลฯ หากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดูแลโดยส่วนราชการ ค่าใช้จ่ายต่อคนในการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม เช่น อุทยานแห่งชาติ ก็จะมีการกำหนดราคาให้เป็นไปตามระเบียบของอุทยานอยู่แล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ก็มีความเหมาะสมตามสภาพของจังหวัดระนอง

ปัญหาด้านราคา คือ สถานประกอบการเช่น สบายยังไม่มีการกำหนดราคา ค่าบริการแบบแพ็คเกจที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้บริการเพิ่มขึ้น และสามารถเลือกได้ตามความต้องการ

**3.3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) นักท่องเที่ยวสามารถดูข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้จากแหล่งใดมีที่ใดบ้าง**

ผู้แทนภาครัฐท่านหนึ่งกล่าวว่า นักท่องเที่ยวสามารถที่จะดูข้อมูลการท่องเที่ยวได้จากหน่วยงานราชการ เช่น อบจ. สำนักงานเทศบาลเมืองระนอง ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม หรือแม้แต่พี่น้องประชาชนชาวระนอง ผู้ประกอบการภาคเอกชนท่านหนึ่งกล่าวว่า ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือการเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ยังไม่สะดวกนัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวขาดการประสานงานและไม่มีมาตรฐานในการให้บริการ รวมทั้งไม่มีจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้แทนชุมชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า ควรมีช่องทางการจัดจำหน่าย ให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ ระหว่างเขตพื้นที่อำเภอเมืองกับแหล่งท่องเที่ยวในต่างอำเภอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลทางเว็บไซต์ของจังหวัดระนองเป็นหลัก นักวิชาการท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่า ในปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวนั้นสะดวกและง่าย จังหวัดระนองควรมีการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย ทางสื่อโซเชียล และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เรื่อย ๆ รวมถึงการมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่คอยให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทั้งภายในตัวอำเภอเมืองและต่างอำเภอ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ในจังหวัดระนอง พบว่า ภาพรวมด้านการเข้าถึงข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย ทำเลที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่เขตอำเภอเมืองได้ แต่ช่องทางการจำหน่ายและการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยังไม่สะดวกนัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวขาดการประสานงานและไม่มีมาตรฐานในการให้บริการ รวมทั้งไม่มีจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ควรพิจารณาช่องทางการจัดจำหน่าย ให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ ระหว่างเขตพื้นที่อำเภอเมืองกับแหล่งท่องเที่ยวในต่างอำเภอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสินค้า และบริการทางการท่องเที่ยวได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น อาทิ เช่น การกระจายหรือเพิ่มช่องทาง การจัดจำหน่ายให้มากขึ้นในทุกพื้นที่ ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ จัดให้มีผู้รับชอบ ด้านการจัดจำหน่ายโดยตรง หรือมีตัวแทนการจัดจำหน่าย หน่วยงานราชการ เช่น อบจ. สำนักงานเทศบาลเมืองระนอง ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว ที่พัก โรงแรม หรือแม้แต่ประชาชนชาวระนอง

### 3.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองสามารถทำได้บ้าง

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนภาคเอกชนได้กล่าวว่า ระนองควรจะมีการส่งเสริมการตลาดโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในงานประจำหรืองานประเพณีของจังหวัด การออกบูธทั้งในและต่างจังหวัด การใช้สื่อโซเชียลส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้แทนชุมชนท่านหนึ่งกล่าวว่า ควรมีการออกบูธนำเสนอสินค้าทางด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นจังหวัดระนอง และการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ที่จะเป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้แทนภาครัฐได้ให้ข้อมูลว่า การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวระนอง ได้มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอยู่เรื่อย ๆ โดยการนำบล็อกเกอร์ท่องเที่ยวมาประชาสัมพันธ์ และในการสนับสนุนกิจกรรมในงานท่องเที่ยวต่าง ๆ นักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวว่าการส่งเสริมการตลาดนั้นทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีวิธีการส่งเสริมการตลาดอยู่หลากหลายช่องทาง อยากจะให้เพิ่มในส่วนของการนำเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น เช่น การแต่งกายเสน่ห์ของภาษาที่นำเสนอ ฐานกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน ศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านอาหารพื้นถิ่น มาทำให้การนำเสนอมีความน่าสนใจ สามารถสร้างความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ไม่ซ้ำใคร

ผลสรุปการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองนั้นควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในงานประจำหรืองานประเพณีของจังหวัด การออกบูธทั้งในและต่างจังหวัด การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด

การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางด้านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ รวมถึงการออกบูธนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นจังหวัดระนอง และการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ที่จะเป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัด เช่น การจัดเทศกาลดนตรี (Music Festival) ณ ภูเขาหญ้า

รวมถึงการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ก็มีความเหมาะสม แต่ด้านการนำเสนอข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และกระตุ้น ความสนใจจากนักท่องเที่ยว นั้น ยังไม่ค่อยเหมาะสมนัก ภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง และการกระตุ้นการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ดังนั้น ควรมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยว กิจกรรมส่งเสริมการตลาด และสื่อการเสนอให้เข้ากับบริบทพื้นที่ชุมชน และนำเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น เช่น การแต่งกายเล่นหูกของภาษาที่นำเสนอ ฐานกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน ศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน อาหารพื้นถิ่น ฯลฯ มาทำให้การนำเสนอมีความน่าสนใจ สามารถสร้างความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ไม่ซ้ำใคร เพื่อให้ยุทธศาสตร์ด้านนี้สามารถกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

### 3.5 ด้านบุคคล (People) หรือบุคลากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง จะมีวิธีการพัฒนาบุคลากรในด้านใดบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชนท่านหนึ่งกล่าวว่า จังหวัดระนองควรมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบริการในพื้นที่ทุกภาคส่วน ทั้งด้านบุคลิกภาพ การต้อนรับและการบริการ การสื่อสาร การใช้ภาษา มาตรฐานฝีมือตามตำแหน่งงาน เทคนิคการปฏิบัติการ ทางด้านผู้แทนภาครัฐท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า จังหวัดระนองนั้นได้มีการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวอยู่เรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมมัคคุเทศก์ การจัดสรรงบประมาณอบรมด้านความปลอดภัย รวมถึงการฝึกอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ในการพัฒนาบุคลากรนั้น จังหวัดได้เห็นความสำคัญในสิ่งนี้เป็นอย่างมากเพื่อให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพในการรองรับการท่องเที่ยว ตัวแทนชุมชนท่านหนึ่งกล่าวว่าพนักงานให้บริการยังต้องพัฒนา มีคุณสมบัติให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเนื่องจากไม่มีองค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและประสานงานโดยเฉพาะ ทำให้การประสานงานล่าช้าและการกระจายข้อมูลไม่ทั่วถึง ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนนักวิชาการท่านหนึ่ง กล่าวว่าควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะทางด้านภาษา เน้นในเรื่องภาษาพม่า เนื่องจากระนองเป็นจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเมียนมา การท่องเที่ยวไปยังประเทศ

เมียนมาสามารถที่จะเดินทางไปได้สะดวก บุคคลากรควรมีความรู้ทางด้านภาษาพม่าเพิ่มขึ้นมา และทักษะในด้านการให้บริการหรือการเป็นเจ้าของที่ดี

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านบุคลากร (People) การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ รวมทั้งมีทักษะ ความรู้ และความสามารถ ในการปฏิบัติงาน พนักงานให้บริการยังต้องพัฒนามีคุณสมบัติให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเนื่องจากไม่มีองค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและประสานงานโดยเฉพาะ ทำให้การประสานงานล่าช้าและการกระจายข้อมูลไม่ทั่วถึง อีกทั้งผู้ประกอบการท่องเที่ยวส่วนมากเน้นการท่องเที่ยวทางทะเลมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดที่ทำหน้าที่รวบรวม จัดทำเอกสาร และประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน

เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบริการในพื้นที่ทุกภาคส่วน ทั้งด้านบุคลิกภาพ การต้อนรับ และการบริการ การสื่อสาร การใช้ภาษา มาตรฐานฝีมือตามตำแหน่งงาน เทคนิคการปฏิบัติการ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพได้มาตรฐานตามวิชาชีพ และเป็นบริการที่เหนือความคาดหวัง อันจะนำไปสู่การสร้าง ความประทับใจ ความพึงพอใจ การแนะนำบอกต่อ รวมถึงการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในครั้งต่อไป ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทุกอำเภอ

**3.6 ลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation) ของแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองน่าดึงดูดใจอย่างไร การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมเพียงใด ควรจะปรับปรุงอย่างไร**

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนชุมชน ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บางแหล่งยังมีการเข้าถึงที่ลำบากและค่อนข้างที่จะเป็นอันตราย ควรมีการปรับปรุงถนนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในดีขึ้น และมีการสร้างเหล็กกั้นริมทาง ผู้แทนภาครัฐ ได้กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดในเรื่องของห้องสุขาที่คอยไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว บางแหล่งท่องเที่ยวมีห้องสุขาแต่ขาดการดูแลรักษาหรือขาดผู้ที่รับผิดชอบทำให้เสื่อมโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ผู้ประกอบการภาคเอกชนท่านหนึ่งกล่าวว่า ในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการดูแลรักษา มีพนักงานที่คอยให้บริการไม่เพียงพอ และข้อความสื่อสารไม่ค่อยมี

ภาษาอังกฤษ และป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยเกินไปแต่ด้านการฟื้นฟูและดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึงทุกพื้นที่ ด้านนักวิชาการท่านหนึ่งให้ข้อมูลว่า ควรเสริมสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวและมีมาตรการให้แก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนปฏิบัติร่วมกัน ในลักษณะการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่ควรที่จะอาศัยแต่ให้ภาครัฐฟื้นฟูและดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ จะทำให้เกิดความล่าช้าในการดูแลและรักษา อีกทั้งไม่สามารถนำมาสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว

ดังนั้นสรุปข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนอง มีทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวสวยงามและเหมาะสม มีความเป็นธรรมชาติสูงด้วยเป็นเมืองที่ล้อมรอบไปด้วยภูเขาและทะเล ทำให้เป็นสิ่งที่ดึงดูดทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนอง

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งยังมีการเข้าถึงที่ลำบากและค่อนข้างที่จะเป็นอันตราย ควรมีการปรับปรุงถนนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในดีขึ้น และมีการสร้างหลักกั้นริมทาง

สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดในเรื่องของห้องสุขาที่คอยไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว บางแหล่งท่องเที่ยวมีห้องสุขาแต่ขาดการดูแลรักษาหรือขาดผู้ที่จะรับผิดชอบทำให้เสื่อมโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ควรมีหน่วยงานเข้าไปกำกับดูแลในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวให้มีห้องสุขาที่คอยให้นักท่องเที่ยวไว้ใช้บริการ

แต่พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวขาดการดูแลรักษา พนักงานให้บริการไม่เพียงพอและทั่วถึง และข้อความสื่อสารไม่ค่อยมีภาษาอังกฤษ และป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยเกินไปแต่ด้านการฟื้นฟูและ ดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึงทุกพื้นที่ ดังนั้น ควรมี การจัดโครงการเสริมสร้างจิตสำนึกทาง การท่องเที่ยวและมีมาตรการให้แก่นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ปฏิบัติร่วมกัน ในลักษณะการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว หากจะอาศัยแต่ให้ภาครัฐฟื้นฟูและดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ ก็เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของประเทศชาติ อีกทั้งไม่สามารถนำมาสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวอีกด้วย

**3.7 กระบวนการ (Process) ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ**  
ก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง เช่น การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว มีการควบคุม ดูแล และประเมินผลในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักวิชาการทางการท่องเที่ยวท่านหนึ่งกล่าวว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการพัฒนางานที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทกระบวนการบริการ และบริบทของพื้นที่ อีกทั้งต้องมีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านนี้ อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาระบบงานให้มีความคล่องตัวและรวดเร็ว ในด้านตัวแทนภาครัฐกล่าวว่า ภาครัฐสนับสนุนในด้านการออกกฎระเบียบและข้อยึดถือปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามกันอย่างเคร่งครัดได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ด้านการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว นับเป็นจุดแข็งอีกอย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงการมาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสูง ผู้แทนชุมชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า การนำเที่ยวหรือการกำหนดเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง ควรมีการควบคุมดูแล และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สืบค้นข้อมูลในการท่องเที่ยวและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างง่าย ในส่วนผู้ประกอบการเอกชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นั้นทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และคอยมีภาครัฐที่คอยสนับสนุน และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว บริษัททัวร์ รวมถึงในเรื่องของราคาที่ใช้บริการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่ากระบวนการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การนำเที่ยวหรือมีการกำหนดเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง มีการไปประชาสัมพันธ์หน้าเคาเตอร์โรงแรมต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง

ด้านกฎระเบียบและข้อยึดถือปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ด้านการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว นับเป็นจุดแข็งอีกอย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงการมาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสูง แต่ในด้านการบริหารจัดการที่ดีและสะดวกต่อการท่องเที่ยว ไม่มีแผนผังการให้บริการที่ชัดเจน ควรมีการอบรมภาษาต่างประเทศ และกำหนดบทบาทของพนักงานที่ชัดเจน และไม่มีการรับฟังข้อเสนอ แนะนำอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการพัฒนางานที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบท กระบวนการบริการ และบริบทของพื้นที่ อีกทั้งต้องมีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านนี้ อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาระบบงานให้มีความคล่องตัวและรวดเร็ว ยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการบริการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

#### 4. จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง

ผู้แทนภาครัฐท่านหนึ่งกล่าวว่า ระนองมีจุดแข็งดังนี้ 1.พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็กไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงได้ง่าย 2.องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่อยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองระนอง 3.ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมีบริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของจังหวัด

ผู้แทนภาคเอกชนท่านหนึ่งกล่าวว่า ระนองมีจุดแข็งดังนี้ 1.ระนองมีแหล่งน้ำเก่าแก่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานานได้รับการทดสอบแล้วว่าเป็นแหล่งน้ำแร่ที่มีคุณภาพดีที่สุดในประเทศ และมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาใช้ประโยชน์ 2.มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี 3.จังหวัดระนองมีการเดินทางและการเข้าถึงได้ง่าย

นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวท่านหนึ่งกล่าวว่า ระนองมีจุดแข็งดังนี้ 1.ทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติสูง 2.ความหลากหลายทางการท่องเที่ยว 3.การเดินทางเข้าถึงที่สะดวกไม่ซับซ้อน 3.ที่พักของระนองมีหลากหลายพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยว

ผู้แทนชุมชน ได้กล่าวว่า ระนองมีจุดแข็งดังนี้ 1.ระนองเป็นจังหวัดเล็ก ๆ ไม่ซับซ้อนในการเดินทาง 2.ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมีความหลากหลายทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ 3.มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถเที่ยวได้ทั้งปี 4.ชุมชนมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม สามารถสรุปข้อมูลออกมาได้ดังนี้

##### 4.1 พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงสะดวก

**ระนอง** เป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน หรือมหาสมุทรอินเดีย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 568 กิโลเมตร มีพื้นที่ 2,061,278 ไร่ ระนองยังเป็นที่ตั้งของคอคอดกระหรือกิวกระ ซึ่งเป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู ระยะทาง 47 กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ จังหวัดระนองมีรูปร่างเรียวยาวและแคบ โดยมีส่วนที่ยาวที่สุดยาวประมาณ 169 กิโลเมตร และส่วนที่กว้างที่สุด 44 กิโลเมตร ส่วนที่แคบที่สุดของจังหวัดอยู่ในอำเภอกะบุรี มีความกว้างเพียง 9 กิโลเมตร เท่านั้นซึ่งถือเป็นส่วนที่แคบที่สุด

จังหวัดระนองมีการบริการในการคมนาคมขนส่ง และการเดินทางทั้งภายนอกและภายในพื้นที่จังหวัด ด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

- ทางบก โดยมีเส้นทางคมนาคมที่ใช้ในการสัญจรติดต่อ และเชื่อมโยงการขนส่งสินค้า ผลผลิต โดยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ 4 (เพชรเกษม) ตัดผ่านทั้ง 5 อำเภอ ถนนทางหลวงจังหวัด หมายเลข 4006 (ราชกรูด-หลังสวน) หมายเลข 4002 (ละอุ่น-สวี) และถนนที่ใช้ติดต่อภายในจังหวัดซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของทางหลวงชนบท จำนวน 21 สาย ระยะทาง 250 กิโลเมตร อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง จำนวน 46 สาย ระยะทาง 75 กิโลเมตร

- ทางอากาศ จังหวัดระนองมีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม มีอาคารที่พักผู้โดยสารพื้นที่ รวม 4,000 ตารางเมตร ขนาดทางวิ่ง 45 X 2,000 เมตร สามารถรองรับขนาดเครื่องบิน B777 ได้ จำนวน 3 ลำ ปัจจุบันมีบริษัทนกแอร์ และบริษัทแอร์เอเชีย มาเปิดทำการบินเส้นทาง เส้นทางดอนเมือง - ระนอง วันละ 2 เที่ยวบิน

- ทางน้ำ จังหวัดระนองมีท่าเทียบเรือ แยกประเภทได้ ดังนี้

1) ท่าเทียบเรืออเนกประสงค์ (ท่าเรือระนอง) เพื่อใช้ในการขนส่งสินค้า ซึ่งอยู่ในความ รับผิดชอบของท่าเทียบเรือแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม จำนวน 1 แห่ง

2) ท่าเทียบเรือประมง เพื่อใช้ในการขนส่งผลผลิตทางการประมง จำนวน 1 แห่ง

3) ท่าเทียบเรือสำหรับการเดินทางของประชาชนและนักท่องเที่ยว จำนวน 2 แห่ง

เส้นทางคมนาคมภายในจังหวัด มีถนนลาดยางของทางหลวงแผ่นดินทางหลวงจังหวัดสามารถติดต่อกันได้สะดวกทุกอำเภอ และถนนคอนกรีตเสริมเหล็กของเทศบาลเมืองระนอง จำนวน 13 สาย คือ ท่าเมือง, เรืองราษฎร์, ชาติเฉลิม, เพิ่มผล, ชลระอุ, ลูวัง, กำลังทรัพย์, ดับคดี, ทวีสินค้า, ผาดาด, ราษฎร์พาณิชย์, กิจผดุง และบำรุงสถานที่ที่สามารถติดต่อกันได้สะดวกในเขตเทศบาลเมืองระนอง

การเดินทางภายในจังหวัดระนองจะมีรถสองแถวบริการในเขตเทศบาลเมือง และวิ่งรอบเมืองไปบ่อน้ำร้อน การเดินทางระหว่างต่างอำเภอของจังหวัดระนองมีรถสองแถวขนาดใหญ่เป็นพาหนะหลักหรืออาจจะไปใช้บริการรถโดยสารที่วิ่งระหว่างจังหวัดที่สถานีขนส่ง มีบริการให้เช่ารถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์สำหรับผู้ต้องการความเป็นส่วนตัว หรืออาจจะเช่าเหมารถตู้พร้อมคนขับสำหรับผู้ที่มาเป็นหมู่คณะ

นอกจากนั้นการเดินทางจากจังหวัดระนองไปจังหวัดใกล้เคียง สามารถขึ้นรถที่สถานีขนส่งจังหวัดระนอง ซึ่งมีรถโดยสารประจำทางไปยังชุมพร หลังสวน สุราษฎร์ธานี ตะกั่วป่า และภูเก็ต

การเดินทางทางน้ำไปเกาะช้างและเกาะพยาม ช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเกาะเป็นช่วงเดือนมกราคม - เมษายน เพราะเป็นช่วงที่ไม่มีมรสุม

**4.2 องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในเขตพื้นที่และต่อเนื้อที่ที่หลากหลาย และคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่อยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองระนอง**

จังหวัดระนอง มีภูมิทัศน์ปกคลุมด้วยป่าเขา และติดกับฝั่งทะเลอันดามันหรือมหาสมุทรอินเดีย ทรัพยากรทางธรรมชาติจึงเปี่ยมล้นไปด้วยมนต์เสน่ห์ที่ตราตรึงใจเหล่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ อีกทั้งความหลากหลายของลักษณะแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นเชิงธรรมชาติ เชิงสุขภาพหรือเชิงประวัติศาสตร์ก็นับได้ว่าน่าอัศจรรย์ใจเมื่อได้มีโอกาสไปเยือนอย่างยิ่ง

ในเขตเทศบาลเมืองระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงมากมาย เช่น น้ำแร่ร้อนธรรมชาติ ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะรักษะวาริน ห่างจากเทศบาลเมืองระนองไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 4005 (ถนนชลระอุ) ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำแร่ร้อนแห่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีกำมะถันเจือปน จึงมีความบริสุทธิ์ มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูง 65 องศาเซลเซียส มีแร่ธาตุที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อร่างกาย เทศบาลเห็นความสำคัญจึงพัฒนาศักยภาพของแหล่งน้ำแร่แห่งนี้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองโดยการก่อสร้างระบบกระจายน้ำแร่ร้อน เพื่อให้บริการประชาชน กระจายน้ำแร่ร้อนให้แก่โรงพยาบาลของรัฐสำหรับบำบัดรักษาผู้ป่วย ตลอดจนจนกระจายน้ำแร่ร้อนให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน เช่นธุรกิจโรงแรม สปา เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วิถีชุมชน ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการที่จังหวัดได้ทำการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยตลาดภายในประเทศภายใต้แคมเปญ **“รักนะ ระนอง”** มีแนวคิดในการสร้างความทรงจำในการเดินทางของนักท่องเที่ยวให้เกิดความรักและความผูกพันกับจังหวัดเล็ก ๆ แต่น่ารักอย่างจังหวัดระนอง และโครงการ **“12 เมืองต้องห้าม...พลาด Plus”** ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น โดยเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงอย่าง

จังหวัดชุมพร เน้นโปรโมทการท่องเที่ยวทางทะเล การเที่ยวเกาะแก่งต่าง ๆ เช่น เกาะพยาม เกาะช้าง การเที่ยวชมสวนกาแฟแหล่งผลิตโรบัสต้าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย วิธีการผลิตกาแฟ พร้อมนั่งจิบกาแฟหอมกรุ่น จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมาแล้วต้องหลงรัก ส่งผลให้ปริมาณนักท่องเที่ยวและรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

#### 4.3 มีแหล่งน้ำเก่าแก่มี่ชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานานได้รับการทดสอบแล้วว่าเป็นแหล่งน้ำแร่ที่มีคุณภาพดีที่สุดในประเทศ และมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาใช้ประโยชน์

บ่อน้ำแร่ร้อนสวนสาธารณะรักษะวารินเป็นบ่อน้ำร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ที่มีอยู่ 3 บ่อคือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูกสาว โดยทั้ง 3 บ่อ มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส สามารถใช้ดื่มและอาบได้มีประโยชน์แก่ร่างกายในแง่การบำบัดรักษา นอกจากนี้ยังถือเป็นบ่อน้ำบริสุทธิ์จึงเป็นแหล่งที่นำไปผ่านพิธีพุทธาภิเษกเป็นน้ำพระพุทธรูปมนต์ในพิธีเฉลิมฉลองพระราชสมโภชครบ 5 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ บริเวณใกล้เคียง บ่อน้ำร้อนได้จัดเป็นสวนสาธารณะรักษะวาริน ซึ่งเป็นนามที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมพระราชชนนี ได้พระราชทานไว้เมื่อเสด็จมาประพาสจังหวัดระนอง เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2510 รักษะวาริน มีความหมายว่าน้ำที่ใช้รักษาโรคได้ สำหรับภายในบริเวณสวนสาธารณะมีศาลาที่พักและบ่อน้ำร้อนไว้บริการนักท่องเที่ยว

สวนสาธารณะรักษะวาริน (บ่อน้ำแร่ร้อน) เทศบาลเมืองระนองเปิดให้บริการแช่น้ำร้อน ประเภทแช่เท้า แช่ตัว และบริการลานนอน ตั้งแต่เวลา 05.00-21.00 น.โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ เพื่อเป็นประโยชน์สาธารณะ และการจัดสรรน้ำแร่ร้อนสำหรับสัมปทาน การให้เช่าพื้นที่ อาคารสิ่งก่อสร้างตลอดจนการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวและบรรยายให้ความรู้แก่คณะทัศนศึกษา ศึกษานจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันการศึกษาทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

#### 4.4 มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี

เทศบาลเมืองระนองจัดให้มีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปีและได้รับผลการตอบรับดีมาโดยตลอด คือ ถนนคนเดินเมืองระนอง เทศกาลตรุษจีนเรื่องราษฏร์ เทศกาลอาบน้ำแร่และระนอง การอบรมอาสาสมัครนำเที่ยว เป็นต้น โดยเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นหรือในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นหรือปัญหาที่เคยพบเจอ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นเจ้าบ้านที่ดีจากการจัดอบรมเจ้าบ้านน้อยเมืองระนอง เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านทักษะความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว สร้างความพร้อมในการให้บริการ

ผู้บริหารของเทศบาลเมืองระนองให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวมา โดยตลอดมีการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลและจัดหางบประมาณจากหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว จัดระเบียบ ความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ เปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตามความถนัดของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว โดยใน บางครั้งก็เป็นการร่วมมือระหว่างเทศบาลกับหน่วยงานที่ขอใช้พื้นที่เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม มากยิ่งขึ้น เช่นการจัดกิจกรรมแช่น้ำแร่ กินไข่ออนเซ็น ของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด ระนอง และกิจกรรมเพลินเพลงในสวนของกลุ่มอาสาเพลินเพลง ณ สวนสาธารณะรักษะวาริน

#### **4.5 ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมี บริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของ จังหวัด**

จังหวัดระนองนั้นมีที่พักที่คอยให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ อีกทั้งยังมีโฮมสเตย์ของชุมชนที่คอยรองรับนักท่องเที่ยวที่ เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละอำเภอที่อยู่ในจังหวัดระนอง

### **5. จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weakness) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมี อะไรบ้าง**

ผู้แทนภาคเอกชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า จุดอ่อนการท่องเที่ยวของระนองนั้น เส้นทาง การคมนาคมในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บางเส้นยังไม่มีปรับปรุงหรือได้รับการ พัฒนา รวมถึงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัด และไม่มี หน่วยงานเฉพาะดูแลในเรื่องการตลาดและการประชาสัมพันธ์ และในด้านที่พักจังหวัดระนอง ยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้าที่พัก ในส่วนของนักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวว่า ระนองเป็นจังหวัดที่มีประชากรแฝงจำนวนมากยากต่อการควบคุม ทำให้มีความเสี่ยงทางด้าน สุขอนามัย การแพร่เชื้อโรค รวมถึงความปลอดภัย จังหวัดระนองนั้นพื้นที่ของจระจกในเขต เมืองคับแคบ การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองยังขาดประสิทธิภาพ ส่วนที่พักในจังหวัดระนองขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้า ผู้แทนภาครัฐท่านหนึ่งกล่าว ว่า การบริหารการจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ ข้อจำกัดทาง การเมือง งบประมาณ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารและการตัดสินใจ ส่งผลให้ ประสิทธิภาพ/ขีดความสามารถในการแข่งขันด้อยกว่าเอกชน พื้นที่ช่องทางจระจกในเขตเมือง

ค่อนข้างที่จะคับแคบ ผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่าการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเฉพาะดูแลทั้งระบบ ประกอบกับบุคลากรมีภารกิจหลายด้าน ยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ รวมถึงคนในชุมชนไม่ได้ให้ความสนใจในด้านการท่องเที่ยว เส้นทางในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บางเส้นยังไม่มีปรับปรุง

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลออกมาได้ดังนี้

**5.1 การบริหารจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ ข้อจำกัดทางการเมือง งบประมาณ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารและการตัดสินใจ ส่งผลให้ประสิทธิภาพ/ขีดความสามารถในการแข่งขันด้อยกว่าเอกชน**

ระเบียบราชการที่ติดขัดและขัดข้องรวมถึงการไม่ประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญมาช่วยงาน รวมถึงการขอเพิ่มงบประมาณ การปรับปรุงกฎหมาย และสร้างการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

กลุ่มที่มีเครือข่ายและธุรกิจเชื่อมโยงหลายภาคส่วนของเมืองระนอง มีความต้องการขยายกิจการและเพิ่มความมั่งคั่งจากการทำธุรกิจ มักมีข้อกั่วงวลในด้านกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดต่อธุรกิจ อุปสรรคทางกฎหมายที่กำหนดไม่ให้งานต่างชาติทำงานเฉพาะบางอย่าง เช่น มัคคุเทศก์ด้านฝั่งเมียนมาต้องเป็นชาวเมียนมา เป็นต้น จึงมีความต้องการที่จะลดข้อจำกัดในการสร้างธุรกิจให้เติบโต ต้องการการสนับสนุนทั้งทางตรงและอ้อมจากภาครัฐ เครือข่ายทางธุรกิจ ที่ดินกรรมสิทธิ์ที่หายากในระนอง รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในการออกใบอนุญาตผ่านแดน

**5.2 การบริหารจัดการยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเฉพาะดูแลทั้งระบบ ประกอบกับบุคลากรมีภารกิจหลายด้าน**

ปัญหาในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่า การดำเนินการของภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นได้ เนื่องจากไม่มีองค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและประสานงานโดยเฉพาะ ทำให้การประสานงานล่าช้าและการกระจายข้อมูลไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดที่ทำหน้าที่รวบรวม จัดทำเอกสาร และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความชัดเจน

หัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจด้านการบริการและการท่องเที่ยว คือ ภาคแรงงาน ในสถานประกอบการที่มีความรู้ ความสามารถ และทำหน้าที่ในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า หรือนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ แต่จังหวัดระนองยังขาดแคลนในส่วนนี้ ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้บริหารจากภาครัฐได้กล่าวไว้ว่า ภาคแรงงานในสถานประกอบการของจังหวัดระนอง ไม่ว่าจะเป็นในที่พักแรมร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ร้านกาแฟ แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานคนในท้องถิ่นและไม่ได้มีคุณวุฒิด้านการศึกษาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการบริการ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หากให้ประเมินความพร้อมของแรงงานด้านการท่องเที่ยวและการบริการดังกล่าว มีความรู้ ความสามารถ และบริการอยู่ในระดับดีพอใช้ ยังไม่สามารถเทียบเคียงกับศักยภาพของแรงงานเมื่ออาชีพในสถานประกอบการใหญ่ ๆ ในเมืองท่องเที่ยวหลักอื่น ๆ เช่นภูเก็ต และกระบี่ และสถานประกอบการส่วนใหญ่ของจังหวัดระนองก็บริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ไม่ค่อยมีของนักลงทุนจากภายนอก จึงอาจทำให้การต้อนรับและการบริการบางส่วนมีความเป็นท้องถิ่นอยู่บ้าง

ผู้ใช้แรงงานที่เก่งและมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านการอุตสาหกรรม การบริการ และการท่องเที่ยว ที่เป็นคนพื้นถิ่นโดยแท้ค่อนข้างหายาก เมื่อคนเหล่านั้นสำเร็จการศึกษามักจะไปทำงานที่อื่น ดังนั้นเพื่อให้มีแรงงานที่เพียงพอกับโครงสร้างของสถานประกอบการจึงจำเป็นต้องรับแรงงานที่มีทั่วไปเข้ามาทำงานทดแทน ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้บริหารจากภาคเอกชนได้กล่าวไว้ว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ระดับหัวกะทิของมหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์และทำงานเป็น กลุ่มนี้เมื่อเรียนจบแล้วเขามีทางเลือกที่ดีกว่าก็เลือกไปทำงานอยู่ที่อื่น เช่น จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จนเชื่อว่าสถานประกอบการทุกแห่งในจังหวัดระนอง อยากรับคนที่มีคุณสมบัติที่พร้อม มีทักษะ และสามารถทำงานได้ทันทีตั้งแต่รับเข้า คนแบบนี้เราก็อยากได้มาก เคยทำทุกวิถีทางเพื่อให้เขามาอยู่กับเราโดยยื่นข้อเสนอดี ๆ ให้เขาก็ไม่เอาถูกดึงตัวไปหมด ดังนั้นในสถานประกอบการของเราจึงมีแต่แรงงานที่ไม่ได้เรียนจบสาขาที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่ก็จำเป็นต้องรับเข้ามาเมื่อรับเข้ามาอาจจะเสียเวลาอบรมสอนงาน ฝึกงานโดยมีพี่เลี้ยงควบคุม ให้คำปรึกษาอย่างน้อย 2-3 เดือน ก็จำเป็นต้องทำ ถ้าเราไม่ทำแบบนี้ก็ไม่มีแรงงานที่ทำงานเป็นให้กับสถานประกอบการ พนักงานหรือภาคแรงงานในสถานประกอบการของจังหวัดระนอง ยังขาดทักษะและขาดความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวและการบริการ ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้บริหารจากภาครัฐอีกท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวและการบริการของจังหวัดระนองหากมองในภาพรวมด้านอาคาร ทำเลที่ตั้ง การตกแต่ง และการออกแบบเชิงพื้นที่ถือว่าอยู่ในระดับที่ดีมีมาตรฐาน แต่การบริการของพนักงาน หรือภาคแรงงานในสถานประกอบการยัง

ขาดความเป็นมืออาชีพ ทั้งในส่วนของการต้อนรับ การบริการ การปฏิบัติงานตามหน้าที่ หรือ การให้บริการที่เหนือความคาดหวัง อาทิเช่น การใช้ภาษาสื่อสารกับลูกค้า การกระตือรือร้น เอาใจใส่ลูกค้าอย่างทั่วถึง การอำนวยความสะดวก การบริการ การให้คำแนะนำ รวมถึงการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ให้กับลูกค้า เป็นต้น

กิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดระนอง ที่ได้รับความสนใจจาก นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก คือ การนวด ซึ่งมีทั้งการนวดเพื่อการรักษา และการนวดเพื่อการ ผ่อนคลาย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีบุคลากรผู้ให้บริการที่มีความรู้ความ ชำนาญอย่างแท้จริง ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านการนวดเพื่อการ รักษาและเพื่อการผ่อนคลาย พบว่าในปัจจุบันบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการนวด อย่างแท้จริง ถือว่ายังขาดแคลนอยู่มาก และการอบรมพัฒนาบุคลากรทางด้านนวดที่มีอยู่ ในปัจจุบันจากองค์กรต่าง ๆ ก็ยังไม่สามารถที่จะผลิตบุคลากรได้เพียงพอสำหรับ ให้บริการแก่ นักท่องเที่ยว

นอกจากปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรแล้ว ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรอีก ประการหนึ่ง ที่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่มีความวิตกกังวล และ ต้องการให้มีการปรับปรุง คือ เรื่องความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรผู้ให้บริการ ทั้งนี้ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก จึงต้องการให้บุคลากรได้รับการ พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ เพื่อสามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการชาวต่างประเทศได้และ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องภาพลักษณ์ของบุคลากรด้านการนวดด้วย

จังหวัดระนองยังขาดแคลนบริษัทนำเที่ยว ที่ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มี บริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอ แพคเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการเหมือนอย่างจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งขาดแคลนมัคคุเทศก์ที่จะนำเที่ยวภายในจังหวัดด้วย การประชาสัมพันธ์ด้านการ ท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร โดยยังไม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ ชัดเจนและสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวได้จึงมัก พบว่า บ่อยครั้งที่เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจังหวัดระนองแล้ว ยังไม่ทราบว่ามีสถานที่ ไตบ้างที่ให้บริการด้านการอาบน้ำแร่หรือสปา

**5.3 เป้าหมายการดำเนินงานภาครัฐไม่ได้มุ่งที่ผลกำไรแต่คำนึงถึงผลกระทบ ด้านค่าใช้จ่ายกรอบระเบียบ กฎหมาย และการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุก ภารกิจที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ**

เนื่องจากเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีได้มุ่งหวังให้เกิดผลกำไรในการบริหารจัดการ แต่เป็นการมุ่งเป้าเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำหรือกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่นกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจของชุมชนมากกว่าการจัดหาผลกำไร จึงทำได้เพียงการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน โดยใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโซเชียล เป็นต้น

#### 5.4 มีประชากรแฝงในพื้นที่จำนวนมาก ยากต่อการควบคุม ทำให้มีความเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย การแพร่เชื้อโรค การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย

ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ระนองเพียงจังหวัดเดียวที่สภาพทางภูมิศาสตร์มีชายแดนติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมาทั้งทางบกและทางน้ำ โดยมีพรมแดนทางด้านทิศตะวันตก ติดกับประเทศสหภาพเมียนมา ยาวประมาณ 169 กิโลเมตร ในแนวเหนือ-ใต้ ลักษณะแนวพรมแดน มีทั้งในส่วนที่เป็นดินแดนลำน้ำและน่านน้ำทะเลอันดามัน จังหวัดระนองจึงประสบปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา และสัญชาติบังคลาเทศ บุคคลเหล่านี้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองเพื่อมาอยู่และเป็นแรงงานในจังหวัดระนองและอาศัยจังหวัดระนองเพื่อเป็นทางผ่านไปเป็นแรงงานในจังหวัดอื่น ประเทศอื่น ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงของการค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์แนวโน้มด้านสุขภาพของจังหวัดที่ยังคงเป็นปัญหา คือโรคระบาด และโรคติดต่อจากปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดระนองเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน เพราะแรงงานเหล่านี้เป็นพาหะนำโรคติดต่อที่สำคัญ อาทิ มาลาเรีย อหิวาตกโรค ไข้เลือดออก รวมถึงความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคโปลิโอ โรคติดต่อไวรัสโคโรนา เป็นต้น เนื่องจากแรงงานต่างด้าวบางส่วนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันดีเพียงพอ ทำให้มีการแพร่ระบาดและติดต่ออย่างรวดเร็ว ประกอบกับการขาดแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค เครื่องมือไม่ทันสมัย พื้นที่อยู่ห่างไกลจากการบริการทางการแพทย์

จากปัญหาแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนในพื้นที่ และความมั่นคงโดยรวม เช่น ก่อปัญหาอาชญากรรม ลักขโมย ยาเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น การศึกษา ด้านสาธารณสุข และการแย่งอาชีพคนไทยในการประกอบอาชีพ

## 5.5 พื้นที่ของจราจรในเขตเมืองคับแคบ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน และมีป่าปกคลุมทางทิศตะวันออกของจังหวัด พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก เส้นทางคมนาคมทางรถยนต์เข้าสู่จังหวัดระนองนั้นค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยวไปตามไหล่เขานับตั้งแต่สี่แยกปทุมพร จังหวัดชุมพรไปถึงตัวเมืองจังหวัดระนอง ด้วยระยะทาง 112 กิโลเมตร จึงทำให้การเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวยังไม่สะดวกเท่าที่ควร โดยเฉพาะหากมีการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวและมีการจราจรหนาแน่นมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งภายในจังหวัด ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสำหรับจังหวัดระนองนั้น ในภาพรวมแล้วเส้นทางคมนาคมขนส่งซึ่งเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง ยังคงต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงสภาพของถนนที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงทัศนียภาพระหว่างเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว และภูมิทัศน์ในบริเวณของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดทำป้ายบอกทิศทาง และตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันยังมีอยู่ในปริมาณน้อยและไม่โดดเด่นชัดเจน นอกจากเส้นทางคมนาคมแล้ว ในส่วนของยานพาหนะสาธารณะ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวก็มีความสำคัญเช่นกัน การเดินทางภายในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดระนองสามารถใช้รถสองแถวและรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ซึ่งมีบริการเพียงพอแต่ยังขาดการกำหนดราคาที่เป็นมาตรฐานและการอบรมการบริการที่ดี ส่วนการเดินทางไปยังพื้นที่นอกเขตเทศบาลนั้น ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อาจทำได้โดยการว่าจ้างรถโดยสารแบบเหมาคัน ซึ่งยังมีปริมาณที่ไม่เพียงพอ และสมควรที่จะต้องมีการปรับปรุงเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

## 5.6 ที่พักในจังหวัดระนองยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้ายังที่พัก

จังหวัดระนองนั้นมีชื่อเสียงในด้านของน้ำแร่ธรรมชาติ ที่พักในจังหวัดระนองส่วนใหญ่ยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการภายในโรงแรม มีเพียงแค่ 2 โรงแรมที่มีการให้บริการน้ำแร่ร้อนในโรงแรมได้แก่ โรงแรมทินิตีระนอง และน้ำใสเขาสวยรีสอร์ท ดังนั้นที่พักอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม หรือรีสอร์ท ควรที่จะมีให้บริการ

## 6. การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีโอกาส (Opportunities) ที่จะยกระดับได้หรือไม่

ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐได้กล่าวว่า จังหวัดระนองมุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ การขยายตลาดการ

ท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพมีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนองหลายแห่ง ประกอบกับจังหวัดระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์และยังคงความเป็นธรรมชาติ ภูมิประเทศสวยงาม สภาพแวดล้อมดี สังคมเอื้ออาทร มีประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา รวมถึงมีชายแดนติดกับสหภาพพม่าเหมาะสำหรับการลงทุน

ด้านผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่า ระนองมีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนองหลายแห่ง มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัดถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวของระนองมีโอกาสที่จะยกระดับได้แต่ต้องมีสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นของตัวเอง เพื่อในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการให้ความรู้ในระดับชุมชนในการดูแลรักษา ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการที่ระนองมีชายแดนติดกับสหภาพพม่ากำลังเป็นที่สนใจของนักลงทุนทั่วโลก

นักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวว่ามีโอกาสที่จะยกระดับได้ เพราะการเป็นเมืองปิดของระนองยังคงทำให้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวยังคงมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า ซึ่งกำลังพัฒนาและเป็นที่สนใจของนักลงทุนทั่วโลก มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการด้านเอกชนได้กล่าวว่า กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติ บำบัดกำลังเป็นที่นิยมและมีแนวโน้มเติบโตสูง รวมถึงในด้านของยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์เทศบาลเมืองระนองที่เน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่เอาใจใส่ต่อการดูแลสุขภาพมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคต่าง ๆ การท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อคลายความเครียดและปัญหาโรคภัยต่าง ๆ ที่หันมาพึ่งพาการรักษาโดยวิถีทางธรรมชาติ ส่งผลให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมด้านนี้ ระนองมีชายแดนติดกับสหภาพพม่าเหมาะสำหรับการลงทุน และมีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการท่องเที่ยว

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปออกมาได้ดังนี้

**6.1 จังหวัดระนอง มุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ การขยายตลาดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**

กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness tourism) กำลังขยายตัวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว (niche market) ที่รักในสุขภาพ เมื่อพิจารณาจากกระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก และนโยบายใน

ระดับชาติแล้ว หลายปีที่ผ่านมาทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนองดูเหมือนว่าไม่สามารถก้าวข้ามการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแคในระดับจังหวัด และยังห่างไกลจากเป้าหมายเมื่อนำไปเทียบกับจังหวัดใกล้เคียงคือจังหวัดภูเก็ต และกระบี่ที่โด่งดังไปไกลในระดับโลก แต่สิ่งที่ทำให้ระนองแตกต่าง และเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นคือความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย และยังคงความเป็นธรรมชาติไว้มากโดยเฉพาะน้ำแร่/น้ำพุร้อน

จากศักยภาพและแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้น จังหวัดระนองโดยการนำของผู้ว่าราชการจังหวัดและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ร้อนจังหวัดระนองร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับเอเชีย (Wellness City of Asia) โดยมีเป้าหมายแรกของการประสบความสำเร็จคือการเป็นเมืองน้ำแร่ต้นแบบของประเทศ โดยการใช้ศักยภาพของแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีอยู่หลายแห่งกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ภายในจังหวัด อยู่ในความดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors) ประการแรกคือเราต้องมีความมั่นใจในตัวสินค้าของเรา นั่นก็คือน้ำแร่นั้นจังหวัดระนองโดยความร่วมมือของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขได้ลงพื้นที่จังหวัดระนองเพื่อตรวจคุณภาพของแหล่งน้ำแร่ที่สำคัญของจังหวัด ซึ่งผลการตรวจสอบทั้งในทางกายภาพ เคมี และชีววิทยาพบว่าน้ำแร่ร้อนของจังหวัดระนองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้โดยไม่มีผลกระทบในเชิงสุขภาพ นั่นย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการใช้บริการ และเพื่อให้มาตรฐานของน้ำแร่จังหวัดระนองสามารถรันตีได้ถึงคุณภาพในระดับเอเชียตามเป้าหมายที่วางไว้ จังหวัดระนองได้จัดส่งตัวอย่างน้ำแร่จากแหล่งน้ำแร่ร้อนที่สำคัญของจังหวัด จำนวน 5 แห่ง ให้สมาคมออนเซนประเทศญี่ปุ่นที่ถือว่าเป็นประเทศชั้นนำเรื่องน้ำแร่ตรวจสอบคุณภาพน้ำอีกทางหนึ่งด้วย และเมื่อน้ำแร่มีคุณภาพและมาตรฐานแล้ว ปัจจัยแห่งความสำเร็จประการต่อไปคือการพัฒนาหรือปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งน้ำแร่ร้อนที่สำคัญๆ ของจังหวัด โดยแต่ละแหล่งนั้นจะมีลักษณะและแนวคิดในการพัฒนาที่แตกต่างกันไป (Conceptual Design) เช่น แหล่งน้ำแร่ร้อนสวนสาธารณะรักษะวาริน ที่ปัจจุบันเปิดให้บริการแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในรูปแบบสาธารณะ (Public Service) ก็จะยกระดับในเรื่องของมาตรฐานการให้บริการมากยิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามและเป็นระบบมากขึ้น การบริการตรวจสุขภาพเบื้องต้น แหล่งน้ำแร่ร้อนพรรั้งและหาดยายที่อยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติก็จะพัฒนาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่เน้นการแช่น้ำร้อนที่ใกล้ชิดธรรมชาตินอกจากการให้

ความสำคัญในเรื่องของแหล่งน้ำแร่ร้อนแล้ว การจะไปสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดระนองได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการให้บริการด้านสุขภาพโดยเฉพาะ แพทย์ทางเลือกและแพทย์แผนไทย ที่ปัจจุบันได้เปิดให้บริการศูนย์การแพทย์ทางเลือกฝั่ง อันดามันเพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของการให้บริการด้านสุขภาพ นอกเหนือจากการให้บริการ ด้านสปาและนวดแผนไทย และเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการให้บริการได้ลงนามความร่วมมือระหว่างจังหวัดระนองกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการร่วมกันพัฒนา และ สนับสนุนงานด้านวิชาการเพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับเอเชียจากผลการ ดำเนินงานในรอบสองปีที่ผ่านมา การพัฒนาเมืองระนองสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness City) แห่งภูมิภาคเอเชีย เริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นทั้งการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนถือว่าประสบความสำเร็จ จังหวัดระนองเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นไม่ได้เป็นแค่เมืองผ่านเหมือน ในอดีต นักท่องเที่ยวตั้งใจมาเที่ยวระนอง มาสัมผัสประสบการณ์ สัมผัสกับธรรมชาติที่บริสุทธิ์ การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ช่วยให้ระนองไปได้ไกลมากขึ้น สำหรับ แผนการดำเนินงานในระยะกลางและระยะยาวจะต้องยกระดับแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีอยู่ให้ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเป็นแหล่งพำนักใน ระยะยาวของนักท่องเที่ยว การดึงกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในจังหวัดระนองเพิ่ม มากขึ้น

## 6.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดระนองสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองระนองที่มุ่งส่งเสริมการเป็นเมือง ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่

เทศบาลเมืองระนองได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ คือ “เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำ และเมืองน่าอยู่ที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิต” โดยยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและการ ท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ และการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์

เนื่องจากเทศบาลเมืองระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนองอยู่ในความ ดูแลและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว “หากมาเที่ยวระนอง ต้องมาแช่น้ำแร่ ร้อนรักษาระวาริน” เทศบาลเมืองระนองจึงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วย ต้องการให้คนระนองและคนที่มาท่องเที่ยวระนองได้สัมผัสกับควมมีสุขภาพดี ซึ่งสอดคล้อง กับนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับนโยบายระดับชาติและวิสัยทัศน์การพัฒนาของ จังหวัดระนอง ที่ว่า “เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย” ที่จะพัฒนาและยกระดับ

มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่เมืองท่องเที่ยวชั้นนำของอาเซียน โดยมียุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพเชื่อมโยงในอาเซียน

**6.3 มีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนองหลายแห่ง ประกอบกับจังหวัดระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์และยังคงความเป็นธรรมชาติ ภูมิประเทศสวยงาม สภาพแวดล้อมดี สังคมเอื้ออาทร มีประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา**

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่มีความต้องการชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย โดยพิจารณามาตรการลดผลกระทบจากการประกาศใช้กฎอัยการศึกในบางพื้นที่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในโอกาสแรก ที่จะทำให้ได้และสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อหนุนต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอันมีลักษณะโดดเด่นร่วมกันหรือจัดเป็นกลุ่มได้ เช่น กลุ่มธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพ เช่น น้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชีวิตชุมชน รวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นการให้ความรู้และเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การควบคุมสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวตามที่นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับประเทศไทยไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพอันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสามารถต่อยอดหรือพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดได้ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อันมีน้ำแร่ร้อนคุณภาพดีที่เป็นแรงดึงดูดสำคัญให้นักท่องเที่ยวแวะมาท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เกาะแก่งต่าง ๆ ที่ยังคงสภาพความสมบูรณ์และสวยงาม แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนในพื้นที่ การท่องเที่ยวชายแดนไทย-เมียนมา (จังหวัดเกาะสอง) อีกทั้งในปัจจุบันจังหวัดระนองยังเป็นประตูสู่การท่องเที่ยวทางทะเลเมียนมา ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ของแนวปะการังที่สวยงาม ทำให้ตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่ผ่านมามีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งจากสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการด้านการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายสามารถกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเดินทางท่องเที่ยว

ภายในจังหวัดได้ทุกช่วงเวลา นอกเหนือไปจากฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีช่วงระยะเวลาไม่กี่เดือน โดยที่ผ่านมามีหลายกิจกรรมที่ได้ดำเนินการและได้รับเสียงตอบรับที่ดีทั้งจากประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว เช่น งานอาบน้ำพุร้อน ที่จัดในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 โดยที่ผ่านมาระดับจกกันว่าเป็นวันลอยกระทง โดยมีการจัดกิจกรรมกันเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว แต่เนื่องจากจังหวัดระนองมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว คือ น้ำแร่ร้อน โดยเฉพาะแหล่งน้ำแร่ร้อนสวนสาธารณะรักษะวาริน ประกอบกับความเชื่อตั้งแต่สมัยโบราณ เรื่องการอาบน้ำได้แสงจันทร์ที่มีคติความเชื่อว่า เมื่ออาบน้ำพุร้อนแล้วก็จะโชคดีมีลาภ มีเสน่ห์ เมตตามหานิยม คนที่ป่วยเป็นโรคภัยไข้เจ็บ และอีกหลากหลายกิจกรรมได้แก่ บันสองน่อง ท่องสองประเทศ, ริงพิชิตเขาพ่อตาไซงโดง, ริงเก็บตะวัน, คาวบอยไนท์ เป็นต้น

#### 6.4 มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า ซึ่งกำลังพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนทั่วโลก

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจังหวัดระนองเพียงจังหวัดเดียวที่มีชายแดนติดต่อกับพม่าทั้งทางบกและทางน้ำระยะทางยาว มีด่านชายแดนติดต่อสัมพันธ์และค้าขายมานาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอได้ระบุให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศพม่า ปัจจุบันด่านระนองเป็นด่านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับสองรองจากด่านแม่สอด จังหวัดตาก ปัจจุบันด่านชายแดนจังหวัดระนองได้เปรียบดุลการค้าจากพม่า ขอบเขตของการค้าไม่ได้ครอบคลุมการค้าเฉพาะบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่มีเส้นทางการค้าเริ่มจากระนองไปที่เกาะสอง-มะริด-ทวาย จนถึงเมืองย่างกุ้งของประเทศพม่า โดยทำการขนส่งทั้งทางบกและทางเรือ โดยมีท่าเรือระนองขนาด 12,000 เดทเวทตัน และของภาคเอกชนรองรับ จึงมีศักยภาพเพียงพอในการส่งเสริมการค้าการลงทุนด้านชายแดนให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ “เป็นประตูการค้าชายแดนฝั่งอันดามัน”

จากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าทั้งทางบกและทางน้ำ ระนองจึงเป็นจุดผ่านแดนที่สำคัญในการขยายสินค้าทางทะเล ใช้ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ไปสู่พม่าตอนใต้ ตอนกลาง รวมถึงทวีปเอเชียใต้ เนื่องจากมีท่าเรือระนองในการขนถ่ายสินค้า ปัจจุบันด่านระนองเป็นด่านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับสองรองจากด่านแม่สอด จังหวัดตาก โดยขอบเขตของการค้าครอบคลุมไปที่เกาะสอง-มะริด-ทวายจนถึงเมืองย่างกุ้งของประเทศพม่า โดยทำการขนส่งทั้งทางบกและทางเรือ นอกจากนี้ ยังมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวตามหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามันโดยเฉพาะหมู่เกาะมะริดอีกด้วย

## 6.5 มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ และการท่องเที่ยว

จากกรอบความร่วมมือของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ได้รวมกันก่อตั้งกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิก BIMSTEC มีความเติบโตอย่างต่อเนื่อง คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546 ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยบริหารจัดการท่าเรือระนองและการทำเรือแห่งประเทศไทยได้เข้ามาบริหารท่าเรือระนอง เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2547 กรมเจ้าท่าได้ก่อสร้างท่าเรือระยะแรกเป็นท่าเทียบเรืออเนกประสงค์ขนาดเล็กจำนวน 1 ท่า มีความยาว 134 เมตร กว้าง 26 เมตร สามารถรับเรือขนาด 500 GT. ได้พร้อมกัน 2 ลำ โรงพักสินค้าขนาด 1,500 ตารางเมตร 1 หลัง พื้นที่กองเก็บสินค้าหลังท่า 2,000 ตารางเมตร ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อกลางปี 2543 แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง ต่อมากรมเจ้าท่าได้ก่อสร้างท่าเทียบเรือที่ 2 เพื่อรองรับเรือตู้สินค้า/เรือสินค้าทั่วไป มีความยาวหน้าท่า 150 เมตร กว้าง 30 เมตร สามารถรับเรือขนาด 12,000 เดดเวตตัน (DWT.) ได้ครั้งละ 1 ลำ เปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2549 พร้อมกับพัฒนาพื้นที่หลังที่เป็นลานกองเก็บสินค้าทั่วไปขนาด 7,200 ตารางเมตร ลานกองเก็บตู้สินค้าขนาด 11,000 ตารางเมตร และลานหินคลุกขนาด 80,100 ตารางเมตร และการทำเรือแห่งประเทศไทยได้จัดหาเครื่องมือทุ่นแรงประเภทต่าง ๆ มาเตรียมความพร้อมการให้บริการ

จากทำเลที่ตั้งของท่าเรือระนองที่อยู่ใกล้แหล่งสำรวจขุดเจาะและผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวเมาะตะมะ ในประเทศพม่า ศักยภาพของท่าเรือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ พื้นที่หลังท่า แหล่งเสบียงอาหาร น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำจืด จึงเป็นท่าเรือที่มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะเป็นฐานสนับสนุนหลัก (Main Supply Base) ให้แก่บริษัทข้ามชาติที่ได้รับสัมปทานสำรวจขุดเจาะและผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวเมาะตะมะ ในประเทศพม่า ท่าเรือระนองมีเนื้อที่ 315 ไร่ ตั้งอยู่ริมฝั่งปากแม่น้ำกระบุรี เรือสินค้า/เรือตู้สินค้าต้องผ่านร่องน้ำจากปากร่องน้ำถึงท่าเรือระนอง ระยะทาง 28 กิโลเมตร จากระดับน้ำทะเลต่ำสุด จากทำเลที่ตั้งของท่าเรือระนองซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งสำรวจขุดเจาะและผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวเมาะตะมะของสหภาพพม่า มีแหล่งน้ำมันเชื้อเพลิง (ดีเซล) เวชภัณฑ์ เเสบียงอาหาร น้ำจืด สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของท่าเรือระนอง พื้นที่หลังท่ามีความพร้อมและมากพอที่จะกองเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการให้บริการเรือประเภท Off Shore Supply ซึ่งสามารถเทียบท่าบรรทุกขนถ่ายได้พร้อมกัน

4 ลำ ร่องน้ำเริ่มตั้งแต่บริเวณทิศตะวันตกของเกาะช้างพิกัต (Pilot Bounding) Longitude 90 องศา 52 ลิปดา 20 วิลิปดาเหนือ Latitude 098 องศา 26 ลิปดา 54 วิลิปดาตะวันออก จนถึงท่าเรือระนอง รวมระยะทาง 27 กิโลเมตร โดยมีความลึกของร่องน้ำ 8 เมตร จากระดับน้ำลงต่ำสุดและความกว้างของร่องน้ำเดินเรือ 120 เมตร ตลอดระยะแนวร่องน้ำติดตั้งทุ่นเครื่องหมายช่วยการเดินเรือเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการเดินเรือจำนวน 14 ทู่น

**6.6 กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติบำบัดกำลังเป็นที่นิยมและมีแนวโน้มเติบโตสูง** เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่เอาใจใส่ต่อการดูแลสุขภาพมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคต่าง ๆ การท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อคลายความเครียด และปัญหาโรคภัยต่าง ๆ ที่หันมาพึ่งพาการรักษาโดยวิถีทางธรรมชาติ ส่งผลให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมนานี้

กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness tourism) กำลังขยายตัวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว (niche market) ที่รักในสุขภาพ เมื่อพิจารณาจากกระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลก และนโยบายในระดับชาติแล้ว หลายปีที่ผ่านมาทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนองดูเหมือนว่าไม่สามารถก้าวข้ามการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแคในระดับจังหวัด และยิ่งห่างไกลจากเป้าหมายเมื่อนำไปเทียบกับจังหวัดใกล้เคียงคือจังหวัดภูเก็ต และกระบี่ที่โด่งดังไปไกลในระดับโลก แต่สิ่งที่ทำให้ระนองแตกต่าง และเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นคือความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย และยังคงความเป็นธรรมชาติไว้มากโดยเฉพาะน้ำแร่ น้ำพุร้อน

**7. ท่านคิดว่าปัญหาหรืออุปสรรค (Threats) ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้าง และมีแนวแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคนั้น อย่างไร**

ผู้แทนภาครัฐท่านหนึ่งกล่าวว่า เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก เส้นทางสูงชัน คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง จังหวัดยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้มากพอ สถานบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาล และบุคลากร ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรแฝงที่มีอยู่จำนวนมากเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์มีน้อย

ผู้แทนภาคเอกชนกล่าวว่า เส้นทางรถยนต์เข้าสู่จังหวัดระนองนั้นค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยวไปตามไหล่เขา นับตั้งแต่สี่แยกปลูมพร จังหวัดชุมพรไปถึงตัวเมืองจังหวัดระนอง ด้วยระยะทาง 112 กิโลเมตร จึงทำให้การเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวยังไม่สะดวกเท่าที่ควร สถานพยาบาลยังไม่พร้อมในการรองรับอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยว และ

ยังมีโรคติดต่อจากปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดระนองเป็นจำนวนมาก

ผู้แทนชุมชนกล่าวว่า ปัญหาแนวโน้มด้านสุขภาพของจังหวัดที่ยังคงเป็นปัญหา คือ โรคระบาด และโรคติดต่อจากปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดระนองเป็นจำนวนมาก รวมถึงในเรื่องของเส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก

ผู้แทนฝ่ายวิชาการกล่าวว่า ปัญหาพื้นที่การพัฒนาจังหวัดระนอง ค่อนข้างที่จะพัฒนาพื้นที่ลำบากควรมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก เส้นทางสูงชัน คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง มาตรฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ สถานบริการต่าง ๆ ในการรองรับอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

#### **7.1 เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก เส้นทางสูงชัน คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง**

ทางรถยนต์เข้าสู่จังหวัดระนองนั้นค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยวไปตามไหล่เขา นับตั้งแต่สี่แยกปลูมพร จังหวัดชุมพรไปถึงตัวเมืองจังหวัดระนอง ด้วยระยะทาง 112 กิโลเมตร จึงทำให้การเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวยังไม่สะดวกเท่าที่ควร โดยเฉพาะหากมีการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวและมีการจราจรหนาแน่นมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งภายในจังหวัด ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสำหรับจังหวัดระนองนั้น ในภาพรวมแล้วเส้นทางคมนาคมขนส่งซึ่งเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง ยังคงต้องการการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ทางหลวงหมายเลข 4 (เพชรเกษม) เป็นเส้นทางคมนาคมหลัก สามารถเชื่อมโยงฝั่งอันดามันและอ่าวไทย ใช้เป็นเส้นทางสายรองในการเดินทางลงสู่ภาคใต้ตอนล่าง สภาพถนนในปัจจุบันในเขตพื้นที่ของจังหวัดระนองได้รับการปรับปรุงให้เป็น 4 ช่องจราจรตลอดสาย ตอนชุมพร (แยกปลูมพร)-ระนอง (บ้านบางนอน อำเภอเมืองระนอง) โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จในบางช่วง และบางช่วงอยู่ระหว่างการก่อสร้าง สำหรับตอนระนอง-พังงา (เขาหลัก) ได้มีการปรับปรุงให้เป็น 4 ช่องจราจรในช่วงสั้น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในย่านชุมชนคงเหลือระยะทางอีกกว่า 150 กิโลเมตร ที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการขยายทางให้เป็น 4 ช่องจราจร เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนผู้ใช้เส้นทาง ตลอดจนการสร้างโอกาสในการขยายการท่องเที่ยวจากจังหวัดกลุ่มอันดามัน เช่น พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง และช่วยใน

การลดปริมาณการจราจรในช่วงทางหลวงหมายเลข 41 (แยกปทุมพร จังหวัดชุมพร-จังหวัดพัทลุง) ซึ่งเส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางสายหลักที่ประชาชนใช้สำหรับเดินทางสัญจรไปยังภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 4 ได้ถูกใช้เป็นเส้นทางหลักและเป็นเส้นทางเดียวในการเดินทางขนส่งคนและสินค้าลงสู่ภาคใต้ ทางหลวงหมายเลข 4006 สายราชกรุ-หลังสวน เป็นโครงข่ายทางหลวงที่เชื่อมโยงการคมนาคมบริเวณภาคใต้ตอนบน ด้านฝั่งทะเลอ่าวไทยกับฝั่งอันดามัน มีจุดเริ่มต้นที่บ้านราชกรุ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนองผ่านอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรไปสิ้นสุด ณ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร รวมระยะทางประมาณ 69 กิโลเมตร ได้ดำเนินการก่อสร้างขยายเป็นทางขนาด 4 ช่องจราจรแล้ว รวมระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร คงเหลือเป็นทางขนาด 2 ช่องจราจรอีกประมาณ 61 กิโลเมตรนอกจากการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางหลวงหมายเลข 4 (เพชรเกษม) เส้นทางสายรองหรือเส้นทางคมนาคมภายในตำบล ชุมชน นับเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ประชาชนในทุกพื้นที่ของจังหวัดระนองมีความต้องการให้ดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้สืบเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดระนองเป็นพื้นที่ลาดชัน สภาพถนนบางส่วนในแต่ละอำเภอยังเป็นถนนลูกรัง ดินแดง การเดินทางติดต่อค้าขาย ขนส่งผลผลิตทางการเกษตรเป็นไปอย่างยากลำบาก ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความจำเป็นต้องใช้เส้นทางในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร เพื่อไปจำหน่ายยังจุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร บางครั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรจากพื้นที่ไปยังแหล่งรับซื้อ

## 7.2 มาตรฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ สถานบริการต่าง ๆ

สัดส่วนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ 1 คน ต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น แสดงถึงประชาชนในจังหวัดยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้มากพอ สถานบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาล และบุคลากรไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรแฝงที่มีอยู่จำนวนมากเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์มีน้อย อาจทำให้ประชาชนได้รับบริการไม่เพียงพอและครอบคลุมเท่าที่ควร และส่งผลกระทบต่อประชาชนเมืองระนองที่ต่อการบริการทางการแพทย์ รวมถึงขาดเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยที่จะคอยช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อประสบอุบัติเหตุ

## 7.3 โรคติดต่อจากประชากรต่างดาว

สถานการณ์แนวโน้มด้านสุขภาพของจังหวัดที่ยังคงเป็นปัญหา คือ โรคระบาด และโรคติดต่อจากปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดระนองเป็นจำนวนมากส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน เพราะ

แรงงานเหล่านี้เป็นพาหะนำโรคติดต่อที่สำคัญ อาทิ มาลาเรีย อหิวาตกโรค ไข้เลือดออก รวมถึงความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคโปลิโอ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นต้น เนื่องจากแรงงานต่างด้าวบางส่วนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันดีเพียงพอ ทำให้มีการแพร่ระบาดและติดต่ออย่างรวดเร็ว ประกอบกับการขาดแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค เครื่องมือไม่ทันสมัย พื้นที่อยู่ห่างไกลจากการบริการทางการแพทย์

## 8. ท่านมีแนวคิดหรือแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองควรเป็นอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้แทนชุมชนได้กล่าวว่า จังหวัดระนองควรจัดทำปฏิทินทางการท่องเที่ยวทั้งปี ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ควบคู่กันไป

ผู้แทนฝ่ายวิชาการให้ข้อมูลว่า ควรพัฒนาเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวจุดชมทิวทัศน์และพัฒนาเส้นทางสู่จังหวัดข้างเคียงให้มากขึ้น การขนส่งสาธารณะที่แม้มีปริมาณเพียงพอแต่ขาดการบริหารจัดการ และเส้นทางทำให้บริการไม่ครอบคลุมความต้องการของนักท่องเที่ยว การบริการทางการแพทย์ของเมืองระนองทั้งสถานบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาล และบุคลากร ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรแฝงที่มีอยู่จำนวนมากและส่งผลกระทบต่อประชาชนเมืองระนองที่ต่อการบริการทางการแพทย์

ผู้แทนภาคเอกชน ได้กล่าวว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระนองเป็นเพียงทางผ่านไปสู่อื่นๆ ดังนั้น หากระนองมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วยระนองควรได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ เนื่องจากระนองมีต้นทุนทางทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่แล้ว

ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองขาดการประชาสัมพันธ์จุดเด่น ระนองกลายเป็นทางผ่านสู่การท่องเที่ยวเกาะต่าง ๆ ของประเทศเมียนมา และทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้ ซึ่งเมืองระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกมาก ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันกำหนดและค้นหาอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสินค้าพื้นเมือง สินค้าพื้นเมืองของจังหวัดระนอง ไม่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น กล่าวคือไม่แตกต่างจากสินค้าในจังหวัดแถบอันดามัน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในจังหวัดระนอง โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ดังนี้

### 1. แนวทางส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการคมนาคมขนส่ง

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นประกอบกับจำนวนประชากรแฝงจำนวนมากของเมือง ส่งผลให้การให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะไม่ครอบคลุม และการบริการทางการแพทย์ทั้งโรงพยาบาลและบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ จังหวัดระนองควรมีการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลการเดินทางและสถานที่สำคัญในเมือง และพัฒนาระบบแสดงตำแหน่งรถสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการ เนื่องจากปัจจุบันการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาระนองเป็นการเดินทางโดยพาหนะส่วนบุคคลและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีความสะดวกและคล่องตัวในการเดินทาง ในขณะที่การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองระนองซึ่งครอบคลุมการเดินทางในเมืองและระหว่างอำเภอไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลการเดินทางที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังให้บริการเฉพาะเวลากลางวันและยังไม่มีมาตรฐานราคาและความปลอดภัยที่เพียงพอ

นอกจากนี้ควรพัฒนาเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวจุดชมทิวทัศน์ และพัฒนาเส้นทางสู่จังหวัดข้างเคียงให้มากขึ้น การขนส่งสาธารณะที่แม้มีปริมาณเพียงพอแต่ขาดการบริหารจัดการ และเส้นทางบริการไม่ครอบคลุมความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่จอดรถในเมืองน้อย ลูกค้าย่อยไม่มาเที่ยว

ในด้านการบริการทางการแพทย์ของเมืองระนองทั้งสถานบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาล และบุคลากร ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรแฝงที่มีอยู่จำนวนมากและส่งผลกระทบต่อประชาชนเมืองระนองที่ต้องการการบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาลและหมอไม่เพียงพอ เพราะชาวพม่ามาใช้บริการมาก ต้องไปรักษาที่สุราษฎร์ธานี หรือจังหวัดใกล้เคียง ดังนั้นเพื่อช่วยสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กับจังหวัดระนองและประเทศ ควรสร้างมาตรฐานการดูแลนักท่องเที่ยวให้ได้รับบริการทางการแพทย์มาตรฐาน ด้วยระบบการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินทั้งในภาวะปกติ และภัยพิบัติ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ 24 ชั่วโมง ในทุกสถานการณ์

## 2. การส่งเสริมและควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระนองเป็นเพียงทางผ่านไปสู่อื่นๆที่หมายอื่นดังนั้น หากระนองมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วยระนองควรได้รับการพัฒนาไปเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ เนื่องจากระนองเป็นเมืองมีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่ดี ทั้งอากาศบริสุทธิ์ พื้นที่ป่าชายเลน รวมถึงน้ำแร่จากธรรมชาติ ทำให้ระนองสามารถพัฒนาไปได้อย่างหลากหลายหากสามารถพัฒนาระนองให้เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ เช่น จัดทำโครงการเพิ่มสวนสาธารณะและพื้นที่สันทนาการ พัฒนาเส้นทางจักรยานและทางเดินที่ใช้หลัก Universal Design สนับสนุนการประกอบธุรกิจออนเซ็นและบ่อน้ำแร่ของภาคเอกชน รวมถึงมีมาตรการส่งเสริมให้เอกชนสร้างรีสอร์ตแนวธรรมชาติมากขึ้นก็น่าจะทำให้เมืองระนองสามารถพัฒนาเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพได้อย่างแท้จริง

ภาครัฐต้องส่งเสริมให้บ่อน้ำแร่ธรรมชาติที่มีคุณภาพระดับโลกเป็นสิ่งดึงดูดใจอันดับแรก ตกแต่งเมืองระนองให้มีเอกลักษณ์ของเมืองแห่งการส่งเสริมสุขภาพและสปา และอนุรักษ์ธรรมชาติรอบอำเภอรอบเมืองระนอง ส่งเสริมให้ภาครัฐและผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว มีการนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านทางอินเทอร์เน็ต และควบคุมมาตรฐานในการให้บริการ

## 3. การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองขาดการประชาสัมพันธ์จุดเด่น ระนองกลายเป็นทางผ่านสู่การท่องเที่ยวเกาะต่าง ๆ ของประเทศเมียนมา และทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้ ซึ่งเมืองระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกมาก ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งยังขาดการประชาสัมพันธ์และสร้างความน่าสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าเมืองระนอง

จังหวัดระนองควรจะพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยจุดเด่นของจังหวัดระนอง ระนองเป็นจังหวัดที่มีจุดเด่นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ป่าชายเลน ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว เช่น บ่อน้ำแร่ และด้านประวัติศาสตร์ เพียงแต่ขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องให้คนทั่วไปรับทราบ การพัฒนาเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวของระนองจึงต้องเน้นการพัฒนาจากจุดแข็งที่ระนองมี และหลีกเลี่ยงการพัฒนาอย่างไร้ทิศทางที่จะทำให้ระนองกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปที่ขาดเอกลักษณ์ ซึ่งจังหวัดระนองมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชนแหล่งท่องเที่ยวทาง

ประวัติศาสตร์ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้มีศักยภาพสำคัญในการดึงดูดแต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนั้นการประชาสัมพันธ์และการทำตลาดเชิงรุกในกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพจึงต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดสร้างการรับรู้ในทุกช่องทาง อันจะก่อให้เกิดกระแสการเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนอง ต่อไปจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับประเทศไทยไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ อันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว

ภาครัฐต้องประชาสัมพันธ์อำเภอเมืองระนองด้วยภาพลักษณ์ของเมืองแห่งการส่งเสริมสุขภาพและสปา จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับน้ำแร่ธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ และโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยนำเสนอข้อมูลผ่านงานต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต และช่องทางอื่น รวมทั้งกระตุ้นและวางแผนเรื่องราวการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่ชัดเจนในภาคการท่องเที่ยว ต้องพึ่งพาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งต่อข้อมูล การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวการตลาดท่องเที่ยว การตลาดออนไลน์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวที่พักแรม ร้านอาหารสายการบิน รายการนำเที่ยว สินค้าของฝากของที่ระลึก ฯลฯ โดยใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) เฟสบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) เว็บเพจ (Web Page) ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางการท่องเที่ยวและเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

#### 4. เพิ่มศักยภาพกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

การสร้างสตอรี่และกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับจังหวัดระนอง เพื่อสร้างความแตกต่างจากจังหวัดอื่น อาจเจาะตลาดมีความต้องการเฉพาะเนื่องจากที่ผ่านมาระนองยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว

จังหวัดระนองยังขาดแคลนบริษัทนำเที่ยว ที่ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการเหมือนอย่างจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งขาดแคลนมัคคุเทศก์ที่จะนำเที่ยวภายในจังหวัดด้วย โดยยังไม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวได้ จึงมักพบว่า บ่อยครั้งที่เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจังหวัดระนองแล้วยังไม่ทราบว่า มีสถานที่ใดบ้างที่ให้บริการด้านการอาบน้ำแร่ หรือสปา

## 5. สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นของจังหวัดระนองเอง

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันกำหนดและค้นหาอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสินค้าพื้นเมือง จากผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดระนอง ไม่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นกล่าวคือ ไม่แตกต่างจากสินค้าในจังหวัดแถบอันดามัน ผู้ผลิตภัณฑฺ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) ในจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่ยังเผชิญกับปัญหาหรือจุดอ่อนต่าง ๆ หลายด้านด้วยกันได้แก่ ปัญหาคุณภาพผลิตภัณฑ์ รูปแบบสีล้น การบรรจุภัณฑ์ และองค์ความรู้ด้านการจัดการธุรกิจ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้ผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาสินค้า ให้มีคุณภาพ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้คนมีงานทำ มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สามารถช่วยเหลือครอบครัวได้ใน

## 9. ท่านคิดว่าใครควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง และบทบาทของแต่ละภาคส่วนควรเป็นอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลภาครัฐท่านหนึ่งกล่าวว่าในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนองนั้น ไม่ได้อยู่ที่คนใดคนหนึ่ง ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันพัฒนาและเติมเต็มในส่วนที่ขาดหายไป เพราะแต่ละภาคส่วนจะสนับสนุนกันคนละด้าน สร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชนได้กล่าวว่าภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ให้การสนับสนุนและผลักดันกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน จัดกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการประสานงานกับทุกส่วนเพื่อให้สำเร็จ ผู้แทนชุมชนได้ให้ข้อมูลว่าในส่วนของชุมชนนั้นถือว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องเป็นแรงหลักในการดูแลและพัฒนา รวมถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ขอคำปรึกษาจากทางภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาการให้บริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี ผู้แทนฝ่ายวิชาการได้กล่าวว่าทุก ๆ ภาคส่วนนั้นมีความเกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง โดยภาควิชาการจะคอยสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้เตรียมพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูล ดังนี้ ทุกภาคส่วนมีมุมมองว่าการเติมเต็มของแต่ละภาคส่วน การเสนอแนะในทิศทางที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวของจังหวัด รับผิดชอบร่วมกัน และแสดงศักยภาพของตนเอง จะทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเติบโตไปอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ภาคเอกชน ร่วมมือกันขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ให้การสนับสนุนและผลักดันกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน จัดกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อปกป้องระบบนิเวศป่าไม้และป่าชายเลน อนุรักษ์ทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้น

ภาครัฐ ให้การสนับสนุนงบประมาณ รวมถึงนโยบายและทิศทางการพัฒนาสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกัน การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจในระดับได้อย่างเพียงพอ

ชุมชน เจ้าของพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การต้อนรับ การดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า โดยสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังการลักลอบทำลาย จัดให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยวในถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดทิศทาง นโยบาย ตลอดจนวางแผนการท่องเที่ยวร่วมด้วยให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม

ภาควิชาการ ให้การสนับสนุนในด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ให้เตรียมพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว

## 10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชนท่านหนึ่งกล่าวว่า ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวเพื่อร่วมกันประชุมและช่วยกันผลักดัน แก้ปัญหาการท่องเที่ยวของจังหวัด

นักวิชาการท่านหนึ่ง กล่าวว่า ภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันสร้างนวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้กล่าวว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากคนในท้องถิ่นในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุม การศึกษาดูงาน การทำกิจกรรม สาธารณะประโยชน์

ตัวแทนผู้แทนชุมชน ได้กล่าวว่า ควรช่วยกันส่งเสริมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและคงสภาพความสมบูรณ์ โดยมีการพัฒนาไปในทางที่ดีไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลได้ดังนี้ ภาครัฐ และภาคเอกชน ควรร่วมมือกันสร้างนวัตกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งข้อมูลภายในจังหวัด โดยสอดคล้องกับ New Normal และร่วมกันสร้างมาตรการการรองรับการเกิดโรคระบาดในอนาคต อันจะเป็นตัวประกันและยืนยันในเรื่องของความปลอดภัยในการเข้ามาเที่ยวยังจังหวัดระนอง ในส่วนของภาควิชาการให้ข้อมูลความรู้กับคนในชุมชน เพื่อให้ชุมชนช่วยกันส่งเสริมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและคงสภาพความสมบูรณ์ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง



ตาราง 1 สรุปผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's)

| คำถาวรการวิจัย  | หน่วยงานภาครัฐ  | ภาคเอกชน   | ผู้แทนชุมชน                             | นักวิชาการ                                 |
|---|---|--|---|--|
| <b>องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's)</b> |   |  |   |  |
| 1. แหล่งท่องเที่ยว Attractions  | ทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์                       | ระนองยังมีแหล่งดำน้ำที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังอยู่ทางฝั่งประเทศเมียนมาร์ | ระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย | มีทรัพยากรที่สมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ   |
| 2. การเข้าถึง Accessibility   | 4 ช่องทาง (รถยนต์ส่วนตัว, รถประจำทาง, เครื่องบิน, รถไฟ) | 4 ช่องทาง (รถยนต์ส่วนตัว, รถประจำทาง, เครื่องบิน, รถไฟ)                    | รถยนต์ส่วนตัว, รถประจำทาง, เครื่องบิน   | รถยนต์ส่วนตัว, รถประจำทาง, เครื่องบิน      |
| 3. สิ่งอำนวยความสะดวก Amenities   | ปรับปรุงเส้นทางรถเข็นถึงแหล่งท่องเที่ยว                 | ขาดเรื่องแม่เหล็กไฟฟ้า   | กำลังได้รับการพัฒนา                     | ปรับปรุงห้องสุขาและป้ายบอกทาง              |
| 4. โปรแกรมการท่องเที่ยว Available Packages                                      | ท่องเที่ยวแบบวันเดียว                                   | บริษัททัวร์จะมีการทำโปรแกรมเป็นหลัก  | มีหลากหลายเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน  | เป็นโปรแกรมที่ขายพ่วงกับประเทศเพื่อนบ้าน   |
| 5. กิจกรรม Activities   | มีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม          | การเรียนรู้วิถีชีวิต การรวมแระ การแต่งกาย + ชุดปะปา                        | กิจกรรมมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์    | เส้นทางกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม |

ตาราง 1 สรุปผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's) (ต่อ)

| คำถามการวิจัย   | หน่วยงานภาครัฐ   | ภาคเอกชน  | ชุมชน   | นักวิชาการ  |
|---|--|---|---|---|
| <b>องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's) (ต่อ)</b> |  |   |   |   |
| 6. บริการเสริม Ancillaries  | ศูนย์บริการข้อมูล มีเพียง 1 แห่งในด้านอื่น ๆ มีเพียงพอ | การบริการตามสุขภาพไม่เพียงพอ และมีการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน | เพิ่มศูนย์บริการข้อมูล ชาวสารในด้านการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ | โรงพยาบาลยังคงมีไม่เพียงพอ ยังขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เช่น QR Code บอกรายละเอียดต่าง ๆ |
| 7. ที่พัก Accommodation   | มีเพียงพอต่อการให้บริการ                               | มีเพียงพอต่อการให้บริการ                                | มีเพียงพอต่อการให้บริการ                                    | มีเพียงพอต่อการให้บริการ  |

ตาราง 2 สรุปผลสัมฤทธิ์ของงานประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการตลาดของเที่ยว

| คำถามการวิจัย  | หน่วยงานภาครัฐ   | ภาคเอกชน  | ผู้ประกอบการ   |
|--|--|---|--|
| <b>ส่วนประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการตลาดของเที่ยว</b> |  |   |  |
| 1. ผลิตภัณฑ์ Product   | แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในเมือง สามารถเที่ยวจบได้ภายใน 1 วัน          | ขาดการเตรียมพร้อมและมาตรฐานในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว                        | เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลายนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย |
| 2. ราคา Price  | แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดราคาเป็นไปตามระเบียบค่าใช้จ่ายอื่นมีความเหมาะสม | ราคามีความเหมาะสม แต่ในแหล่งของเอกชนยังไม่มีการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายอื่นมีความเหมาะสม | ยังขาดการรวมแพ็คเกจที่หลากหลายให้มีราคาที่เหมาะสม ค่าใช้จ่ายอื่นมีความเหมาะสม              |
| 3. ช่องทางการจัดจำหน่าย Place                                      | สามารถดูข้อมูลได้จากหน่วยงานราชการ                                       | ยังไม่สะดวก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวขาดการประสานงาน                                   | ควรพัฒนาช่องทางท่องเที่ยวโซเชียลและมีบริการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน                         |
| 4. การส่งเสริมทางการตลาด Promotion                                 | นำสื่อโทรทัศน์ และ สนับสนุนบูทกิจกรรมในงานท่องเที่ยว                     | การออกบูททั้งในและต่างจังหวัดการใช้สื่อโซเชียลส่งเสริมกิจกรรม                         | วิธีการส่งเสริมการตลาดอยู่หลากหลายช่องทาง เอกภรณ์มาน่าเสนอ การแต่งกาย การละเล่นพื้นบ้าน    |

ตาราง 2 สรุปผลสัมฤทธิ์ของส่วนประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

| คำถามการวิจัย   | หน่วยงานภาครัฐ   | ภาคเอกชน  | ผู้ประกอบการ   |
|---|--|---|--|
| <b>ส่วนประสมทางการตลาด (7P's) เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)</b> |  |   |  |
| 5. บุคคล People   | มีการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะของเที่ยวอยู่เรื่อยๆ เช่น มีคูปองต่างๆ | พัฒนาความรู้ในด้านแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม                         | พัฒนาทักษะทางด้านภาษา และการให้บริการที่ดี   |
| 6. ลักษณะทางกายภาพ Physical Evidence                                  | ยังขาดในเรื่องของของสูงๆ ที่คอยให้บริการ   | ขาดการดูแลรักษา มีพนักงานที่คอยให้บริการไม่เพียงพอ                  | การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บางแหล่งยังมีการเข้าถึงที่ลำบากและค่อนข้างที่จะเป็นอันตราย |
| 7. กระบวนการ Process  | สนับสนุนในด้านการออกกฎระเบียบและข้อยึดถือปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว                                  | ทุกภาคส่วนควรมีสวนรวมในการบริหารจัดการ และคอยมีภาครัฐที่คอยสนับสนุน | ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการพัฒนางานที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้               |

ตาราง 3 สรุปผลสัมฤทธิ์การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

| สรุปผล   | ภาครัฐ | ภาคเอกชน | ชุมชน | นักวิชาการ |
|--|--------|----------|-------|------------|
| <b>จุดแข็ง (Strengths)</b>   |        |          |       |            |
| 1. พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงได้ง่าย   | ✓      | ✓        | ✓     | ✓          |
| 2. องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย  | ✓      | ✓        | ✓     | ✓          |
| 3. ระนองมีแหล่งน้ำเก่าแก่อีกมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานาน  | ✓      | ✓        |       |            |
| 4. มีกิจกรรมตามการท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี  | ✓      | ✓        |       | ✓          |
| 5. ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมีบริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่กระจายรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของจังหวัด | ✓      | ✓        | ✓     | ✓          |
| <b>จุดอ่อน (Weakness)</b>  |        |          |       |            |
| 1. เส้นทางในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บางเส้นทางยังไม่มีกรปรับปรุง  |        | ✓        | ✓     | ✓          |
| 2. ระนองเป็นจังหวัดที่มีประชากรแฝงจำนวนมาก   |        |          |       | ✓          |
| 3. พื้นที่ของจระจกรในเขตเมืองคับแคบ  | ✓      |          |       | ✓          |
| 4. การบริหารการจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ  | ✓      |          |       |            |
| 5. การบริหารจัดการตามการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองยังขาดประสิทธิภาพ   |        | ✓        | ✓     | ✓          |
| 6. ที่พักในจังหวัดระนองยังขาดการนำน้ำแรร่อนไปให้บริการลูกค้าอย่างที่พึง  |        | ✓        |       | ✓          |

ตาราง 3 สรุปผลสัมฤทธิ์การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) (ต่อ)

| สรุปผล   | ภาครัฐ | ภาคเอกชน | ชุมชน | นักวิชาการ |
|--|--------|----------|-------|------------|
| <b>โอกาส (Opportunities)</b>   |        |          |       |            |
| 1. มุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ | ✓      |          |       |            |
| 2. มีแหล่งน้ำแร่อ่อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในหลายพื้นที่                        | ✓      |          | ✓     |            |
| 3. มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า   | ✓      | ✓        | ✓     | ✓          |
| 4. มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด  |        | ✓        | ✓     | ✓          |
| 5. กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติกำลังเป็นที่นิยม                       |        | ✓        |       |            |
| <b>อุปสรรค (Threats)</b>   |        |          |       |            |
| 1. เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก                                   | ✓      | ✓        | ✓     | ✓          |
| 2. มาตราฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล   | ✓      | ✓        |       | ✓          |
| 3. โรคติดต่อจากประชากรต่างดาว  |        | ✓        | ✓     |            |

#### ตาราง 4 สรุปผลสัมฤทธิ์

| คำถามการวิจัย  | หน่วยงานภาครัฐ  | ภาคเอกชน   | ผู้แทนชุมชน   | นักวิชาการ   |
|--|---|--|---|--|
| <p>ทานมีแนวคิดหรือแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร</p> | <p>1. จังหวัดระนองขาดการประชาสัมพันธ์จุดเด่นและศักยภาพต่อการท่องเที่ยวของเที่ยว</p> <p>2. ส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันกำหนดและค้นหาอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของถิ่น</p> | <p>1. พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</p> <p>2. ระนองควรได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งที่ยั่งยืน</p> <p>3. ธรรมชาติและสุขภาพ</p> | <p>1. ระยะเวลาการจัดทำปฏิทินทางการท่องเที่ยวทั้งปี</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ควบคู่กันไป</p> | <p>1. พัฒนาเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวจุดชมทิวทัศน์และเส้นทางสู่จังหวัดข้างเคียงให้มากขึ้น</p> <p>2. การขนส่งสาธารณะเส้นทางบริการไม่ครบคลุม</p> <p>3. การบริการทางการแพทย์โรงพยาบาลและบุคลากรไม่เพียงพอ</p> |

ตาราง 4 สรุปผลสัมฤทธิ์ (ต่อ)

| คำถามการวิจัย  | หน่วยงานภาครัฐ   | ภาคเอกชน   | ผู้แทนชุมชน   | นักวิชาการ   |
|--|--|--|---|--|
| ท่านคิดว่าใครควรมีสวนรวมในการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง | ไม่ได้อยู่ที่คนใดคนหนึ่ง ภาคเอกชนจะต่อรวมมีอีกคนจับเคสอื่นกิจกรรมพัฒนาและเติมเต็มในส่วนที่ขาดหายไป เพราะแต่ละภาคส่วนจะสนับสนุนกันคนละด้าน สร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัด | ภาคเอกชนจะต่อรวมมีอีกคนจับเคสอื่นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ให้การสนับสนุนและผลักดันกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงการประสานงานกับทุกส่วนเพื่อให้สำเร็จ | ชุมชนนั้นถือว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวจะต่อเป็นแรงหลักในการดูแลและพัฒนา รวมถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า | ทุก ภาคส่วนนั้นมีความเกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง โดยภาควิชาการจะคอยสนับสนุนในด้าน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้เตรียมพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว |
| ขอเสนอแนะเพิ่มเติม   | ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุม การศึกษา ดูงาน การทำกิจกรรม สาธารณะประโยชน์   | ควรจัดตั้งคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวเพื่อร่วมกันประชุมและช่วยกันผลักดันแก้ปัญหาการท่องเที่ยวของจังหวัด  | ควรช่วยกันส่งเสริมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและคงสภาพความสมบูรณ์ โดยมีการพัฒนาไปในพื้นที่ที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม   | ภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันสร้างนวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย โดยการทำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกิดประโยชน์                                  |

## บทที่ 5

### บทสรุป

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Province) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง 2) เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง 3) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองบนฐานชุมชน และ 4) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ทั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังนี้

#### สรุปผลการวิจัย

##### 1. ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

จากการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความพร้อมและศักยภาพในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและยังเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้ ได้อย่างชัดเจน นอกเหนือจากนั้นยังสามารถสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชน

จังหวัดระนองอยู่ติดทะเลอันดามัน ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นทั้งทะเล ภูเขา น้ำตก มีแหล่งดำน้ำซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว และจังหวัดระนองนั้นยังมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดมีพื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าชายเลนแห่งแรกของโลกมีชื่อว่า พื้นที่ชีวมณฑลระนอง มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่หล่อหลอมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคน 2 ประเทศ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่ามีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นจำนวนมาก สามารถดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถแบ่งประเภทได้ ดังนี้

### 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ

1. **บ่อน้ำร้อน-สวนสาธารณะรักษะวาริน** สวนสาธารณะรักษะวาริน บ่อน้ำแร่ร้อน เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่นักท่องเที่ยวแวะมาอาบน้ำแร่ และพักผ่อน
2. **น้ำตกหงาว** เป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของจังหวัดระนอง ป่าอุดมสมบูรณ์ บรรยากาศโดยรอบร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาพันธุ์
3. **เกาะพยาม** เป็นเกาะที่มีความสวยงามเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว หาดทรายขาวสะอาด กิจกรรมบนเกาะจะมีการตกปลา ซึ่งจักรยานรอบเกาะ ดำน้ำดูปะการัง บนเกาะพยามมีที่พักบริการนักท่องเที่ยว
4. **เกาะช้าง** จุดเด่นมีชายหาดและทิวทัศน์รอบเกาะที่สวยงาม ยังรักษาความเป็นธรรมชาติไว้ได้อย่างสมบูรณ์ กิจกรรมบนเกาะก็มีหลายประเภท เช่น เดินป่าขึ้นเขาชมวิว ซึ่งจักรยานรอบเกาะ อบรมสมุนไพร ชมนกเงือก และตกปลา มีที่พักบริการนักท่องเที่ยวที่สนใจ
5. **ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้าน หรือเขาผี** เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้บางครั้งจึงเรียกว่าเขาหญ้า มีทางเดินเท้าสำหรับขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเช่น การจัดกิจกรรมวิ่ง ปั่นจักรยาน เป็นต้น
6. **น้ำตกบุญบาล** เป็นน้ำตกที่มีความงามน้ำไหลตลอดทั้งปี เหมาะสำหรับ แวะพักผ่อน มีลานจอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก อยู่ใกล้จุดชมวิวของเมืองระนอง
7. **หาดชาญดำริ** สามารถชมทิวทัศน์ของชุมชนปากน้ำระนอง และเกาะสอง หรือวิวตอเรือพอยท์ของฝั่งพม่า เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ตกได้อย่างดี
8. **ศูนย์วิจัยป่าชายเลน** เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลของโลก จุดเด่นได้แก่ ต้นโกงกางยักษ์อายุประมาณ 200 ปี
9. **น้ำตกโตนเพชร** เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีทั้งหมด 11 ชั้น แต่ละชั้นสายน้ำมีลักษณะลดหลั่นลงผ่านแนวชะง่อนหินดูสวยงาม และมีน้ำไหลตลอดทั้งปี
10. **อุทยานแห่งชาติแหลมสน** ประกอบด้วย หาดบางเบน เป็นหาดขนาดใหญ่มีสวนร่มรื่น หาดแหลมสน มีหาดทรายขาวสะอาดและเป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด
11. **เกาะค้างคาว** เป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวละเอียด ด้านเหนือของเกาะเป็นหาดหินงาม มีหินทรงกลมมนเรียงรายอยู่เต็มหาด มีกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมตกปลาหมึก และกิจกรรมตกปลาชายฝั่ง
12. **เกาะกำตกหรืออ่าวเขาควาย** มีอ่าวที่โค้งเกือบเป็นรูปกลม พื้นที่ของหมู่เกาะส่วนใหญ่อยู่ในแนวน้ำตื้น น้ำทะเลลึกไม่เกิน 7 เมตร หมู่เกาะกำเพียบพร้อมสำหรับความ

เรียบง่ายยิ่งใหญ่นักท่องเที่ยวที่ต้องการรับรู้แบบชัดและมองเห็นในความงดงาม ความสงบที่ธรรมชาติมอบให้

**13. น้ำตกเขาพระนารายณ์** น้ำตกแห่งนี้มีน้ำไหลอยู่ตลอดปี บรรยากาศชุ่มชื้นบริเวณรอบ ๆ มีไม้นานาพันธุ์ขึ้นอยู่หนาแน่นนับว่าเป็นสถานที่ที่น่าสนใจและน่าท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง

**14. น้ำตกชุมแสงหรือน้ำตกสายรุ้ง** จะมีน้ำไหลเฉพาะในฤดูฝน น้ำจะไหลกระแทกกับโขดหินแล้วกระจายออกเป็นสายดูคล้ายสายรุ้ง จึงทำให้ชาวบ้านมักจะเรียกน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสายรุ้ง”

**15. คอคอดกระ หรือ กิ่วกระ** เป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู โดยมีระยะจากฝั่งทะเลทางตะวันตกจรดตะวันออกกว้างเพียง 44 กิโลเมตร มีแผ่นดินคอนกรีตขนาดใหญ่จำลองแผนที่แสดงจุดที่ตั้งของคอคอดกระ นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก และยังสามารถชมทิวทัศน์ของแม่น้ำกระบุรี ซึ่งแบ่งพรหมแดนไทย-พม่า ได้อย่างชัดเจน

**16. น้ำตกบกราย** น้ำตกบกรายเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี

**17. ถ้ำพระขยงค์** มีตำนานเก่าแก่ที่เกี่ยวกับการสร้างเมืองกระบุรี ในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปีจะมีการจัดงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเข้าชมความสวยงามของถ้ำตลอดจนสมุนไพรต่าง ๆ ที่อยู่บนเขา

**18. แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติบ้านหาดยาย** เป็นแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งอยู่ในอำเภอละอุ่น

**19. เขาฝาชี** เป็นภูเขาที่มีลักษณะคล้ายกับฝาชี ยอดเขาเป็นสถานที่ชมทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์อัสดง สามารถมองเห็นแม่น้ำกระบุรีไหลบรรจบกับแม่น้ำละอุ่น ปัจจุบันมีโครงการพัฒนาให้เป็นศูนย์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2

**20. หาดประพาสหรือหาดหินทุ่ง** เป็นหาดทรายที่กว้างใหญ่ทอดยาวหลายกิโลเมตร ขนานไปกับทิวสนทะเลเป็นบรรยากาศชายทะเลที่ร่มรื่นหาดทรายแม้จะไม่ขาวนักเนื่องจากอยู่ใกล้กับป่าชายเลนที่สมบูรณ์แต่ทิวทัศน์โดยรอบที่สวยงามก็ให้ความสุขไม่น้อยกว่าที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดระนอง เหมาะสำหรับท่องเที่ยวและพักผ่อน

**21. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา** ในคลองนาคาจะมีต้นพลับพลึงธาร ซึ่งเป็นพืชน้ำที่หายากมีดอกสีขาวบานในช่วงประมาณในเดือนตุลาคม – ธันวาคม

## 2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์

**1. พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)** จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การเสด็จประทับแรมจังหวัดระนองของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ รัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2433)

รัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2460) รัชกาลที่ 7 (พ.ศ.2471) จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งของจังหวัด ตั้งอยู่บนเนินเขาวิเศษคีรี มีลักษณะเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ที่จัดจำลองขึ้นใหม่ โดยทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง มีสิ่งที่จัดแสดงไว้ภายในพระราชวัง ได้แก่ ห้องบรรทมของรัชกาลที่ 5 ห้องพระราชินีอาคารทรงแปดเหลี่ยม อาคารท้องพระโรงสะพานเชื่อมอาคารที่ประทับทรงงานกับอาคารแปดเหลี่ยม การจัดแสดงภาพเก่าในอดีต และข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญของรัชกาลที่ 5

2. **วัดหาดส้มแป้น** สิ่งที่น่าสนใจคือ ปลาพลวง ซึ่งอยู่ในคลองหาดส้มแป้นเป็นจำนวนมาก และเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อกัลยา ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนภาคใต้เคารพนับถือมาก

3. **วัดสุวรรณคีรีวิหาร (วัดหน้าเมือง)** เป็นวัดเก่าแก่อายุร้อยกว่าปี เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดแห่งแรกในจังหวัดระนองในวัดมีเจดีย์ศิลปะพม่าสูง 10 เมตร มีอายุกว่า 70 ปี สร้างโดยชาวพม่า ในพระอุโบสถมีพระพุทธรูปยืนทรงเครื่องลวดลายงดงามมากเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองระนอง

4. **สุสานเจ้าเมืองระนอง** เป็นสุสานแบบจีน (ฮวงซู่ย) ฝังศพพระดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เจ้าเมืองระนองคนแรก

5. **บ้านค่ายเจ้าเมืองระนองหรือจวนเจ้าเมืองระนอง** สร้างขึ้นในสมัยพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เมื่อประมาณ พ.ศ.2420 หลังเหตุการณ์กบฏจีนก่อการกบฏ เป็นโบราณสถานที่ประกอบด้วยแนวกำแพงและซากอาคารต่าง ๆ ที่ควรอนุรักษ์ศึกษา

### 3) **ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม**

1. **ถนนพระราชทาน 10 สาย** ถนนประวัติศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระราชทานนามถนน 10 สายเมื่อครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และแหลมมลายู ทรงแวะประทับจังหวัดระนอง ถนนประวัติศาสตร์ 10 สายดังกล่าวเป็นที่เกิดทุนของชาวจังหวัดระนองเนื่องจากนับเป็นพระปรีชาสามารถที่พระองค์ได้ทรงตั้งชื่อถนนได้คล้องจองกันถึง 10 สาย ได้แก่ ท่าเมือง, เรืองราษฎร์, ซาติเฉลิม, เพิ่มผล, ชลระอุ, ลูวัง, กำลังทรัพย์, ดับคดี, ทวีสินค้า, ผาดาด

2. **เทศกาลตรุษจีนเรือราษฎร์** เป็นกิจกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดระนอง เพื่อเฉลิมฉลองสืบสานวัฒนธรรมประเพณีตรุษจีน รวมทั้งส่งเสริมการค้าขายให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจที่ดีและก่อให้เกิดรายได้แก่ชาวระนอง และเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองอีกทางหนึ่ง โดยจัดในถนนเรือราษฎร์ทั้งสายมีการจัดข่มตักแต่งประดับโคมไฟ ประตุงานเป็นประเพณีแบบจีน แสดงเอกลักษณ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเทศกาลตรุษจีน ออกกร้านจำหน่ายสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ชายในราคาถูก ซึ่งได้รับความสนใจจากชาวระนองและนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนมาก

**3. ถนนคนเดินเมืองระนอง** เป็นกิจกรรมสนับสนุนให้ระนองเป็นเมืองน่าอยู่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองและชุมชนเป็นการกลุ่กวัฒนธรรมของพื้นที่ให้มีชีวิตชีวา “คืนชีวิตให้ชุมชน คืนถนนให้คนเดิน” สืบสานศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน การเสวนาการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดระนอง

## 2. องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's)

จากการศึกษาวิจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดระนองโดยวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's) พบว่า

ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีความพร้อมและศักยภาพในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและยังเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้สัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

**1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)** จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว คือ ความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว ที่เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่สวยงาม พร้อมท่าเลที่ตั้งที่ถูกล้อมรอบไปด้วยภูเขาที่มีความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัวของการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ ทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ รวมถึงวิถีชีวิตของชาวจังหวัดระนอง มีการดูแลรักษา ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ สร้างคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังการลักลอบทำลาย

**2. ด้านการเดินทางเข้าในพื้นที่ (Accessibility)** จังหวัดระนองโดยสามารถเดินทางสู่จังหวัดระนองได้อย่างสะดวกด้วยวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน มีความสะดวกสบายทุกรูปแบบซึ่งดีกว่าเมื่อก่อน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ภาพรวมเส้นทางหลักมีความพร้อมในระดับหนึ่งและอยู่ในช่วงของการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในส่วนของการโดยสารท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการเพื่อเข้า ถึงแหล่งท่องเที่ยว ก็ยังไม่มีทุกอำเภอและไม่ครอบคลุมทุกเส้นทาง

**3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities)** จังหวัดระนอง ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น มีที่พักในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่สาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวถูกดำเนินการและพัฒนาไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น

**4. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages)** โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของภาคธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยวที่จะทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว สำหรับภาคราชการมีได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแคมเปญหรือโปรแกรมการท่องเที่ยว แต่จะมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยส่วนมากโปรแกรมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองจะเป็นโปรแกรมที่ขายพ่วงกับประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่ค่อยที่จะมีความหลากหลายเท่าที่ควร

**5. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)** นับแต่จังหวัดระนองเข้าสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดระนองมีความหลากหลายมากขึ้น ไม่เฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรที่มีหรือความแปลกที่โดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์ มาเข้ามาผสมผสานกับการท่องเที่ยว

**6. ด้านบริการเสริม (Ancillaries)** การบริการเสริมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ภาพรวมในปัจจุบันมีเพียงพอแล้วต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยว แต่ยังพบปัญหาด้านการบริการของสถานพยาบาลที่ไม่เพียงพอในการบริการ ซึ่งโรงพยาบาลระนองเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่และได้มาตรฐานเพียงแห่งเดียวของจังหวัดระนอง ไม่เพียงพอในการให้บริการประชาชนและนักท่องเที่ยวในกรณีที่ถูกเจ็บจำนวนมากหรือเร่งด่วน และในด้านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังมีความต้องการสนับสนุนอย่างมาก ช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยต่อยุคของการใช้เทคโนโลยีเช่น ระบบการสแกน “QR Code” ยังมีน้อย ยังมีไม่เพียงพอต่อการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

**7. ที่พัก (Accommodation)** จังหวัดระนอง มีที่พักเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง แต่ที่พักยังขาดในการนำน้ำแร่ไปใช้ในโรงแรมซึ่งในจังหวัดระนอง มีเพียง 2 แห่งเท่านั้นที่มีการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการที่โรงแรม ได้แก่ โรงแรมทินดีระนอง และน้ำใสเขาสวยริสอร์ท ที่พักอาจจะมีการเพิ่มเติมในส่วนของการบริการรับส่งนักท่องเที่ยวจากที่พักไปยังบ่อน้ำแร่ร้อน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

### 3. องค์ประกอบในการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว (7 P's) ของจังหวัดระนอง

จากการสัมภาษณ์ พบว่าส่วนประสมทางการตลาดเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองดังนี้

1. **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมของจังหวัดระนอง มีสิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดระนองที่สามารถเป็นยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าทางการท่องเที่ยวสามารถนำมาเสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยว ด้วยจังหวัดระนองมีศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น 1) เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากจังหวัดระนองมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่มีคุณภาพดีระดับโลก 2) เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ควรค่าแก่การอนุรักษ์และหวงแหน 3) ระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ มี 7 S คือ Sea, Sand, Sun, Spring and Spa, Sanctuary of Wildlife and Biodiversity, Spiritual Enlightening และ Scenery of two Oceans

ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ พบว่าจังหวัดระนองยังขาดการเตรียมความพร้อมและมาตรฐาน ในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ยังไม่ได้มีการส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของการท่องเที่ยว ที่พักแรมและบริษัทนำเที่ยวที่ได้มาตรฐานมีจำนวนน้อย ไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ ไม่มีการจัดการการขนส่งอย่างเป็นระบบ การให้บริการทางการแพทย์และการตรวจสุขภาพก่อนทำกิจกรรมยังไม่เพียงพอ

2. **ด้านราคา (Price)** ในจังหวัดระนองมีธุรกิจการบริการทางการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตามสภาพของจังหวัดระนอง ปัญหาด้านราคา คือ สถานประกอบการเช่น สพายังไม่มีการกำหนดราคาค่าบริการแบบแพ็คเกจที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้บริการเพิ่มขึ้นและสามารถเลือกได้ตามความต้องการ

3. **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** ในจังหวัดระนองพบว่า ภาพรวมด้านการเข้าถึงข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย ทำเลที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ แต่ช่องทางการจำหน่าย

และการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวกนัก ควรมีช่องทางการจัดจำหน่ายให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ ระหว่างเขตพื้นที่อำเภอเมืองกับแหล่งท่องเที่ยวในต่างอำเภอ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

**4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)** การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในงานประจำปีหรืองานประเพณีของจังหวัด การออกบูชทั้งในและต่างจังหวัด การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางด้านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ รวมถึงการออกบูชนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นจังหวัดระนอง และการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ที่จะเป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัด แต่ด้านการนำเสนอข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และกระตุ้นความสนใจจากนักท่องเที่ยวนั้น ยังไม่ค่อยเหมาะสมนัก ภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง และการกระตุ้นการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยวที่ชัดเจนควรมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยว กิจกรรมส่งเสริมการตลาด และสื่อการเสนอให้เข้ากับบริบทพื้นที่ชุมชน และนำเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น มาทำให้การนำเสนอมีความน่าสนใจ สามารถสร้างความแตกต่างที่เป็น เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ไม่ซ้ำใคร เพื่อให้ยุทธศาสตร์ด้านนี้สามารถกระตุ้นการเดินทางของ นักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

**5. ด้านบุคลากร (People)** การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ รวมทั้งมีทักษะ ความรู้ และความสามารถ ในการปฏิบัติงาน พนักงานให้บริการยังต้องพัฒนามีคุณสมบัติให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบริการในพื้นที่ทุกภาคส่วน ทั้งด้านบุคลิกภาพ การต้อนรับและการบริการ การสื่อสาร การใช้ภาษา มาตรฐานฝีมือตามตำแหน่งงาน เทคนิคการปฏิบัติการ ฯลฯ

**6. ลักษณะทางกายภาพ และการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation)** ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนอง มีทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวสวยงามและเหมาะสม มีความเป็นธรรมชาติสูง ด้วยเป็นเมืองที่ล้อมรอบไปด้วยภูเขาและทะเล ทำให้เป็นสิ่งที่ดึงดูดทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนอง

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังมีการเข้าถึงที่ลำบากและค่อนข้างที่จะเป็นอันตราย สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดในเรื่องของห้องสุขา

ที่คอยให้บริการ หรือขาดการดูแลรักษาหรือขาดผู้ที่มารับผิดชอบทำให้เสื่อมโทรมหรือใช้งานไม่ได้

**7. กระบวนการ (Process)** กระบวนการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การนำเที่ยว หรือมีการกำหนดเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง มีการไปประชาสัมพันธ์ หน้าเคาเตอร์โรงแรมต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดระนอง ด้านกฎระเบียบและข้อ ยึดถือปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติร่วมกันอย่างเคร่งครัดได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในด้านการอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว ยังไม่มีแผนผังการให้บริการที่ชัดเจน ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการพัฒนางานที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท การอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาระบบงานให้มีความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการบริการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลจากการสัมภาษณ์ และการศึกษาในส่วนนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และนำไปวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก (SWOT Analysis) โดยมีรายละเอียดดังนี้

### 1. จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

- 1.1 พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงสะดวก
- 1.2 องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในเขตพื้นที่และต่อเนื่องที่หลากหลาย และคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่อยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองระนอง
- 1.3 มีแหล่งน้ำเก่าแก่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานานได้รับการทดสอบแล้วว่าเป็นแหล่งน้ำแร่ที่มีคุณภาพดีที่สุดในประเทศ และมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาใช้ประโยชน์
- 1.4 มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี
- 1.5 ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมีบริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของจังหวัด

### 2. จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weakness) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

- 2.1 การบริหารจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ ข้อจำกัดทางการเมือง งบประมาณ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารและการตัดสินใจ ส่งผลให้ประสิทธิภาพ/ขีดความสามารถในการแข่งขันด้อยกว่าเอกชน

2.2 การบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเฉพาะดูแลทั้งระบบ ประกอบกับบุคลากรมีภารกิจหลายด้าน ทั้งยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ การตลาดและการประชาสัมพันธ์

2.3 เป้าหมายการดำเนินงานภาครัฐไม่ได้มุ่งที่ผลกำไรแต่คำนึงถึงผลกระทบด้านค่าใช้จ่ายกรอบระเบียบ กฎหมาย และการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกภารกิจที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.4 มีประชากรแฝงในพื้นที่จำนวนมาก ยากต่อการควบคุม ทำให้มีความเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย การแพร่เชื้อโรค การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย

2.5 พื้นที่ช่องจราจรในเขตเมืองคับแคบ

2.6 ที่พักในจังหวัดระนองยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้าอย่างที่พัก

### 3. โอกาส (Opportunities) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

3.1 จังหวัดระนอง มุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ การขยายตลาดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดระนองสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองระนองที่มุ่งส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่

3.3 มีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนองหลายแห่ง ประกอบกับจังหวัดระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์และยังคงความเป็นธรรมชาติ ภูมิประเทศสวยงาม สภาพแวดล้อมดี สังคมเอื้ออาทร มีประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

3.4 มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า ซึ่งกำลังพัฒนาและเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุนทั่วโลก

3.5 มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ และการท่องเที่ยว

3.6 กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติบำบัดกำลังเป็นที่นิยมและมีแนวโน้มเติบโตสูง เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่เอาใจใส่ต่อการดูแลสุขภาพมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคต่าง ๆ การท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อคลายความเครียด และปัญหาโรคภัยต่าง ๆ ที่หันมาพึ่งพาการรักษาโดยวิถีทางธรรมชาติ ส่งผลให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมด้านนี้

#### 4. ปัญหาหรืออุปสรรค (Threats) ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด

##### ระนอง

4.1 เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก เส้นทางสูงชัน คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง

4.2 มาตรฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ สถานบริการต่าง ๆ ในการรองรับอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยว

4.3 โรคติดต่อจากประชากรต่างด้าว เช่น โรคโปลิโอ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นต้น



ตาราง 5 สรุปผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)  
ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

| จุดแข็ง (Strengths)  | จุดอ่อน (Weakness)   |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงสะดวก</li> <li>2. องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่อยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองระนอง</li> <li>3. มีแหล่งน้ำเก่าแก่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานาน และมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาใช้ประโยชน์</li> <li>4. มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายกระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี</li> <li>5. ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมีบริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของจังหวัด</li> </ol>  | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. การบริหารจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหาร ส่งผลให้ประสิทธิภาพ</li> <li>2. การบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเฉพาะดูแลทั้งระบบ ประกอบกับบุคลากรมีภารกิจหลายด้าน ทั้งยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ การตลาดและการประชาสัมพันธ์</li> <li>3. เป้าหมายการดำเนินงานภาครัฐไม่ได้มุ่งที่ผลกำไร แต่คำนึงถึงผลกระทบต่อด้านค่าใช้จ่ายกรอบระเบียบกฎหมาย และการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกภารกิจที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ</li> <li>4. มีประชากรแฝงในพื้นที่จำนวนมาก ยากต่อการควบคุม ทำให้มีความเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย</li> <li>5. พื้นที่ของจรรยาในเขตเมืองคับแคบ</li> <li>6. ที่พักในจังหวัดระนองยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้าที่ยัก</li> </ol> |
| โอกาส (Opportunities)  | อุปสรรค (Threats)  |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. จังหวัดระนอง มุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่</li> <li>2. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดระนองสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองระนองที่มุ่งส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่</li> <li>3. มีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนอง จังหวัดระนองมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา</li> <li>4. มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า ซึ่งกำลังพัฒนาและเป็นที่สนใจของนักลงทุน</li> <li>5. มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการท่องเที่ยว</li> <li>6. กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติ บำบัดกำลังเป็นที่นิยมและมีแนวโน้มเติบโตสูง</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก เส้นทางสูงชัน คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง</li> <li>2. มาตรฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ สถานบริการต่าง ๆ ในการรองรับอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยว</li> <li>3. โรคติดต่อจากประชากรต่างดาว เช่น โรคโปลิโอ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เป็นต้น</li> </ol>  |

## อภิปรายผล

**วัตถุประสงค์ข้อที่ 1** เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดระนอง พบว่ามีความหลากหลายและ น่าสนใจเป็นจำนวนมาก สามารถดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถ แบ่งประเภทได้ ดังนี้

### 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ

1. **บ่อน้ำร้อน-สวนสาธารณะรักษะวาริน** สวนสาธารณะรักษะวาริน บ่อน้ำแร่ร้อน เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่นักท่องเที่ยวแวะมาอาบน้ำแร่ และพักผ่อน
2. **น้ำตกหงาว** เป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของจังหวัดระนอง ป่าอุดมสมบูรณ์ บรรยากาศโดยรอบร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาพันธุ์
3. **เกาะพยาม** เป็นเกาะที่มีความสวยงามเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว หาดทรายขาวสะอาด กิจกรรมบนเกาะจะมีการตกปลา ซึ่งกิจกรรมรอบเกาะ ดำน้ำดูปะการัง บนเกาะพยามมีที่พักบริการนักท่องเที่ยว
4. **เกาะช้าง** จุดเด่นมีชายหาดและทิวทัศน์รอบเกาะที่สวยงาม ยังรักษาความเป็นธรรมชาติไว้ได้อย่างสมบูรณ์ กิจกรรมบนเกาะก็มีหลายประเภท เช่น เดินป่าขึ้นเขาชมวิว ซึ่งกิจกรรมรอบเกาะ อบรมสมุนไพร ชมนกเงือก และตกปลา มีที่พักบริการนักท่องเที่ยวที่สนใจ
5. **ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้าน หรือเขาผี** เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝน มีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้บางครั้งจึงเรียกว่าเขาหญ้า มีทางเดินเท้าสำหรับขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเช่น การจัดกิจกรรมวิ่ง ปั่นจักรยาน เป็นต้น
6. **น้ำตกปุณณบาล** เป็นน้ำตกที่มีความงามน้ำไหลตลอดทั้งปี เหมาะสำหรับ แวะพักผ่อน มีลานจอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก อยู่ใกล้จุดชมวิวของเมืองระนอง
7. **หาดชาญดำริ** สามารถชมทิวทัศน์ของชุมชนปากน้ำระนอง และเกาะสอง หรือวิวดอเรียนพอยท์ของฝั่งพม่า เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถชมพระอาทิตย์ตกได้อย่างดี
8. **ศูนย์วิจัยป่าชายเลน** เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลของโลก จุดเด่นได้แก่ ต้นโกงกางยักษ์อายุประมาณ 200 ปี
9. **น้ำตกโตนเพชร** เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีทั้งหมด 11 ชั้น แต่ละชั้นสายน้ำมี ลักษณะลดหลั่นลงมาผ่านแนวชะง่อนหินดูสวยงาม และมีน้ำไหลตลอดทั้งปี

10. **อุทยานแห่งชาติแหลมสน** ประกอบด้วย หาดบางเบน เป็นหาดขนาดใหญ่มีสวนร่มรื่น หาดแหลมสน มีหาดทรายขาวสะอาดและเป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด

11. **เกาะคางคาว** เป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวละเอียด ด้านเหนือของเกาะเป็นหาดหินงาม มีหินทรงกลมมนเรียงรายอยู่เต็มหาด มีกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง กิจกรรมตกปลาหมึก และกิจกรรมตกปลาชายฝั่ง

12. **เกาะกำตกหรืออ่าวเขาควาย** มีอ่าวที่โค้งเกือบเป็นรูปกลม พื้นที่ของหมู่เกาะส่วนใหญ่อยู่ในแนวน้ำตื้น น้ำทะเลลึกไม่เกิน 7 เมตร หมู่เกาะกำเพียบพร้อมสำหรับความเรียบง่ายยิ่งใหญ่สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการรับรู้แนบชิดและมองเห็นในความงดงาม ความสงบที่ธรรมชาติมอบให้

13. **น้ำตกเขาพระนารายณ์** น้ำตกแห่งนี้มีน้ำไหลอยู่ตลอดปี บรรยากาศชุ่มชื้นบริเวณรอบ ๆ มีไม้นานาพันธุ์ขึ้นอยู่หนาแน่นนับว่าเป็นสถานที่ที่น่าสนใจและน่าท่องเที่ยว

14. **น้ำตกชุมแสงหรือน้ำตกสายรุ้ง** จะมีน้ำไหลเฉพาะในฤดูฝน น้ำจะไหลกระแทกกับโขดหินแล้วกระจายออกเป็นสายดูคล้ายสายรุ้ง จึงทำให้ชาวบ้านมักจะเรียกน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสายรุ้ง”

15. **คอคอดกระ หรือ กิ่วกระ** เป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู โดยมีระยะจากฝั่งทะเลทางตะวันตกจรดตะวันออกกว้างเพียง 44 กิโลเมตร มีแผ่นป้ายคอนกรีตขนาดใหญ่จำลองแผนที่แสดงจุดที่ตั้งของคอคอดกระ นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก และยังสามารถชมทิวทัศน์ของแม่น้ำกระบุรี ซึ่งแบ่งพรหมแดนไทย-พม่า ได้อย่างชัดเจน

16. **น้ำตกบกกทราย** น้ำตกบกกทรายเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี

17. **ถ้ำพระขยางค์** มีตำนานเก่าแก่ที่เกี่ยวกับการสร้างเมืองกระบุรี ในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปีจะมีการจัดงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเข้าชมความสวยงามของถ้ำตลอดจนสมุนไพรต่าง ๆ ที่อยู่บนเขา

18. **แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติบ้านหาดยาย** เป็นแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งอยู่ในอำเภอละอุ่น

19. **เขาฝาชี** เป็นภูเขาที่มีลักษณะคล้ายกับฝาชี ยอดเขาเป็นสถานที่ชมทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์อัสดง สามารถมองเห็นแม่น้ำกระบุรีไหลบรรจบกับแม่น้ำละอุ่น ปัจจุบันมีโครงการพัฒนาให้เป็นศูนย์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2

20. **หาดประพาสหรือหาดหินทุ่ง** เป็นหาดทรายที่กว้างใหญ่ทอดยาวหลายกิโลเมตร ขนานไปกับทิวสนทะเลเป็นบรรยากาศชายทะเลที่ร่มรื่นหาดทรายแม้จะไม่ขาวนัก เนื่องจากอยู่ใกล้กับป่าชายเลนที่สมบูรณ์ เหมาะสำหรับท่องเที่ยวและพักผ่อน

21. **เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา** ในคลองนาคาจะมีต้นพลับพลึงธาร ซึ่งเป็นพืชน้ำที่หายากมีดอกสีขาวบานในช่วงประมาณในเดือนตุลาคม – ธันวาคม

## 2) **ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์**

1. **พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)** จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การเสด็จประทับแรมจังหวัดระนองของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ รัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2433) รัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2460) รัชกาลที่ 7 (พ.ศ.2471) จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งของจังหวัด ตั้งอยู่บนเนินเขาหน้าวัดคีรี มีลักษณะเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ที่จัดจำลองขึ้นใหม่ โดยทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง มีสิ่งจัดแสดงไว้อยู่ในพระราชวังฯ ได้แก่ ห้องบรรทมของรัชกาลที่ 5 ห้องพระราชินีอาคารทรงแปดเหลี่ยม อาคารท้องพระโรงสะพานเชื่อมอาคารที่ประทับทรงงานกับอาคารแปดเหลี่ยม การจัดแสดงภาพเก่าในอดีต และข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญของรัชกาลที่ 5

2. **วัดหาดส้มแป้น** สิ่งที่น่าสนใจคือ ปลาพลวง ซึ่งอยู่ในคลองหาดส้มแป้นเป็นจำนวนมาก และเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อกัลยา ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนภาคใต้เคารพนับถือมาก

3. **วัดสุวรรณคีรีวิหาร (วัดหน้าเมือง)** เป็นวัดเก่าแก่อายุร้อยกว่าปี เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เป็นวัดแห่งแรกในจังหวัดระนองในวัดมีเจดีย์ศิลปะพม่าสูง 10 เมตร มีอายุกว่า 70 ปี สร้างโดยชาวพม่า ในพระอุโบสถมีพระพุทธรูปยืนทรงเครื่องลวดลายงดงามมากเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองระนอง

4. **สุสานเจ้าเมืองระนอง** เป็นสุสานแบบจีน (ฮวงซุ้ย) ฝังศพพระดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เจ้าเมืองระนองคนแรก

5. **บ้านค่ายเจ้าเมืองระนองหรือจวนเจ้าเมืองระนอง** สร้างขึ้นในสมัยพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เมื่อประมาณ พ.ศ.2420 หลังเหตุการณ์กบฏจีนก่อการกบฏ เป็นโบราณสถานที่ประกอบด้วยแนวกำแพงและซากอาคารต่าง ๆ ที่ควรอนุรักษ์ไว้ศึกษา

## 3) **ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม**

1. **ถนนพระราชทาน 10 สาย** ถนนประวัติศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระราชทานนามถนน 10 สายเมื่อครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และแหลมมลายู ทรงแวะประทับจังหวัดระนอง ถนนประวัติศาสตร์ 10 สายดังกล่าวเป็นที่เกิดทุนของชาวจังหวัดระนองเนื่องจากนับเป็นพระปรีชาสามารถที่พระองค์ได้ทรงตั้งชื่อถนนได้คล้องจองกันถึง 10 สาย ได้แก่ ท่าเมือง, เรืองราษฎร์, ซาติเฉลิม, เพิ่มผล, ชลระอุ, ลูวัง, กำลังทรัพย์, ดับคดี, ทวีสินคำ, ผาดาด

**2. เทศกาลตรุษจีนเรื่องราษฎร์** เป็นกิจกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดระนอง เพื่อเฉลิมฉลองสืบสานวัฒนธรรมประเพณีตรุษจีน รวมทั้งส่งเสริมการค้าขายให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจที่ดีและก่อให้เกิดรายได้แก่ชาวระนอง และเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองอีกทางหนึ่ง โดยจัดในถนนเรื่องราษฎร์ทั้งสายมีการจัดซุ้มตกแต่งประดับโคมไฟ ประตุงานเป็นประเพณีแบบจีน แสดงเอกลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเทศกาลตรุษจีน ออกร้านจำหน่ายสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นขายในราคาถูก ซึ่งได้รับความสนใจจากชาวระนองและนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนมาก

**3. ถนนคนเดินเมืองระนอง** เป็นกิจกรรมสนับสนุนให้ระนองเป็นเมืองน่าอยู่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองและชุมชนเป็นการก่อกำเนิดวัฒนธรรมของพื้นที่ให้มีชีวิตชีวา “คืนชีวิตให้ชุมชน คืนถนนให้คนเดิน” สืบสานศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน การเสวนาการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดระนอง

สรุป ภาพรวมของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอิทธิพลและสามารถตอบสนองความต้องการและเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวและยังเกิดความภาคภูมิใจแก่คนในชุมชน เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่มีประวัติและเรื่องราวมาเป็นเวลานาน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมานี้สามารถที่จะนำมาเป็นเอกลักษณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ได้อย่างชัดเจนเห็นได้จากผลที่เกิดขึ้นของความประทับใจที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าบ้าน (Host) คนในชุมชนผู้ที่อาศัย อีกทั้งยังรวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน (Visitor) ที่หลังจากได้มาแล้วผลที่ตามมาคือความประทับใจและการกลับมาเที่ยวซ้ำบอกต่อให้แก่เพื่อน ครอบครัวให้กลับมาเยือนที่นี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี นิรินัง (2558) พบว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับสูง และเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีได้ 6 แนวทาง และ งานของณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร (2562) พบว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาครมีศักยภาพหลายด้าน ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีความหลากหลายของการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงการท่องเที่ยววิถีประมง นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ การทำเครื่องเบญจรงค์

## วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนา (7 A's) และส่งเสริม (7 P's) ทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่า

ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีความพร้อมและศักยภาพในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและยังเปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้เรียนรู้สัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

**1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attractions)** จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว คือ ความหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว ที่เป็นทั้งเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่สวยงาม พร้อมทำเลที่ตั้งที่ถูกขนานบข้างไปด้วยภูเขามีสภาพหลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัวของการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ ทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ รวมถึงวิถีชีวิตของชาวจังหวัดระนอง มีการดูแลรักษา ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ สร้างคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังการลักลอบทำลาย

**2. ด้านการเดินทางเข้าในพื้นที่ (Accessibility)** จังหวัดระนองโดยสามารถเดินทางสู่จังหวัดระนองได้อย่างสะดวกด้วยวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน มีความสะดวกสบายทุกรูปแบบซึ่งดีกว่าเมื่อก่อน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ภาพรวมเส้นทางหลักมีความพร้อมในระดับหนึ่งและอยู่ในช่วงของการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในส่วนของการโดยสารท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการเพื่อเข้า ถึงแหล่งท่องเที่ยว ก็ยังไม่มีทุกอำเภอและไม่ครอบคลุมทุกเส้นทาง

**3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities)** จังหวัดระนองได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น มีที่พักในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่สาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวถูกดำเนินการและพัฒนาไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น

**4. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages)** โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของภาคธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยวที่จะทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว สำหรับภาคราชการมีได้มุ่งเน้นเรื่องการจัดแคมเปญหรือโปรแกรมการท่องเที่ยว แต่จะมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยส่วนมากโปรแกรมการ

ท่องเที่ยวของจังหวัดระนองจะเป็นโปรแกรมที่ขายพ่วงกับประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่ค่อยที่จะมีความหลากหลายเท่าที่ควร

**5. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)** นับแต่จังหวัดระนองเข้าสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดระนองมีความหลากหลายมากขึ้น ไม่เฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรที่มีหรือความแปลกที่โดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์ มาเข้ามาผสมผสานกับการท่องเที่ยว

**6. ด้านบริการเสริม (Ancillaries)** การบริการเสริมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ภาพรวมในปัจจุบันมีเพียงพอแล้วต่อการบริการแก่นักท่องเที่ยว แต่ยังพบปัญหา ด้านการบริการของสถานพยาบาลที่ไม่เพียงพอในการบริการ ซึ่งโรงพยาบาลระนองเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่และได้มาตรฐานเพียงแห่งเดียวของจังหวัดระนอง ไม่เพียงพอในการให้บริการประชาชนและนักท่องเที่ยวในกรณีฉุกเฉินจำนวนมากหรือเร่งด่วน และในด้านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังมีความต้องการสนับสนุนอย่างมาก ช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยต่อยุคของการใช้เทคโนโลยีเช่น ระบบการสแกน “QR Code” ยังมีน้อย ยังมีไม่เพียงพอต่อการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

**7. ที่พัก (Accommodation)** จังหวัดระนอง มีที่พักเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง แต่ที่พักยังขาดในการนำน้ำแร่ไปใช้ในโรงแรมซึ่งในจังหวัดระนอง มีเพียง 2 แห่งเท่านั้นที่มีการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการที่โรงแรม ได้แก่ โรงแรมทินดีระนอง และน้ำใสเขาสวยรีสอร์ท ที่พักอาจจะมีการเพิ่มเติมในส่วนของการบริการรับส่งนักท่องเที่ยวจากที่พักไปยังบ่อน้ำแร่ร้อน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ในด้านของส่วนประสมทางการตลาด (7 P's) เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองดังนี้

**1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมของจังหวัดระนอง มีสิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดระนองที่สามารถเป็นยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าทางการท่องเที่ยวสามารถนำมาเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว ด้วยจังหวัดระนองมีศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น 1) เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากจังหวัดระนองมีแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่มีคุณภาพดีระดับโลก 2) เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ควรค่าแก่การอนุรักษ์และหวงแหน 3) ระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่มี 7 S คือ Sea, Sand, Sun, Spring and Spa, Sanctuary of Wildlife and Biodiversity, Spiritual Enlightening และ Scenery of two Oceans

ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ พบว่าจังหวัดระนองยังขาดการเตรียมความพร้อมและมาตรฐาน ในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ยังไม่ได้มีการส่งเสริมให้ครอบคลุมทุกมิติของการท่องเที่ยว ที่พักแรมและบริษัทนำเที่ยวที่ได้มาตรฐานมีจำนวนน้อย ไม่มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถทำการเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง และนำเสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ ไม่มีการจัดการการขนส่งอย่างเป็นระบบ การให้บริการทางการแพทย์และการตรวจสุขภาพก่อนทำกิจกรรมยังไม่เพียงพอ

**2. ด้านราคา (Price)** ในจังหวัดระนองมีธุรกิจการบริการทางการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตามสภาพของจังหวัดระนอง ปัญหาด้านราคา คือสถานประกอบการเช่น สบายยังไม่มีการกำหนดราคาค่าบริการแบบแพ็คเกจที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้บริการเพิ่มขึ้นและสามารถเลือกได้ตามความต้องการ

**3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)** ในจังหวัดระนองพบว่า ภาพรวมด้านการเข้าถึงข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย ทำเลที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ แต่ช่องทางการจำหน่ายและการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวกนัก ควรมีช่องทางการจัดจำหน่ายให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ ระหว่างเขตพื้นที่อำเภอเมืองกับแหล่งท่องเที่ยวในต่างอำเภอ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสินค้า และบริการทางการท่องเที่ยวได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

**4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)** การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในงานประจำปีหรืองานประเพณีของจังหวัด การออกบูธทั้งในและต่างจังหวัด การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางด้านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ รวมถึงการออกบูธนำเสนอสินค้าทางด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นจังหวัดระนอง และการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ ที่จะเป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัด แต่ด้านการนำเสนอข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และกระตุ้นความสนใจจากนักท่องเที่ยวนั้น ยังไม่ค่อยเหมาะสมนัก ภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง และการกระตุ้นการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยวที่ชัดเจนควรมีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรการ

ท่องเที่ยว กิจกรรมส่งเสริมการตลาด และสื่อการเสนอให้เข้ากับบริบทพื้นที่ชุมชน และนำเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น มาทำให้การนำเสนอมีความน่าสนใจ สามารถสร้างความแตกต่างที่เป็น เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ไม่ซ้ำใคร เพื่อให้ยุทธศาสตร์ด้านนี้สามารถกระตุ้นการเดินทางของ นักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

**5. ด้านบุคลากร (People)** การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ รวมทั้งมีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติงาน พนักงานให้บริการยังต้องพัฒนามีคุณสมบัติให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบริการในพื้นที่ทุกภาคส่วน ทั้งด้านบุคลิกภาพ การต้อนรับและการบริการ การสื่อสาร การใช้ภาษา มาตรฐานฝีมือตามตำแหน่งงาน เทคนิคการปฏิบัติการ ฯลฯ

**6. ลักษณะทางกายภาพ และการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation)** ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนอง มีทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวสวยงามและเหมาะสม มีความเป็นธรรมชาติสูง ด้วยเป็นเมืองที่ล้อมรอบไปด้วยภูเขาและทะเล ทำให้เป็นสิ่งที่ดึงดูดทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนอง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งยังมีการเข้าถึงที่ลำบากและค่อนข้างที่จะเป็นอันตราย สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดในเรื่องของห้องสุขาที่คอยให้บริการ หรือขาดการดูแลรักษาหรือขาดผู้ที่จะรับผิดชอบทำให้เสื่อมโทรมหรือใช้งานไม่ได้

**7. กระบวนการ (Process)** กระบวนการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การนำเที่ยว หรือมีการกำหนดเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง มีการไปประชาสัมพันธ์หน้าเคาเตอร์โรงแรมต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดระนอง ด้านกฎระเบียบและข้อยึดถือปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามกันอย่างเคร่งครัดได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในด้านการอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว ยังไม่มีแผนผังการให้บริการที่ชัดเจน ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการพัฒนางานที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท การอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาระบบงานให้มีความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการบริการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับงานของ ญาดา ซอบท่าดี, ลัชชา เปรมปรีดีและ อัญชลี อินพล (2551) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ มีความหลากหลายของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและกิจกรรม

การท่องเที่ยว มีสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเจ้าบ้านมีความเป็นมิตรไมตรี แต่พบว่าการบริการโทรศัพท์สาธารณะตามจุดต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร รวมถึงความเพียงพอของการบริการผู้นำเที่ยวท้องถิ่นและความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว มีศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว มีแผนที่และข้อมูลแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวไว้บริการอย่างเพียงพอ ถนนที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนเข้าใจง่าย หรือบางทีการเดินทางเข้าไปยังสถานที่ท่องเที่ยวก็เป็นที่น่าพอใจ

### วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองบนฐานชุมชน

#### พบว่า

การท่องเที่ยวนั้นทำให้ชุมชนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว เช่น การจ้ดนำเที่ยว ร้านขายของและขายงานฝีมือ ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้ได้เพิ่มรายได้และกลายเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนในชุมชนซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ด้วยเหตุผลที่ต่างกัน และมีความต้องการแตกต่างกันหลายหลาย ชุมชนซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนจึงเป็นแหล่งรวมธุรกิจหลายประเภทที่ก่อให้เกิดการขายสินค้าและบริการให้แก่นักท่องเที่ยว จังหวัดระนองมีการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาตัวบุคคล สมาชิกท่องเที่ยวที่อยู่ในชุมชนให้มีศักยภาพองค์ความรู้ในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่องของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี รวมถึงการพัฒนามัคคุเทศก์น้อย การให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจรูปแบบกิจกรรม รวมถึงการนำทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนมานำเสนอขายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Andreea Zamfir and Razvan-Andrei Corbos (2015) พบว่าการพัฒนาเมืองใหญ่และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้กลายมาเป็นความสำคัญเร่งด่วนหลักของผู้กำหนดนโยบายสาธารณะ และประเด็นนี้ไม่สามารถเพิกเฉยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่การท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมทั้งการพัฒนาเขตเมืองใหญ่อาจจะแก้ไขได้โดยการแปลงรูปเมืองเหล่านั้น ให้กลายเป็นเมืองจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวที่มีแรงดึงดูดเพียงพอ จุดเริ่มต้นและคุณค่าของการศึกษานี้ประกอบด้วยภาระบุให้ชัดเจนของเส้นทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของ เมืองบูคาเรส และ Ariya Riangchantr (2016) พบว่าการท่องเที่ยวจะมีส่วนรับผิดชอบอย่างไร ต่อปลายทางของการท่องเที่ยวเพื่อเติมเต็มแนวทางการบูรณาการที่สมดุลย์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีความตั้งใจที่จะ

ก่อให้เกิดทั้ง ความพึงพอใจและกระจายทั้งโอกาสและประโยชน์ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบนเกาะแห่งนี้ ในขณะที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งสภาพสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของประชากรพื้นเมือง

#### **วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่า**

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ในเรื่องขององค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (7 A's) และส่วนประสมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (7 P's) การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก (SWOT Analysis) ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำผลที่ได้วิเคราะห์สรุป เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ซึ่งสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ได้ดังนี้

**1. ควรส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการคมนาคมขนส่ง (Infrastructure Development Logistics System And Transportation) จังหวัดระนอง** ควรมีการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม เช่น การบริการขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมในทุกอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การบริการทางการแพทย์ ควรสร้างมาตรฐานการดูแลนักท่องเที่ยวให้ได้รับบริการทางการแพทย์มาตรฐาน ด้วยระบบการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินในภาวะปกติ และภัยพิบัติ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ 24 ชั่วโมง ในทุกสถานการณ์ การพัฒนาระบบข้อมูลการเดินทางและสถานที่สำคัญในเมือง และพัฒนาระบบแสดงตำแหน่งรถสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรพัฒนาเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวจุดชมทิวทัศน์ และพัฒนาเส้นทางสู่จังหวัดข้างเคียงให้มากขึ้น

**2. ควรส่งเสริมและควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว (Promote and Control the Quality of Tourist Attractions)** การจัดทำรายการนำเที่ยวให้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระนองเป็นเพียงทางผ่านไปสู่อื่นๆ ดังนั้น หากระนองมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ก็จะช่วยส่งเสริมระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วยระนองควรได้รับการพัฒนาไปเป็นเมือง

แห่งธรรมชาติและสุขภาพ เนื่องจากระนองเป็นเมืองมีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่ดี ทั้งอากาศบริสุทธิ์ พื้นที่ป่าชายเลน รวมถึงน้ำแร่จากธรรมชาติ ทำให้ระนองสามารถพัฒนาไป ได้ไม่ยากหากสามารถพัฒนาระนองให้เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ รวมถึงมีมาตรการ ส่งเสริมให้เอกชนสร้างรีสอร์ทแนวธรรมชาติมากขึ้นก็น่าจะทำให้เมืองระนองสามารถพัฒนา เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพได้อย่างแท้จริง ส่งเสริมให้ภาครัฐและผู้ประกอบการที่เป็น เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว มีการนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านทาง อินเทอร์เน็ต และควบคุมมาตรฐานในการให้บริการ

**3. การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว (Public Relations and Tourism Storytelling)** ให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกช่องทาง การสร้างสตอรี่ และกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับจังหวัดระนอง เพื่อสร้างความแตกต่างจากจังหวัดอื่น อาจเจาะตลาดที่มีความต้องการเฉพาะเนื่องจากที่ผ่านมาระนองยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว ดังนั้น จังหวัดระนองควรจะพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยจุดเด่นของจังหวัดระนอง ระนองเป็นจังหวัดที่มี จุดเด่นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธรรมชาติ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว และด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งจังหวัดระนองมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้มีศักยภาพ สำคัญในการดึงดูดแต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นการ ประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุกในกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพจึงต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้ เกิดสร้างการรับรู้ในทุกช่องทาง การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว โดยนำเสนอข้อมูลผ่านงานต่าง ๆ และทางอินเทอร์เน็ตต้องพึ่งพาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวการตลาดท่องเที่ยว การตลาดออนไลน์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทางการท่องเที่ยวและเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้รวดเร็วยิ่งขึ้นจะก่อให้เกิดกระแสการเดินทาง มาท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ต่อไปจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับประเทศไทยไปสู่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

**4. เพิ่มศักยภาพกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว พัฒนารูปแบบและมาตรฐานการ ให้บริการ (Increase the Potential of Tourism Activities Develop a Service Model and Standard)** เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยเริ่มจากการพัฒนาตัวบุคคล สมาชิกท่องเที่ยวที่ อยู่ในชุมชนให้มีศักยภาพองค์ความรู้ในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่อง ของการเป็นเจ้าของที่ดี การให้ความรู้เรื่องการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจรูปแบบ

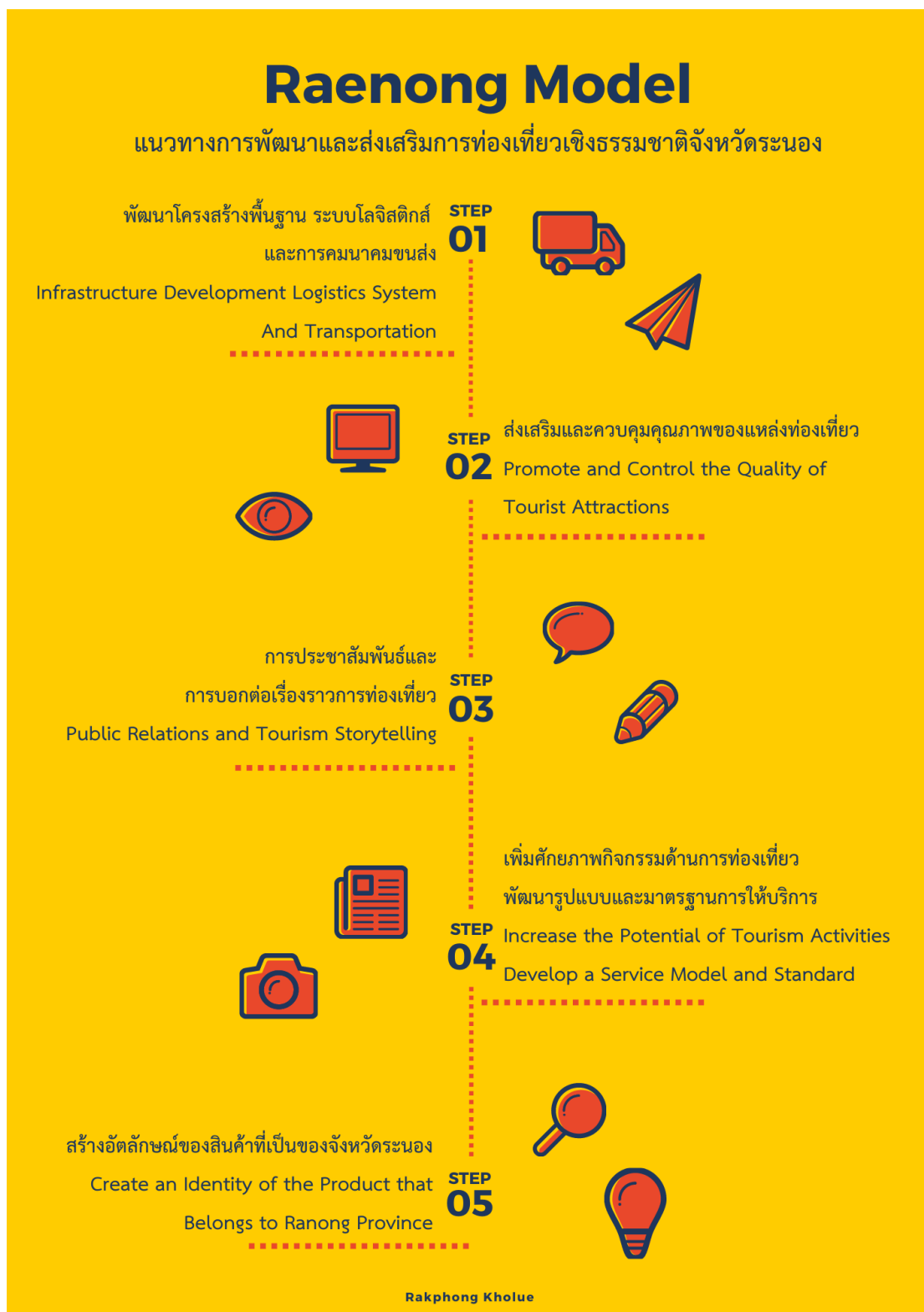
กิจกรรม ที่น่าสนใจและสอดคล้องประสานในทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนร่วมกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาที่ยั่งยืน

**5. สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นของจังหวัดระนองเอง (Create an Identity of the Product that Belongs to Ranong Province)** ควรส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันกำหนดและค้นหาอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสินค้าพื้นเมือง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้ผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจควบคู่กันไป หลากหลายผลิตภัณฑ์ครอบคลุมทั้งจังหวัดเป็นผลให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สามารถช่วยเหลือครอบครัวได้

สอดคล้องกับงานของ ชูติกาญจน์ กันทะอุ (2560) พบว่า บ้านร่องพองมีศักยภาพเบื้องต้นใน 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว มีทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ เช่น แหล่งตีเหล็กทำเครื่องมือ แหล่งผลิตตัดเย็บเสื้อผ้า มัดย้อมผ้า 2.ด้านการเข้าถึงทรัพยากรท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงสะดวกและปลอดภัยเดินทางเข้าถึงชุมชนได้ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ ตลอดจนมีเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอื่น ๆ 3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน มาตรฐานครบถ้วนและเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สถานพยาบาลชุมชน ร้านค้า 4.ด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งไปและกลับ หรือพักค้างคืน 5.การจัดการท่องเที่ยว มีการวางแผนและดำเนินการโดยผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมจากประชาชน ทั้งนี้บ้านร่องพองต้องเพิ่มศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากประชาชนโดยเร่งประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนต่อไป ยังสอดคล้องกับงานของ Dar Hafizullah (2014) พบว่าการท่องเที่ยวชายแดนของเมืองจามมู และแคชเมียร์นั้น อุดมไปด้วยศักยภาพด้านการท่องเที่ยว พื้นที่เหล่านี้กลับมีเศรษฐกิจล่าช้า มาตรฐานการดำรงชีพของผู้น้อยถิ่นต่ำ โอกาสที่จะได้รับการจ้างงานนั้นมีเพียงเล็กน้อย นั้นหมายความว่า การท่องเที่ยวยังมิได้รับการพัฒนา พื้นที่ของทั้งสองเมืองนี้ มีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะส่งเสริมการศึกษาด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่ยังเจริญไม่เต็มที่ของพื้นที่เมืองจามมู และแคชเมียร์นี้ ตามลำดับ

ตาราง 6 สรุปนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด  
ระนอง (TOWS Matrix)

|  |  |  |
|--|--|--|
| <p><b>ปัจจัยภายใน</b></p> <p><b>ปัจจัยภายนอก</b></p>   | <p><b>จุดแข็ง (Strengths)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. พื้นที่จังหวัดระนองมีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน การเดินทางและการเข้าถึงสะดวก</li> <li>2. องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และคุณค่าทางประวัติศาสตร์เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนอง</li> <li>3. มีแหล่งน้ำเก่าแก่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมานาน และมีปริมาณเพียงพอต่อการพัฒนาใช้ประโยชน์</li> <li>4. มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายกระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี</li> <li>5. ที่พักของจังหวัดระนองมีกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดระนอง และมีบริการที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีโฮมสเตย์ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกอำเภอของจังหวัด</li> </ol> | <p><b>จุดอ่อน (Weakness)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. การบริหารจัดการโดยภาครัฐ ต้องยึดกฎหมายระเบียบราชการ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหาร ส่งผลให้ประสิทธิภาพ</li> <li>2. การบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเฉพาะดูแลทั้งระบบ ประกอบกับบุคลากรมีภารกิจหลายด้าน ทั้งยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจ การตลาดและการประชาสัมพันธ์</li> <li>3. เป้าหมายการดำเนินงานภาครัฐไม่ได้มุ่งที่ผลกำไรแต่คำนึงถึงผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายกรอบระเบียบ กฎหมาย และการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกภารกิจที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ</li> <li>4. มีประชากรแฝงในพื้นที่จำนวนมาก ยากต่อการควบคุม ทำให้มีความเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย</li> <li>5. พื้นที่ของจระจกในเขตเมืองคับแคบ</li> <li>6. ที่พักในจังหวัดระนองยังขาดการนำน้ำแร่ร้อนไปให้บริการลูกค้ายังที่พัก</li> </ol> |
| <p><b>โอกาส (Opportunities)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. จังหวัดระนอง มุ่งเน้น และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ</li> <li>2. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองระนองที่มุ่งส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ</li> <li>3. มีแหล่งน้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพกระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนอง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา</li> <li>4. มีชายแดนติดกับสหภาพพม่า ซึ่งกำลังพัฒนาและเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุน</li> <li>5. มีสนามบินและท่าเรือน้ำลึกอยู่ในจังหวัด ถือเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการท่องเที่ยว</li> <li>6. กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธรรมชาติบำบัดกำลังเป็นที่นิยม และมีแนวโน้มเติบโตสูง</li> </ol> | <p><b>SO (กลยุทธ์เชิงรุก)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. การประชาสัมพันธ์และการบอกต่อเรื่องราวการท่องเที่ยว</li> <li>2. สร้างอัตลักษณ์ของสินค้าที่เป็นของจังหวัดระนองเอง</li> </ol>   | <p><b>WO (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ควรส่งเสริมและควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว</li> </ol>  |
| <p><b>อุปสรรค (Threats)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เส้นทางคมนาคมทางบกระหว่างจังหวัดยังไม่สะดวก คดเคี้ยว ยากต่อการเดินทางและขนส่ง</li> <li>2. มาตรฐานและความพร้อมของสถานพยาบาล ในการรองรับอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยว</li> <li>3. โรคติดต่อจากประชากรต่างด้าว</li> </ol>   | <p><b>ST (กลยุทธ์เชิงป้องกัน)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เพิ่มศักยภาพกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวจังหวัดระนองพัฒนารูปแบบการให้บริการ การท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ และมีมาตรฐานการให้บริการ</li> </ol>   | <p><b>WT (กลยุทธ์เชิงรับ)</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ควรส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และการคมนาคมขนส่ง</li> </ol>  |



ภาพ 35 โมเดลแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จังหวัดระนอง (Raenong Model)

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรมีจัดทำสื่อการนำเสนอ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้เด่นชัดตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ในรูปแบบของรายการนำเที่ยว วีดิทัศน์แนะนำชุมชน แนะนำแหล่งท่องเที่ยว บูรณาการในการจัดทำสื่อทั้งประเภทออนไลน์ (Online) และสื่อออฟไลน์ (Offline) เว็บไซต์ (Website) เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) แอปพลิเคชัน (Application) ยูทูบ (You Tube) พื้นที่แสดงความคิดเห็น หรือรวบรวมนักท่องเที่ยวผู้ที่ชื่นชอบอะไรที่เหมือน ๆ กันไว้เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ (Fan Page) การบันทึกบทความของตนเองลงบนเว็บไซต์ (Web Blog) สิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์ วารสาร นิตยสาร) วิชชุ โทรทัศน์ ป้ายประกาศ ป้ายโฆษณา เป็นต้น

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ควรวางแผนทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่บนพื้นฐานของความยั่งยืนในทุกมิติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนาจิตใจ

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง ควรให้ความสำคัญในทุกพื้นที่การพัฒนา ทั้งด้านทรัพยากร ลักษณะทางกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์พื้นที่การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของฝากของที่ระลึก เป็นต้น โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมต่อการรับรู้ การตัดสินใจ รวมถึงการร่วมกันดูแลและรับผิดชอบในขอบเขตตามความเหมาะสมในฐานะการเป็นเจ้าของบ้านหรือเป็นเจ้าของพื้นที่

4. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ควรมีการร่วมมือกันส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นเมืองที่มีภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว โดยสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวโดยการจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการท่องเที่ยวสู่ภาคธุรกิจ เอกชน และชุมชน

5. ภาครัฐควรสร้างความร่วมมือให้ ภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองให้มากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนเชิงวิชาการ การบริการวิชาการ การวิจัยและพัฒนาภาคธุรกิจการบริการ โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า รวมถึงการมีส่วนร่วมออกแบบ คั่นคว่า และพัฒนาสินค้าของฝากของที่ระลึก เป็นต้น

6. ภาครัฐควรกำหนดกรอบการพัฒนาการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว โดยมีมาตรฐานที่ชัดเจน จะต้องมีการควบคุมดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรือลดเว้นการปล่อยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ที่ง่ายต่อการกระทบและฟื้นตัวได้ยาก

7. หน่วยงานภาครัฐและชุมชน ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำกฎ ระเบียบ สำหรับการเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

8. ภาครัฐมี การใช้กฎหมายในการควบคุมดูแล รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด โดยเน้นการแนะนำ ตักเตือน ให้ความรู้สร้างวินัยการท่องเที่ยวควบคู่กันไป

9. ภาครัฐควรสนับสนุนให้ที่พักในจังหวัดระนอง มีการนำน้ำแร่ไปใช้ในที่พัก หรือให้มีรถบริการรับส่งนักท่องเที่ยวจากที่พักไปยังแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์กับแหล่งท่องเที่ยว และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจึงขอเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดระนอง
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาคการท่องเที่ยวและการบริการของจังหวัดระนองให้มีความพร้อมในระดับสากล
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง
4. ควรศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านฝั่งอันดามัน
5. ควรศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดระนองหรือพื้นที่ใกล้เคียง
6. ควรศึกษาเรื่องการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

## บรรณานุกรม

- กลุ่มงานข้อมูลและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2560). **ข้อมูลจังหวัดระนอง**. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.ranong.go.th/>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2539). **การพัฒนาการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). **การคิดเชิงมโนทัศน์**. กรุงเทพฯ: ชัดเชส มีเดีย.
- ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2549). **การตลาดบริการ (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชุดิภาณูจน์ กันทะอุ. (2560). **การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน : กรณีศึกษา บ้านร่องฟอง ตำบลร่องฟอง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ญาดา ชอบทำดี, ลัชชา เปรมปรีดี, อัญชลี อินพล. (2551). **แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดตาก**. ศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ณัฐรินทร์ ปรีวงศ์กุลธร. (2562). **แนวทางการส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- เดวิด สโคว์ซิลล์. (2561). **World Travel and Tourism Council: WTTC ไทยติดโหล่นชาติท่องเที่ยวโตเร็วที่สุดในโลก**. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/747014>
- นิตา ชัชกุล. (2555). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญจวรรณ อ่อนหวาน. (2559). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปิยะพร ศรีสมุทร. (2558). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนแม่สาย - ท่าช้างเหล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- พงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์. (2561). **กระทรวงท่องเที่ยว ร่วมมือ อพท. ยกชั้นเมืองรองสร้างรายได้กว่าหมื่นล้าน.** สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2562, จาก [http://www.khaosod.co.th/economics/news\\_741622](http://www.khaosod.co.th/economics/news_741622)
- พจนา สนวนศรี และ สมภพ ยี่จ่อหอ. (2556). **คู่มือมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญศรี นิรินัง. (2558). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี.** วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(1), 1-14.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2535 (พิมพ์ครั้งที่ 6).** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วินิจฉัย วีรยางกูร. (2532). **การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2552). **การบริหารการตลาดยุคใหม่.** กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2546). **เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน.** นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2561). **คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์.** กรุงเทพฯ: กลุ่มงานนโยบายและแผนรวม สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- สินธุ์ สโรบล. (2546). **การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ.** เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด.** กรุงเทพฯ: ซีระพิมพ์และไซเท็กซ์.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2547). **ครบเครื่องเรื่องสื่อสารการตลาด.** กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- โสรัจจะ ชมจำปี. (2561). **นโยบายผลักดันนักท่องเที่ยวเดินทางจากเมืองหลักสู่เมืองรอง.** สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2562, จาก [http://thainews.prd.go.th/th/news/print\\_news/WNRPT6109100010001](http://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/WNRPT6109100010001)

- Andreea Zamfir and Razvan–Andrei Corbos (2015). **Towards Sustainable Tourism Development in Urban Areas: Case Study on Bucharest as Tourist Destination.** *Sustainability*, 7, 12709–12722. Retrieved March 30, 2020, From <https://www.mdpi.com/2071-1050/7/9/12709#>
- Ariya Riengchantr. (2016). **Island tourism and sustainable development in Thailand.** Degree of Doctorate of Philosophy Liverpool John Moores University, Liverpool, England.
- Dar Hafizullah, D. (2014). **The potential of Tourism in border destinations: A study of Jammu and Kashmir.** *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 4 (2), 1–12. Retrieved March 30, 2020, From [http://www.ajhtl.com/uploads/7/1/6/3/7163688/article34vol4\(2\)july-nov2015.pdf](http://www.ajhtl.com/uploads/7/1/6/3/7163688/article34vol4(2)july-nov2015.pdf)
- David W. Howell. (1997). **An Introduction to the Travel and Tourism Industry.** New York: South–Western Publishing.
- Mill, R. C. (1990). **Tourism the international business. New Jersey: Prentice Hall. case study of Koh Pha–Ngan.** UK: Liverpool John Moores University.
- Tourism Western Australia. (2008). **5A's of Tourism.** Retrieved March 30, 2020, From [www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb\\_5Asoftourism.html](http://www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html)



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา  
UNIVERSITY OF PHAYAO



### รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ. ดร. รชพร จันทร์สว่าง  
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ  
 วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและ  
 การโรงแรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ดร. ณีกรูฬพัชร มณีโรจน์  
 อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม  
 สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม  
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.พกามาศ ชัยรัตน์  
 อาจารย์ประจำหลักสูตร  
 การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม  
 มหาวิทยาลัยพะเยา





ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ

ที่ อว ๓/๓๒๓๗/ว ๐๐๖๓



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ แขวงลุมพินี  
เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รชพร จันทร์สว่าง  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูง ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับ แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และหากท่านพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ โทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรรค์ศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓๗/ว ๐๐๖๕



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๔ แขวงลุมพินี  
เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ณัฐพัชร์ มณีโรจน์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูง ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับ แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และหากท่านพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ โทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๕๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th



## บันทึกข้อความ

หน่วยงาน วิทยาลัยการจัดการ กลุ่มงานวิชาการ โทร ๐ ๒๖๕๕ ๑๑๐๐ ต่อ ๑๐๙

ที่ อว/ณ๒๓๗/ ๒๖๕๑

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พกา มาศ ชัยรัตน์

ด้วย นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เสวี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยการจัดการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูงในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับ แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และหากท่านพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือแล้วเสร็จโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอลือ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ โทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรชัย)

รักษาราชการแทนรองคณบดีวิทยาลัยการจัดการ รักษาราชการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ



ภาคผนวก ค

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

### ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

ตาราง 7 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ

| ประเด็น  | คนที่/คะแนน |   |   | ค่า | สรุป    |
|--|-------------|---|---|-----|---------|
|  | 1           | 2 | 3 | IOC |         |
| 1. ทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่นของพื้นที่จังหวัดระนอง มีอะไรบ้าง   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| <b>2. องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (6 A's)</b>  |             |   |   |     |         |
| 2.1 แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ของจังหวัดระนองมีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างไร มีอะไรน่าสนใจบ้าง และมีการดูแลรักษาให้คงอยู่ในสภาพดีหรือไม่ อย่างไร   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 2.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร มีเพียงพอหรือไม่ เช่น จุดชมวิว ป้ายแนะนำสถานที่ ป้ายสื่อความหมายอินเตอร์เน็ต ห้องน้ำ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์รับแจ้งเหตุ ฯลฯ   | 1           | 1 | 0 | 0.6 | เหมาะสม |
| 2.4 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร  | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ของจังหวัดระนอง (กิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น กิจกรรมการต้อนรับประทับใจในรูปแบบพื้นที่) ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ มีกิจกรรมอะไรบ้าง อาจจะเป็นการท่องเที่ยวในวันธรรมดาที่สามารถมาเที่ยวได้ตลอดทั้งปี หรือการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลหรืองานประเพณีสำคัญของจังหวัดระนอง | 1           | 1 | 0 | 0.6 | เหมาะสม |
| 2.6 บริการเสริม (Ancillaries) ของจังหวัดระนองมีเพียงพอหรือไม่ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ตู้เอทีเอ็ม โรงพยาบาล ธนาคาร   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |

ตาราง 6 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

| ประเด็น  | คนที่/คะแนน |   |   | ค่า | สรุป    |
|--|-------------|---|---|-----|---------|
|  | 1           | 2 | 3 | IOC |         |
| 2.7 ที่พัก (Accommodation) ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร มีเพียงพอหรือไหมในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น  | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| <b>3.องค์ประกอบใดที่ท่านคิดว่าจะเพิ่มเติมในการเตรียมความพร้อมให้จังหวัดระนอง (7 P's) เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว</b>   |             |   |   |     |         |
| 3.1 ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Product) ของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้างที่สามารถเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว  | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 3.2 ราคา (Price) ค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว อาหารของฝาก ค่าจอดรถ เป็นต้น ภายในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร  | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 3.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้ มีที่ใดบ้าง อย่างไร  | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 3.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองสามารถทำได้วิธีใดบ้าง อย่างไร   | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 3.5 ด้านบุคคล (People) หรือบุคลากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง จะมีวิธีการพัฒนาบุคลากรในด้านใดบ้าง อย่างไร  | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 3.6 ลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation) ของแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองน่าดึงดูดใจอย่างไร การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมเพียงใด ควรจะปรับปรุงอย่างไร | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |

ตาราง 6 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

| ประเด็น   | คนที่/คะแนน |   |   | ค่า | สรุป    |
|---|-------------|---|---|-----|---------|
|   | 1           | 2 | 3 | IOC |         |
| 3.7 กระบวนการ (Process) ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง เช่น การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว มีการควบคุม ดูแล และประเมินผลในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น | 0           | 1 | 1 | 0.6 | เหมาะสม |
| 4. จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง  | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 5. จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weakness) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 6. การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีโอกาส (Opportunities) ที่จะยกระดับได้หรือไม่อย่างไร   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 7. ท่านคิดว่าปัญหาหรืออุปสรรค (Threats) ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้าง และมีแนวแก้ไขปัญหานั้น อย่างไร  | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 8. ท่านมีแนวคิดหรือแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองควรเป็นอย่างไร   | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |
| 9. ท่านคิดว่าใครควรมีส่วนในการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง และบทบาทของแต่ละภาคส่วนควรเป็นเช่นไร  | 1           | 1 | 1 | 1   | เหมาะสม |



ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO



## แบบสัมภาษณ์

### แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดพะเยา

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดพะเยา ของนิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วง สามารถนำผลจากการวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการให้ข้อมูลสัมภาษณ์อย่างครบถ้วนตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ จึงเรียนมาเพื่อโปรดความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ และขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านอย่างสูง ณ ที่นี้

นายรักพงษ์ ขอสื่อ

นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม  
วิทยาลัยการจัดการ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยพะเยา



## แบบสัมภาษณ์

### แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วันที่ให้สัมภาษณ์..... เวลาที่ให้สัมภาษณ์.....

#### คำถาม

1. ทรรศนะการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของพื้นที่จังหวัดระนองมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง (7 A's)

2.1 แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ของจังหวัดระนองมีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างไร มีอะไรน่าสนใจบ้าง และมีการดูแลรักษาให้คงอยู่ในสภาพดีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2.2 การเดินทางเข้าในพื้นที่ (Accessibility) จังหวัดระนองมีกี่วิธี อะไรบ้าง

.....

.....

.....

**2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities)** ของจังหวัดระนองมีความน่าสนใจ เช่น จุดชมวิว ป้ายแนะนำสถานที่ ป้ายสื่อความหมาย อินเทอร์เน็ต ห้องน้ำ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์รับแจ้งเหตุ เป็นต้น

.....

.....

.....

**2.4 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Packages)** ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

**2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)** ของจังหวัดระนอง (กิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น กิจกรรมการต้อนรับประทับใจในรูปแบบพื้นที่) ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ มีกิจกรรมได้แก่ 1.กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตการร่อนแร่ 2.นั่งรถสองแถวไม้ชมเมืองระนอง 3.ล่องแพแลชายแดน หรือการท่องเที่ยวในเทศกาลหรืองานประเพณีสำคัญของจังหวัดระนอง จะเป็นการท่องเที่ยวในวันธรรมดาหรือสามารถมาเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

.....

.....

.....

**2.6 บริการเสริม (Ancillaries)** จังหวัดระนองมีเพียงพอหรือไหม เช่น ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ตู้เอทีเอ็ม โรงพยาบาล ธนาคาร

.....

.....

.....

**2.7 ที่พัก (Accommodation)** ของจังหวัดระนองเป็นอย่างไร มีเพียงพอหรือไหมในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เป็นต้น

.....

.....

.....

3. องค์ประกอบใดที่ท่านคิดว่าจะเพิ่มเติมในการเตรียมความพร้อมให้จังหวัดระนอง (7 P's) เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1 แหล่งท่องเที่ยว, สถานที่ท่องเที่ยว, วัฒนธรรม หรือสิ่งที่สามารถจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ (Product) ของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้างที่สามารถเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว อยู่ในพื้นที่ใด

.....

.....

.....

3.2 ราคา (Price) ค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว อาหาร ของฝาก ค่าจอดรถ เป็นต้น ภายในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความเหมาะสมหรือไม่

.....

.....

.....

3.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) นักท่องเที่ยวสามารถดูข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หรือนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้จากแหล่งใด มีที่ใดบ้าง

.....

.....

.....

3.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองสามารถทำได้โดยวิธีใดบ้าง

.....

.....

.....

3.5 ด้านบุคคล (People) หรือบุคลากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง จะมีวิธีการพัฒนาบุคลากรในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

**3.6 ลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ (Physical Evidence and Presentation)** ของแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองน่าดึงดูดใจอย่างไร การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมเพียงใด ควรจะปรับปรุงอย่างไร

.....

.....

.....

**3.7 กระบวนการ (Process)** ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง เช่น การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว มีการควบคุม ดูแล และประเมินผลในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

.....

.....

.....

**4. จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths)** ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

**5. จุดด้อยหรือจุดอ่อน (Weakness)** ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

**6. การท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีโอกาส (Opportunities) ที่จะยกระดับได้หรือไม่**

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าปัญหาหรืออุปสรรค (Threats) ที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีอะไรบ้าง และมีแนวแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคนั้น อย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวคิดหรือแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่าใครควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง และบทบาทของแต่ละภาคส่วนควรเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาให้การสัมภาษณ์  
นายรักพงษ์ ขอลือ



ภาคผนวก จ  
รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

มหาวิทยาลัยพะเยา  
UNIVERSITY OF PHAYAO

## รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

### หน่วยงานภาครัฐ

1. นายพรเทพ ผ่องศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง
2. นางสาวญาติกา แก้วบริสุทธ์ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานชุมพร-ระนอง
3. นางสมศรี แสงแก้ว วัฒนธรรมจังหวัดระนอง
4. ดร.พัฒพงศ์ พงษ์สกุล ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง
5. พันตำรวจโทพุฒิพงศ์ วงศ์วัฒนเดช สารวัตรสถานีตำรวจท่องเที่ยวระนอง
6. นายธนกร สุวุฒิกุล นักพัฒนาการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง
7. นายวัชรินทร์ พรหมเกตุ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง

### หน่วยงานภาคเอกชน

1. นางกรรณิกา เอี้ยวคชตระกูล นายกสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง
2. นายพีรภาส มหามงคลสวัสดิ์ ภูธรา ริสอร์ท
3. นางจรรยา จินดาดำ ร้านข้าวหอม
4. นายสมาน จรรยา บริษัท จรรยาธุรกิจเดินรถ จำกัด
5. นางสาววรรณภรณ์ วิรัชวงศ์ ท่องเที่ยวท่องเที่ยวระนอง
6. นายจักรพงศ์ มหพันธ์ทิพย์ ร้าน ก.ไก่ ของฝากระนอง

### ผู้แทนชุมชน

1. นางสุมาลี มาลา ประธานกลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้ม
2. นายอนันต์ อรรถโสตร์ ประชาชนชาวบ้าน บ้านดิน เขาฝาชี
3. นางสาวสุรีย์พร สรรพกุล ประธานกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหาดส้มแป้น อำเภอเมืองระนอง
4. นางฉัฐติวรรดา ทวีรัตน์ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนล่องแพแลชายแดน อำเภอกระบุรี
5. นายปรีชา หัสจักร ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนล่องแพคลองลัดโนน อำเภอกะเปอร์
6. นายพิเชษฐ ภัคดี ประธานกลุ่มชุมชนบ้านแหลมหนาวโหมสเดย์ อำเภอสุขสำราญ

## รายนามผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

### ผู้แทนชุมชน (ต่อ)

7. นางสาวอาทิตยา อรรถโสตร์ ประธานกลุ่มชุมชนบ้านดินเขาฟ้าสีโสมสเดย์  
อำเภอละอุ่น
8. นายศุภพรพงษ์ชัย พรพงษ์ ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านร้อยปีเทียนสีอ

### ผู้แทนฝ่ายวิชาการ

1. นางสาวณิชา คุ่มเพชรรัฐ อาจารย์ประจำภาควิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา  
ศูนย์การศึกษาระนอง
2. นางสาวจริยา แซ่ถ้ำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว  
วิทยาลัยชุมชนระนอง
3. นางสาวกฤษสร ทรายแก้ว พนักงานการตลาดท่องเที่ยว  
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย  
สำนักงานชุมพร-ระนอง
4. นางสาวสายฝน ธรรมธูระ นักวิชาการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองระนอง



ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายจตุพจน์ ปิยะมปุระ  
ผู้อำนวยการจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๕๑๕-๐๕๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวญาติกา แก้ววิสุทธิ  
ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานชุมพร-ระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗๒๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสมศรี แสงแก้ว  
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.พัฒพงศ์ พงษ์สกุล  
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓๗/ว ๐๐๗๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน พันตำรวจโท พุฒิพงศ์ วงศ์วัฒนเดช  
สถานีตำรวจท่องเที่ยวระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ ขว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายธนกร สุวุฒิกุล  
องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพระศรี)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายกรวิทย์ ช่วยดู  
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว 00๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางกรรณิกา เอี้ยวตระกูล  
นายกสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิบูลย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานชมรมธุรกิจโรงแรมที่פקจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพธศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐

โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖

E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๔ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๒



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานชมรมผู้ประกอบการสองแควจังหวัดระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาววรรณภรณ์ วิรัชวงศ์  
บริษัทที่เกี่ยวข้องล่องระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดำเนินการขอความเห็นชอบจากท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๕๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพร์ศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายจักรพงษ์ มหพันธ์ทิพย์  
ร้าน ก.ไก่ ของฝากระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจักรพงษ์ ขอเสนอ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายจักรพงษ์ ขอเสนอ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสุมาลี มาลา  
ประธานกลุ่มเซรามิกบ้านหาดส้มแป้น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายอนันต์ อรรถสิทธิ์  
บ้านดิน เขาฟ้าสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓๗๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสุรีย์พร สรรพกุล  
ประธานกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหาดส้มแป้น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางฐิติวรดา ทวีรัตน์

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนล่องแพแลชายแดน อำเภอกระบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/๑๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายปรีชา หัสจักร  
ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลองแพคลองลัดโนด อำเภอเกาะเปอร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพิเชษฐ ภัคดี  
ประธานกลุ่มชุมชนบ้านแหลมนาวโฮมสเตย์ อำเภอสุโขทัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓๗๒๓๗/ว ๐๐๓๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวอาทิตย์ยา อรรถธิโสตร์  
ประธานกลุ่มชุมชนบ้านดินเขาฟ้าซีโฮมสเตย์ อำเภอละอุ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๗๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๔ ถนนวิทยุ  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายศุภพรพงษ์ชัย พรพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐

โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖

E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวณิชา คุ่มเพชรรัฐ  
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว ๐๐๓/๖



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวจริยา แซ่ถั่ว  
วิทยาลัยชุมชนระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพระศรี)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/๖๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๔ ถนนวิทย์  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวกฤษสร ทรายแก้ว  
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานชุมพร-ระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๔๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

ที่ อว ๓/๓๒๓/ว๐๐๗/๗



วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
๕๕ อาคารเวฟเพลส ชั้น ๘ ถนนวิทยุ  
แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสายฝน ธรรมธุระ  
เทศบาลเมืองระนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติจังหวัดระนอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสวี วงษ์มณฑา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เข้าพบท่านเพื่อสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร โดยโปรดแจ้งไปยัง นายรักพงษ์ ขอสื่อ รหัสนิสิต ๖๑๑๖๐๐๑๕ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๔๑๕-๐๔๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร แพรศรี)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน  
คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

กลุ่มงานวิชาการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา  
โทรศัพท์ ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๐๐  
โทรสาร ๐๒ ๖๕๕ ๑๑๕๖  
E-mail: cmbkk.pr@up.ac.th

## ประวัติผู้วิจัย

|                   |   |
|-------------------|---|
| ชื่อ-สกุล         | รักพงษ์ ขอลือ   |
| วัน เดือน ปี เกิด | 12 กันยายน 2533   |
| สถานที่เกิด       | ระนอง   |
| วุฒิการศึกษา      | พ.ศ. 2555 บธ.บ. (การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม),<br>มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี   |
| ที่อยู่ปัจจุบัน   | 48/89 รีเจนท์ไฮม 7/2 แขวงบางนาเหนือ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร<br>10260   |
| ผลงานตีพิมพ์      | รักพงษ์ ขอลือ, เสรี วงษ์มณฑา, ชวลีย์ ณ ถลาง และผกาภาศ ชัยรัตน์.<br>(อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิง<br>ธรรมชาติจังหวัดระนอง. วารสารสมาคมนักวิจัย. |

